

El Santuari millora la seva projecció cultural i artística

Montserrat unifica els seus museus

Parlar de Montserrat és parlar d'una història riquíssima lligada a la cultura i a la fe d'un poble. Els museus de Montserrat han estat per molts anys una expressió d'aquesta dimensió cultural. Des del 18 d'octubre, les diverses col·leccions que constitueixen el Museu de Montserrat es poden visitar unificades en un mateix edifici. L'accés es troba a mà dreta, just abans d'arribar a la plaça gran del monestir, amb una senyalització adaptada al conjunt arquitectònic del recinte.

Amb la unificació dels museus i la seva nova dinàmica, Montserrat proposa una manera integral d'apropar-se al Santuari i a la muntanya, amb una visita que permet participar de la dimensió religiosa: visitar la Mare de Déu, pregar amb els monjos i sentir l'Escolania, i també des de la vessant cultural, visitar els museus. D'aquesta manera el Santuari millora la seva projecció cultural i artística.

Informació de Joan Andreu Rocha a pàg. 20

Tots Sants, així en la terra com en el cel

«Després vaig veure una multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar. Eren gent de tota nacionalitat, de totes les races, i de tots els pobles i llengües. S'estaven drets davant el tron i davant l'Anyell». És la multitud dels qui són amb Déu. És la multitud dels Sants. Aquesta festa posa davant dels nostres ulls un fet del que potser no en parlem gaire: la veritable vida és la vida del cel, cal instal·lar-se espiritualment en ella per descobrir i viure la veritat exacta i profunda de les coses d'aquest món. Per comprendre el valor de les coses de la terra cal viure amb el cor ple d'esperança en les coses del cel. El cel ens il·lumina, ens humanitza, ens resitua. Els silencis sobre la vida eterna desfiguren l'originalitat del missatge evangèlic, el qual no és un mer projecte de societat idealitzada o millor. És molt més. És la vocació a la felicitat de la glòria.

Per Tots Sants invoquem, doncs, els innombrables homes i dones que viuen amb Déu en la glòria del cel perquè ens ajudin a viure el nostre camí envers la felicitat definitiva i ens facin capaços, ja des d'ara, de viure la terra des de la dimensió del cel.

SUMARI

8

Mons. Blázquez fa balanç del seu primer any com a bisbe de Bilbao

10

Lliçó inaugural de l'ICESB: Mediació i resolució de conflictes

17

Jornada sobre canvi climàtic i solidaritat a la Fundació Maragall

19

Reportatge sobre la façana de ponent de la Sagrada Família

Editorial

La petita lliçó d'una boda

Aquests dies han saltat als mitjans de comunicació els comentaris d'algun bisbe sobre la boda del vicepresident del govern espanyol. Diguem, de passada, que ens agradaria una mica més de precisió a l'hora de distingir allò que és legítima opinió personal o instrucció d'àmbit diocesà, d'allò que és declaració de tot l'episcopat com a tal. De vegades la premsa no sap calibrar-ho prou bé i ens ofereix, com en aquest cas, titulars que exageren el valor real d'una crítica. Però potser també caldria una certa cura dels declarants per tal d'evitar-ho. S'explica poc la naturalesa peculiar d'una conferència episcopal, en la qual els càrrecs directius no tenen la mena de representativitat que els és atribuïda per assimilació amb la societat civil.

Són dues les remarques episcopals que han estat

difoses: la fastuositat de la celebració, considerada excessiva, i el seu caràcter civil acompanyat d'unes determinades circumstàncies. No han mancat comentaristes —ni humoristes— que han opinat, amb més o menys agudeses, que és això segon, sobretot, el que ha dolgut a algun bisbe. Nosaltres pensem, tanmateix, que no és cap despropòsit demanar als governants mesura i sobrietat, especialment en el clima social d'aquests moments.

En canvi, voldríem extreure i posar en relleu la petita lliçó que deriva del caràcter civil de la boda.

Va haver-hi un temps, abans de les últimes eleccions generals, que sovintejaven les referències a dretes i a esquerres i, enmig del clamor contra la corrupció, alguns tornaven a atribuir a la dreta, velles conomiancies amb l'Església. A una certa premsa i, especi-

alment, a alguna emissora radiofònica, se'ls entenien tot en aquest sentit. No vam deixar de referir-nos-hi des d'aquí mateix.

La realitat posterior no sembla haver satisfet plenament aquelles expectatives. Ara, a més, el fet que un membre destacat d'un govern dretà hagi contret civilment matrimoni i ho hagi fet amb extraordinària espectacularitat comporta, al marge d'altres consideracions també raonables, un element de clarificació: no es pot assignar, sense més, a l'adscripció política a la dreta una significació catòlica. Això, que també es podria deduir, probablement, d'algunes disposicions governamentals, ho exemplifica a nivell popular aquesta boda. És una petita lliçó que pot contribuir a la superació definitiva de velles temptacions.

Tribuna

Una família de cinc màrtirs

Carles Sauró

Rector de Santa Maria de la Bonanova de Barcelona

Aquest any en fa 60 d'un fet que va esboronar Catalunya: «el pronunciamiento militar» del 18 de juliol i tot seguit la revolució a Catalunya, després que les forces d'ordre dominessin l'aixecament militar. El govern va quedar desbordat per l'afany revolucionari d'una part important del proletariat militant a les forces anarquistes.

Aquest no és el moment de fer ni la història ni el judici d'aquells dies tan transcendents per al futur de Catalunya.

El fet que volem commemorar fa referència a una família de la Bonanova que, com altres famílies cristianes de Catalunya, va veure frustrades les seves expectatives de futur amb la mort d'un o més familiars, pel sol fet de ser catòlics.

Aleshores el barri de la Bonanova era com altres barris de Barcelona: una gran família on tothom es coneixia. Per això el fet que comentem va commoure tot el barri. Cinc membres d'una mateixa família; la família Armengol-Serra, flequers de la plaça Bonanova, i un obrer de la fleca són enduts i morts. Motiu? Tenien un fill sacerdot que, per estar a Roma, no era a la llar familiar i en no trobar-lo, se'n van endur el pare, tres fills més i un

obrer de la fleca. La mare s'hi afegeix voluntàriament per vetllar, per esperit de solidaritat, els familiars que es van endur, pensant que probablement es tractava d'una qüestió de tràmits burocràtics. L'endemà apareixien tots morts a la carretera de l'Arrabassada i són duts al Clínic i reconeguts allí.

Els fets són tan abominables que, vistos amb els ulls d'ara, no cap al magí de les persones sensates que coses així hagin pogut succeir. Però el fet tristament real és que actes com el que comentem es van produir amb gent d'Església, arreu de Catalunya, uns quants milers de vegades, com està històricament comprovat.

Per què tant acarnissament contra la gent d'Església?

Per analitzar aquest fet no podem deixar de banda el context revolucionari del moment històric i el llarg procés intel·lectual que va portar a molta gent a considerar l'Església d'aquell moment com a obscurantista, enraïda, amiga dels poderosos, portadora només

d'una justícia de Déu que pagava amb el foc etern de l'infern i no tant de la seva misericòrdia, etc, etc.

No era estrany trobar, d'una manera molt extensa, menjacapellans a tot arreu. Era un lloc comú, del que podríem anomenar *progre* del moment, carregar totes les culpes del que passava als capellans i als qui es bellugaven pel seu voltant.

Aquesta filosofia va ser una desgracia enorme per a Catalunya. La va dividir en dos bàndols irreconciliables durant molts anys.

Gràcies a Déu això ja ha passat i pel que fa a l'Església i als cristians, en general, caldria que féssim un examen molt seriós de consciència per no tornar a ser ni culpables ni víctimes d'una situació com la que comentem.

Però això no obsta perquè les injustícies comeses amb la família Armengol-Serra, com exemple de tants altres casos, no es pugui comentar com un cas de persecució religiosa i la seva mort com a heroica, a

l'estil de la dels màrtirs de l'Església.

No'oblidem que els fills d'aquesta família eren feijocistes: «som cristians i catalans que vol dir herois dues vegades» com canta l'himne de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, fundada per Mn. Albert Bonet i Marrugat.

L'esplet de la joventut cristiana d'aquell moment va ser víctima de la mateixa persecució. Per comprovar-ho només cal mirar el martirologi de la Federació editat fa ben poc i els martirologis de tots els bisbats de Catalunya. Amb la guerra incivil del 1936 aquesta generació de possibles dirigents cristians de Catalunya va quedar espiritualment i/o físicament destrossada pels dos bàndols.

Cal doncs, ara, que la reflexió que fem amb motiu d'aquest 60 aniversari de la mort de tants i tants cristians i també dels cinc membres de la família Armengol-Serra, procuri superar i vagi més enllà de la commemoració, que ens porti a desitjar d'una manera vehement que els cristians, a través del seu compromís temporal i de la doctrina i l'exemple de tots els qui formem l'Església siguin sempre, com ho van ser al començament, al costat dels pobres, al costat dels perseguits, al costat de la justícia, al costat del progrés..., com una expressió cordial i amorosa de la immensa misericòrdia de Déu envers la humanitat.

El fet tristament real és que actes com el que comentem es van produir amb gent d'Església, arreu de Catalunya, uns quants milers de vegades, com està històricament comprovat

CATALUNYA
CRISTIANA

Director: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Guillem Farré, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Marta Puyol, David Vidal

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragones, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Colléll, Miquel Estradé, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Jaume Reixach, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Publicitat: Magda Revetllat i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Redacció, administració, publicitat i autoedició:
C/ Puiggarí 5-7 - 08014 BARCELONA - Telèfon 490 59 88,
Fax 490 20 35

Impressora: Publiograf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30,
08011 BARCELONA. D.L. B. 14.387/79 Tel. 454 16 30 / 17 77

SUBSCRIPCIONS ANUALS.

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,
Gibraltar i Portugal 9.880 ptes.
Resta d'Europa: 20.384 ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 ptes.

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

PATRONAT

President: Mons. Ricard-Maria Card. Carles i Gordó, arquebisbe de Barcelona

President per delegació: Mons. Joan Carrera i Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Altres membres: Josep-Rafael Carreras de Nadal, Ramon Casals i Lamarca, Marcel Coromines i Balletbò, Pere Fàbregues i Morlà, Marcel·lí Joan i Alzinella, Josep Miró i Ardèvol, Pere Planellas i Reig, Josep Oriol Pujol i Huret, Mn. Manuel Valls i Serra, Gaspar Vilarrubias i Codina

Secretari: Jaume Planas i Pahissa

Gerent: Jaume Viñals i Rovira

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP
MEMBRE DE L'APPEC

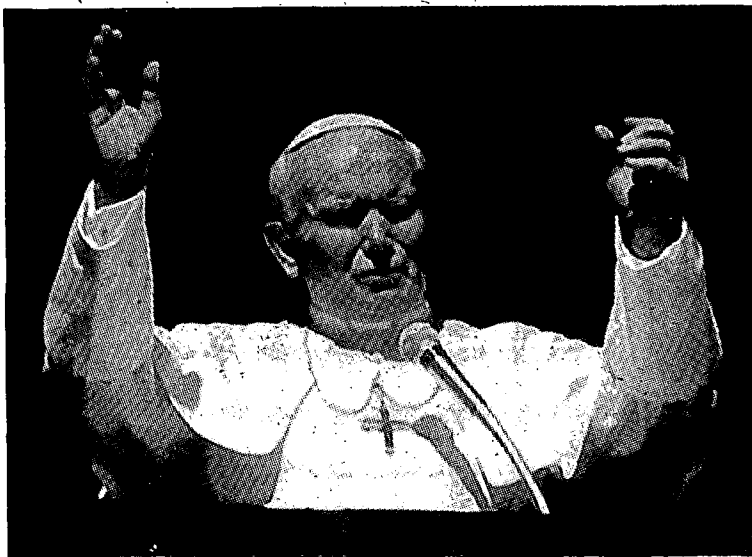

Després de la seva intervenció quirúrgica a l'hospital Gemelli

Vaticà

Primera aparició pública de Joan Pau II davant de quinze mil pelegrins

ROMA.— Des d'aquí puc contemplar la cúpula que el geni de Miquel Àngel ha aixecat damunt la tomba de sant Pere», va manifestar Joan Pau II, ferm però amb l'aspecte cansat, davant de més de quinze mil pelegrins congregats a la plaça de Sant Pere, per donar-los la benvinguda en la seva primera aparició en públic des de la sortida de l'hospital Gemelli.

Joan Pau II saluda del balcó del seu apartament al Vaticà. És la primera vegada que sortia en públic després de la intervenció quirúrgica

C.C.

«Estic encantat de poder tornar a recitar amb vosaltres la pregària de l'Angelus des d'aquesta finestra», va manifestar el Sant Pare el diumenge 20 d'octubre. En el seu missatge dominical entorn a la Jornada Mundial de les missions, va

recordar que la tasca missionera concerneix a tots els creients.

El record de la seva passada estada a l'hospital, on el 8 d'octu-

bre va sofrir una operació d'apendicitis, no podia mancar en aquesta primera aparició davant dels fidels des que va ser donat d'alta,

el dimarts dia 10. «La vostra presència —va dir als pelegrins— m'ofereix la confirmació de l'afecte amb el que m'heu seguit uns dies passats, donant-me consol i suport. El Papa va assegurar que aquestes mostres de solidaritat li van arribar no solament de creients catòlics, sinó també de «molts seguidors de les altres religions i, fins i tot, de les persones llunyanes de la fe».

El Pontífex va al·ludir en el seu missatge a la LXX Jornada Mundial de les Missions, que es va celebrar, el diumenge 20, i de la qual va subratllar la seva importància com a dia de sensibilització, ja que «la missió concerneix —va dir— a tots els cristians, a totes les diòcesis, parròquies, institucions i associacions eclesialtiques. Ha de ser central en la vida de cada creient», va subratllar. «Avui vull

donar les gràcies —va continuar— a tots aquells que amb generositat continuen l'acció missionera. Les seves renúncies i la seva participació són indispensables per construir l'Església i donar testimoni de la caritat», va assegurar.

El seu record es va adreçar als últims prelats i religiosos assassinats en els països de missió, com els set trapencs del monestir de Tibiline i el bisbe d'Orán, monsenyor Clavery, morts a Algèria, i monsenyor Ruuna, l'arquebisbe assassinat a Burundi. Va acabar les seves paraules recordant els trenta estudiants catòlics segrestats al nord d'Uganda, a la qual cosa va al·ludir com un «fet funest» en el dia dedicat a les missions. «Faig una crida a la consciència de les persones responsables perquè es posi fi al brutal segrest.»

Tindran lloc a Roma del 7 al 10 de novembre

Celebracions amb motiu del 50 aniversari sacerdotal del Papa

ROMA.— A la sala de premsa de la Santa Seu, l'arquebisbe Crescezio Sepe, secretari de la Congregació per al clergat, va presentar el programa de les celebracions que tindran lloc a la ciutat eterna amb motiu del 50 aniversari de l'ordenació sacerdotal del papa Joan Pau II.

En la seva intervenció, Mons. Sepe va recordar que el Vicari de Crist ha convidat els seus companys de seminari i a tots els sacerdots que es van ordenar l'any 1946: cinc cardenals, vuitanta-cinc bisbes i uns set mil sacerdots. A més a més d'aquests convidats especials, hi podran participar tots els sacerdots i amics que ho desitgin.

El programa de celebracions que ha preparat la Congregació per al clergat inclou tres dies de reflexió i pregària, del dijous 7, a la tarda, al diumenge 10 de novembre, al migdia.

EL Sant Pare va ser ordenat sacerdot l'1 de novembre del 1946, però les celebracions s'han ajornat una setmana, a causa que en els primers dies d'aquest mes, amb la solemnitat de Tots els Sants i la commemoració dels fidels difunts,

els sacerdots tenen compromisos pastorals que els impedien participar-hi.

El dijous, dia 7, a las 17.30, a la sala Pau VI, Sa Santedat presidirà la celebració de vespres, a la qual seguirà una recepció.

El matí del divendres 8 i el dissabte 9, els sacerdots que celebren el seu jubileu i els altres sacerdots es reuniran a la sala Pau VI a les 9.30. Després del cant de la litúrgia de les Hores podran escoltar —hi haurà traducció simultània en les llengües més difoses una meditació dirigida, el divendres, per monsenyor Darío Castrillón Hoyos, proprefecte de la Congregació per al clergat, sobre «El nostre sacerdoti com a *offitium laudis*» i el dissabte pel cardenal Eduardo Martínez Somalo, prefecte de la Congregació per als

instituts de vida consagrada i les societats de vida apostòlica, sobre «Mireu, germans, la vostra vocació».

A les 11 hi haurà una pausa i des de les 11.30 fins a les 12.30, amb alguns intervals musicals, s'alternaran testimonis de vida sacerdotal per part d'alguns dels presents.

Durant els matins, els acompanyants i amics dels festejats, si ho desitgen, podran participar per grups lingüístics en visites amb guia a llocs i monuments d'especial interès històric i artístic. Hi haurà servei d'autobusos per dur-los i tornar-los als seus respectius hotels.

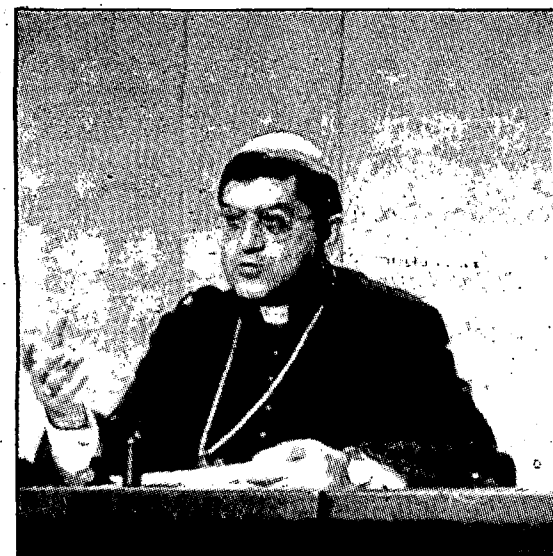
A la tarda, tots podran participar, per grups lingüístics, en les celebracions que tindran lloc, entre les 17 i les 19 a les basíliques de Sant Pere (en llatí), Sant Joan del

Laterà (en francès), Santa Maria la Major (en castellà), Sant Pau Extramurs (en anglès) i Santa Maria en el Trastevere (en italià). El primer dia hi haurà una celebració penitencial, en la qual hi haurà nombrosos confessors, i a continuació la santa missa. El segon, es farà una concelebració, seguida de l'adoració i la benedicció eucarística.

El diumenge, dia 10, hi haurà la concelebració eucarística jubilar, presidida pel Sant Pare, a

la plaça o a la basílica de Sant Pere, seguida de la pregària mariana de l'Angelus i la felicitació a la plaça.

Com es pot comprovar —va explicar Mons. Sepe— es tracta d'un programa essencialment religiós, pastoral, com correspon a l'indole de l'esdeveniment, que és la celebració del sacerdoti i especialment del que han viscut el papa Joan Pau II i nombrosos preveres que compleixen les seves noccs d'or. (C.C.)

Mons. Sepe en l'acte de la presentació

ROCAFER

INSTAL·LACIÓ DE MEGAFONIA I CAMPANES
Pg. Fabra i Puig, 39. Atic 2.ª · 08030 Barcelona · Tels. 311 72 01 · 311 94 49 · Fax 311 75 61

NTS
NUEVAS TECNOLOGIAS DEL SONIDO

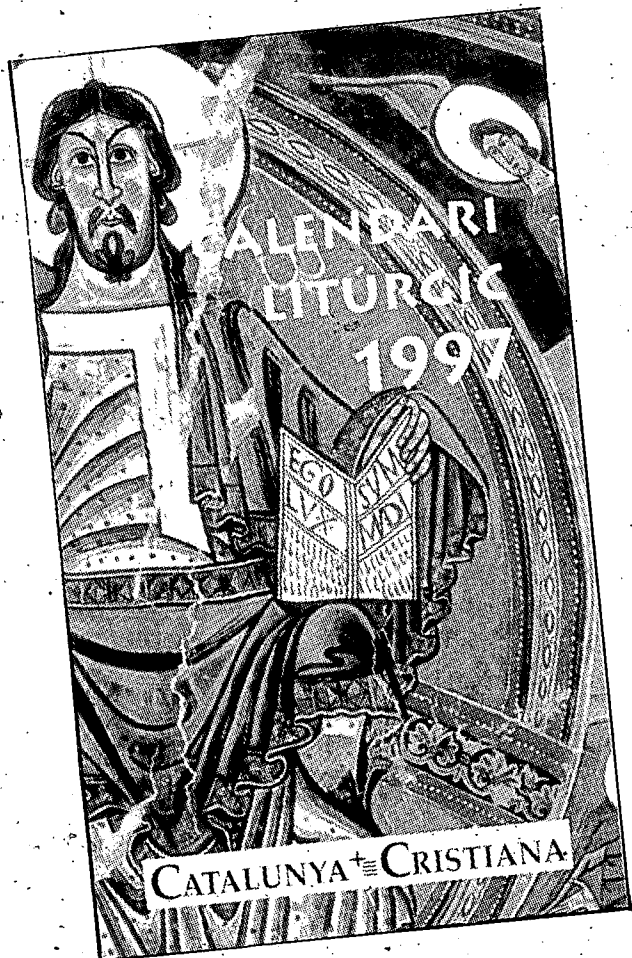
ELS NOSTRES CALENDARIS

Davant el 3r Mil·lenni

1 9 9 7

*Any dedicat a la
«reflexió sobre Crist,
Verb del Pare, fet home
per obra de l'Esperit
Sant».*

«La comunitat cristiana és cridada a caminar amb Crist al costat de l'home d'avui, donant-li alè en la difícil recerca de la veritat i ajudant-lo a percebre, d'alguna manera, la presència del Redemptor al lloc on viu la seva existència» (Joan Pau II).

...I TAMBÉ EL CALENDARI MURAL

Preparat per Mn. Josep Urdeix del Centre
de Pastoral Litúrgica de Barcelona

DEMANEU-LOS A LLIBRERIES, O BÉ A:

Amics de Catalunya Cristiana

Pelegrinatges i viatges

Aquestes són les nostres propostes:

Del 30 de noviembre al 7 de diciembre

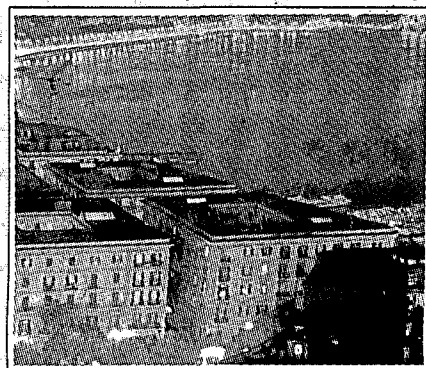
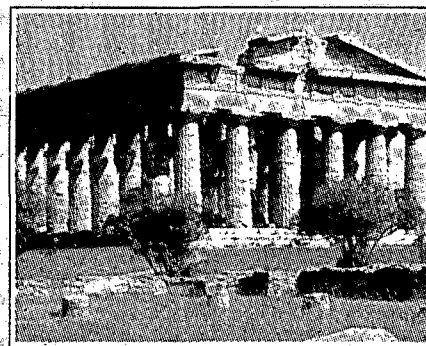
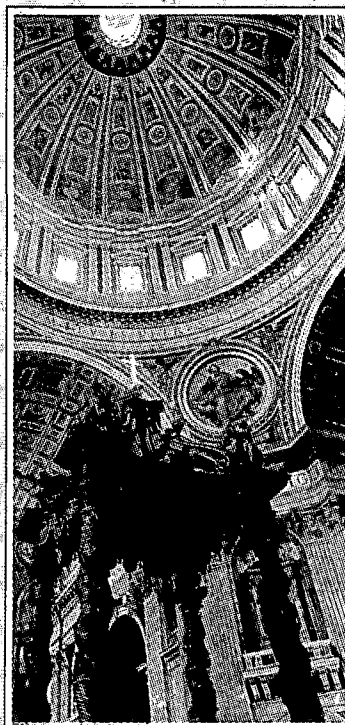
6è PELEGRINATGE A ROMA

i viatge a la costa d'Amalfi

- **Un volcà amb història: el Vesuvi; una costa idíl·lica, i**

LA ROMA ETERNA

- Passat i present de la Ciutat per antonomàsia, des d'on es projectà el cristianisme al món.
- És la vostra oportunitat de conèixer de prop Nàpols i la Campània, amb Amalfi, Salern, Paestum, Sorrento...

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRÀVEL S.A.

Del 27 de desembre al 3 de gener

53è PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Feu-vos «Pelegrins de la Paraula» venint a la Terra de Jesús com a Amics de Catalunya Cristiana.

Després d'això, llegir l'Evangelí o escoltar la Paraula de Déu, us farà tot l'efecte d'una Bíblia il·lustrada.

CONÈIXER EL MÓN CRISTIÀ, UNA FORMA ADIENT DE FER CULTURA

DEMANEU INFORMACIÓ

Per telèfon, per correu o bé personalment a l'Associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
 Plaça Urquinaona, 11, 3r 3a A - 08010 BARCELONA
 Telèfon: 301 37 18 - Fax: 302 32 64

XINA

Perseguits pel règim ferotge del «gran timoner», els catòlics xinesos surten de les catacumbes i augmenten de nombre

La fe tenaç dels cristians de l'ombra

PEQUÍN.— Un sol Déu, un sol imperi al mig, però dues Esglésies catòliques. Els cristians de la Xina es divideixen entre *oficials* i *clandestins*, després que Mao i els seus deixebles van emprendre la creació, l'any 1957, d'una Església oficial, amb la finalitat de curtcircuitar el Vaticà.

Així, 70 bisbes, un miler llarg de preveres i cinc milions de laics viuen la seva fe, si més no en aparença, independentment de Roma i sota el control del poder. «Estimar el país, estimar la fe», repeteixen a les capelles i esglésies. I no és qüestió d'invertir l'ordre dels mots... Però a l'ombra, a cent llengües dels santuaris nacionalitzats, existeix a la Xina una altra institució, semiclandestina i espiritualment lligada al Vaticà: «l'Església del sofriment». És així com l'anomena el Papa.

Els cristians del silenci podrien ser tan nombrosos com els fidels *oficials*, és a dir, al voltant dels cinc milions. És difícil de conèixer-ne la implantació, així com la seva estructura subterrània, dirigida per una conferència episcopal secreta. Se sap només que les celebracions es multipliquen amb discreció, i que molts seminaris paral·lels funcionen a les zones rurals, amagats a les cases de pagès. És impossible, malgrat tot, que les autoritats desconeguin aquesta activitat, en un país on la delació és institucional. Però, aplicant a la lletra les directrius més liberals del règim, la veritat és que no reaccionen amb tanta brutalitat

com anys enrera.

Des del 1978, en efecte, la Xina de Deng Xiaoping reconeix oficialment la llibertat religiosa. Tòt i això, si bé els cristians no són maltractats ni condemnats a treballs forçats com en la trista època del «Gran salt endavant», les intimidacions i empresonaments de curta durada són molt freqüents. Ni els mateixos creients oficials no resten al marge de les decisions administratives.

«De fet, des d'allà estant, les fronteres entre totes dues Esglésies no són tan clares com se sol pensar a Occident», precisa el P. Jean Charbonnier, reconegut especialista en el cristianisme xinès.

«Tots els fidels se senten lligats a Joan Pau II, preguen en veu alta per ell durant la missa i pateixen per no poder integrar-se plenament en la comunitat universal dels creients. És ben segur que la unitat d'aquesta Església caldrà refer-la, així com el restabliment dels lligams amb el Vaticà. Per tant no hi ha res d'inamovible.» Res? I menys encara l'empenta religiosa d'aquells deu milions de catòlics del Celeste Imperi. La seva pastoral i la seva vida espiritual d'alt risc no han impedit l'ordenació de 600 preveres des de l'any 82, ni dissuadeixen els 50.000 adults que es bategen cada any... (Pèlerin)

Internacional

FRANÇA

Mor el Pare Caffarel, fundador dels Equips de Nostra Senyora

El pare Henri Caffarel, fundador dels Equips de Nostra Senyora ha mort als 93 anys a la seva casa de Troussures (Oise, França), on vivia retirat. Havia dedicat la seva vida a iniciar els cristians en la pràctica de l'oració. A finals dels anys 50 va posar en marxa els «Quaderns d'oració» i el 1947 va fundar els Equips de Nostra Senyora, moviment d'espiritualitat conjugal orientat a la maduració del matrimoni cristià. (V. N)

CUBA

L'Església catòlica rebrà una ajuda especial

L' HAVANA.—L'Església catòlica de Cuba rebrà el 1997 una ajuda especial amb motiu del 50 aniversari de «Ayuda a la Iglesia Necesitada» (AIN). L'Associació s'ha proposat concentrar la seva atenció d'ajuda el 1997 en aquesta Església tan propera als espanyols per raons òbvies.

L'Església a Cuba ha patit un clar creixement a causa de «l'efecte desmoralitzador que va tenir per als cubans la caiguda del mur de Berlín i la fi del comunisme a l'antiga Unió Soviètica». Els cubans, avui, van a l'església, la majoria per omplir el seu buit ideològic.

I és que per ajudar a l'Església d'un país com Cuba suposa enfrontar-se a nombroses dificultats: només 210 sacerdots per onze milions d'habitants, prohibicions davant de la sol·licitud de reconstrucció d'esglésies, denegada la venda d'impresores, fotocopiadores...

No obstant, s'observa un nou clima que ens fa mirar cap al futur amb esperança. (AIN)

La diferència entre una nit qualsevol i una nit a Ràdio Estel

Nit d'Estels

De dilluns a divendres de 22 a 23 h.

Contingut: Magazine diari, distribuït en seccions, el qual pretén aprofundir en aspectes relacionats amb el món de l'Església i la solidaritat. Col·laboren periodistes especialitzats en temes d'Església com: Francesc Romeu i Jaume Reixach. Es tracten temes relacionats amb el món de la pregària, així com entrevistes amb organismes eclesials. Hi col·laboren entitats com Intermón, Justícia i Pau, Cristianisme i Justícia, Fund. Joan Maragall i Amnistia Internacional.

VIETNAM

Increment de vocacions sacerdotals

HANO.—El número dels seminaristes de tot el Vietnam puja a uns 700, xifra que els bisbes del país consideren insuficient per atendre adequadament les urgències pastorals del present i del futur. Són molt nombrosos els joves vietnamites que manifesten desitjos de ser sacerdots, però les autoritats comunistes només permeten nous ingressos

als seminaris cada dos anys i un nombre determinat pel poder polític. Periòdicament la jerarquia catòlica sol·licita de les autoritats una major llibertat respecte, però fins ara les seves peticions i reclamacions no han trobat acollida. La comunitat catòlica representa el 8,5 per cent de la població del país. (OFIM)

MÈXIC

Internacional

Pel seu testimoni i aportacions a la comunicació social

José Álvarez Icaza, Premi Nacional de Drets Humans Sergio Méndez Arceo

MÈXIC.— El Premi Nacional de Drets Humans Sergio Méndez Arceo es va atorgar a José Álvarez Icaza «pel seu testimoni permanent, per la seva difusió a favor dels drets humans, des de les seves aportacions a la comunicació social», segons va informar el comitè organitzador en representació de les 25 entitats de defensa dels drets humans que atorguen la distinció.

Tanius Karam

El reconeixement per a l'àmbit estatal va correspondre al sacerdot Filiberto Gonzáles Moreno, rector de Tepoztlán, Morelos (a 80 km de ciutat de Mèxic), «pel seu suport, proximitat i compromís amb la comunitat d'aquell lloc en la lluita per defensar el seu espai i decisió».

Al lliurament del premi es van convidar els guanyadors anteriors: el bisbe de San Cristóbal de las Casas, Samuel Ruiz; el superior del orde dels dominics a Mèxic, Miguel Concha; l'actriu Ófelia Medina (que arrel del conflicte de Chiapas ha estat a Barcelona unes quantes vegades promovent causes zapatistes); i l'activista de defensa dels drets humans Rosario Ibarra.

Un bisbe entregat als més pobres

Aquest premi es concedeix cada any en memòria de Sergio Méndez Arceo, exbisbe de Cuernavaca (a 70 Km de Mèxic), que el 17 d'abril de 1982 va promulgar un decret d'excomunió contra les persones que torturen. El premi s'atorga per reconèixer i estimular les organitzacions, grups i persones que hagin destacat en la defensa i promoció dels drets humans a Mèxic. El premi es dona des del 1993, un any després de la mort de Sergio Méndez Arceo (febrer de 1992). Com a bisbe, va ser un dels que més es va entregar als pobres i a totes les

víctimes de la injustícia i la repressió, tant a Mèxic com a tota l'Amèrica llatina; en vida, la seva diòcesi —la de Cuernavaca— va ser lloc d'aixopluc per a molts refugiats i perseguits de tot el continent americà.

El comitè organitzador del premi està integrat per 25 grups i organitzacions estatals i nacionals que formen el jurat, i per consens van atorgar el premi a Álvarez Icaza. El guardó es lliura a persones o grups que hagin ressaltat pel seu compromís en la defensa i promoció dels drets humans. Quan José Álvarez va saber que havia guanyat va dir, «el que és important del premi és que s'anomeni Sergio Méndez Arceo».

Quan la premsa defensa els drets humans

Álvarez Icaza va fundar el 1964 el Centro de Comunicación Social (CENCOS), que es va convertir en

Mn. Sergio Méndez Arceo

un dels primers puntals de defensa dels drets humans a Mèxic des dels mitjans de comunicació social, especialment la premsa. Amb la seva dona, Luz Longoria Lama, va crear el Movimiento Familiar Cristiano i tots dos van participar com a laics en el Concili Vaticà II. El 1965 el papa Pau VI el va nomenar conseller laic a Roma.

Després de denunciar la massacre estudiantil del 2 d'octubre de 1968 a la plaça de Tlatelolco a ciutat de Mèxic (on van matar i van desaparèixer més de 5.000 estudiants), CENCOS funda el Comitè de Defensa dels Presos, Desapareguts, Perseguits i Exiliats Polítics de Mèxic, la primera institució d'aquesta mena que va sorgir a

Mèxic i un antecedent de les ONG de drets humans que hi ha al país.

Álvarez Icaza ha documentat l'homicidi de més de 100 periodistes mexicans i uns 400 assassinats polítics i ha denunciat, documentat i defensat casos de violacions dels drets humans a Amèrica llatina, Europa, Àsia i l'Àfrica. La biblioteca i l'hemeroteca de CENCOS són probablement de les més completes en qüestions de democràcia, justícia i comunicació social.

Des de fa més de 20 anys CENCOS publica la revista *CENCOS-Iglesia*, única en la seva especialitat, amb un repertori actualitzat de fets sobre els avenços democràtics del país, investigacions i denúncies d'actes sense resoldre de violació dels drets humans. La revista dedica un espai important a assenyalar el paper que altres Esglésies també tenen en la construcció de la democràcia i la justícia a Mèxic.

En dues ocasions la policia ha tancat les oficines d'aquest centre, les quals han estat saquejades tres vegades. Álvarez Icaza ha patit dos atemptats en la seva vida. El premi consisteix en cinc mil pesos mexicans (unes cent mil pessetes) i un diploma que es va lliurar a la ciutat de Cuernavaca.

ESTATS UNITS

L'arquebisbe de Chicago, cardenal Bernardin, pateix un càncer

«La meva malaltia és un regal de Déu»

«M'han assegurat que encara em resta un temps amb qualitat de vida». Amb aquestes paraules, el cardenal de Chicago, Joseph L. Bernardin, es va tornar a referir a la malaltia terminal que pateix i que redueix les seves expectatives de vida «a un any o menys», segons va manifestar en una conferència de premsa als pocs dies de rebre la Medalla Presidencial de la Llibertat, màxima condecoració cívica nord-americana.

Bernardin, que va complir 68 anys l'abril passat, pateix un càncer pancreàtic l'extensió del qual també afecta el fetge.

El cardenal de Chicago, que ha expressat el seu desig de mantenir-se actiu i productiu mentre li permetin les forces, va confessar sentir la malaltia com «un regal de Déu» i, com a persona de fe, va dir veure «la mort

com un amic, com una transició de la vida terrenal a l'eterna».

Conscient que li queda poc temps de vida, malgrat la nova quimioteràpia Gemzat o gemcitabin, Bernardin va demanar als sacerdots i fidels de Chicago «pregueu perquè us pugui continuar servint a vosaltres i a l'Església amb enteniment, compassió i fidelitat». En aquest sentit, va mostrar la seva disposició a continuar impulsant el projecte d'unitat i de diàleg dins de l'Església, iniciat el mes d'agost passat, «fins que pugui».

Després de 14 anys com a arquebisbe de la diòcesi nord-americana, el prelat d'origen italià confia poder deixar, «a través del meu ministeri i de la meua vida, una comunitat més amable, més amorosa i més compassiva». (V.N.)

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estadades per sempre, i per convalescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

ISRAEL

Mons. Sabbah: La seguretat del poble israelià depèn de la seguretat dels palestins

«Cristians i musulmans som en el mateix bàndol»

JERUSALEM.— Segons el patriarca llatí de Jerusalem, Mons. Sabbah, «els israelians no comprenen que la seguretat per al poble jueu no es pot obtenir a expenses de la seguretat del poble palestí». A la sortida d'una marxa per la pau, les Esglésies cristianes de Jerusalem van publicar un comunicat demanant que es continuï el procés de pau, la igualtat entre els jueus i els àrabs i que es tanqui el tunel arqueològic obert pel govern de Netanyahu.

—Les postures (sobre aquests afers) no revelen sobretot homes polítics?

—La política, aquí, no és una ciència teòrica, és la vida de cada dia. Es tracta de: podrem o no menjar? Ens mataran o no? Anirem a la presó o no? És l'accés tancat a Jerusalem per als habitants de Cisjordània i de Gaza; els estudiants que intenten franquejar la línia a través dels camps, els malalts bloquejats a la frontera. Nosaltres respirem la política com respirem l'aire: sense voler. Un bebè ja és política.

—Què pensen les autoritats israelianes de la posició expressada recentment per les Esglésies cristianes?

—Naturalment, les autoritats estimen que aquestes declaracions són antijueves. Però nosaltres preguem per tot el món, ho hem repetit moltes vegades. Els israelians, en efecte, no comprenen que la seguretat per al poble jueu no es pot obtenir a expenses de la seguretat dins del nostre poble. Israel no aconseguirà res oprimint els palestins.

—A Betlem, l'autoritat palestina controla d'ara en endavant la ciutat i els llocs de culte. És més fàcil que abans?

—Les relacions són molt millors ja que som respectats. Tractem de persona a persona. Les autoritats israelianes al contrari no respecten la persona humana palestina. Els soldats tenen carta blanca per humiliar-nos.

—Les més altes autoritats locals de l'islam van participar a la marxa al vostre costat. Quin és l'estat de les relacions entre l'islam i el cristianisme a Jerusalem?

—Des que es tracta de defensar la pau a Jerusalem, s'ha instaurat entre nosaltres una col·laboració seriosa. Nosaltres som en el mateix bàndol. Pel que fa a la resta, el futur de la presència cristiana, aquí com allà en el món àrab i musulmà, dependrà de la unitat de les Esglésies cristianes i de la

Mons. Michel Sabbah, patriarca llatí de Jerusalem

instauració d'un diàleg amb els musulmans que ens permeti acomplir la nostra vocació, la de ser cristians en mig d'ells. A Jerusalem, hem instaurat un consell islamo-cristià i del gran mufti.

—L'islamisme és una amenaça?

—L'islam té intrínsecament una dimensió política. L'islamisme és una visió rígida, totalitària de l'islam polític sobre els musulmans i els cristians. És un fenomen difícil i que va en augment. Però aquí, és absorbit dins la política. En la vida de cada dia, en la vida social, té encara una influència limitada. Felicitment, nombrosos musulmans el rebutgen. En això, hi ha una possibilitat d'acció comuna entre ells i nosaltres. (La Croix)

VOLEM AJUDAR-LO PERQUÈ

ÉS LA TECNOLOGIA MÉS AVANÇADA EN AUDÍFONS. ES COL·LOCA DE FORMA FÀCIL, MÉS PROFUNDAMENT DINTRE DEL CANAL AUDITIU, D'AQUESTA FORMA ACTUA MÉS A PROP DEL TIMPÀ PROPORCIONANT UNA QUALITAT D'AUDICIÓ EXCELENT.

C.A.E.
Centre Auditiu Europeu

HISSENTI MILLOR

EL CONVIDEM A UNA DEMOSTRACIÓ I UNA REVISIÓ AUDITIVA GRATUÏTA

PER TAL DE QUE VOSTÈ MATEIX COMPROVI EL QUE POT MILLORAR LA SEVA AUDICIÓ AMB ELS INNOVADORS "MINITÍMPANO" I "INTRA" SOL·LICITI DIA I HORA SENSE COMPROMÍS AL SEU CENTRE "C.A.E." MÉS PROPER. TENIM MÉS DE 250 CENTRES DE VISITA, CONSULTI'NS EL QUE QUEDA MÉS A PROP DEL SEU DOMICILI:

(TELÈFON D'INFORMACIÓ 902 239 329)

SI DESITJA REBRE PERSONALMENT MÉS INFORMACIÓ EN EL SEU DOMICILI OMPLI AMB LES SEVES DADES AQUESTA BUTLLETA I ENVIÏ-LA A:

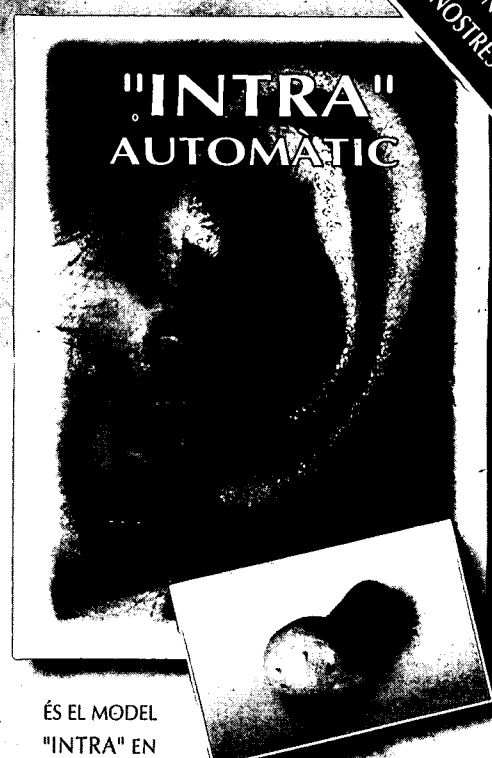
C.A.E. VILLARROEL, 171, ENTR. 2a (CANTONADA PROVENÇA) 08036 BARCELONA

SR/A:

ADREÇA:

LOCALITAT: C.P.

EDAT: UTILITZA AUDÍFON: SÍ ☐ NO ☐ TEL:

ÉS EL MODEL "INTRA" EN LA SEVA NOVA VERSIÓ, EL MÉS DISCRET I EL MÉS PERFECCIONAT. ES COL·LOCA DINTRE DEL CANAL AUDITIU I REGULA EL VOLUM AUTOMÀTICAMENT.

Audioson
Centre de Control Auditiu

**Comenta la marxa de la diòcesi a la carta pastoral
«Caminant junts»**

Espanya

Monsenyor Blázquez fa balanç del seu primer any com a bisbe de Bilbao

BILBAO.— El bisbe de Bilbao, Ricardo Blázquez, en acomplir-se un any de la seva arribada a la diòcesi de Biscaia, ha publicat una carta pastoral titulada «Caminant junts». Distribuïda en 11 punts, s'hi recullen els reptes de l'Església al seu bisbat: recuperar el valor dels sagraments, una més gran participació dels laics a les activitats de l'Església, continuar potenciant les activitats socials i un posicionament clar enfront de la violència, són alguns dels temes que més ha volgut destacar.

Glòria Carrizosa

Ricardo Blázquez, que prende possessió del seu càrrec a la catedral de Bilbao el 29 d'octubre del 1995, ha escrit el llarg document «Caminant junts» amb motiu de l'any que fa que viu a la diòcesi. El bisbe avilès, que a la seva arribada va ser rebut amb recel per alguns sectors que consideraven que el prelat no connectava amb la realitat cultural del poble basc en desconèixer l'euskera, afirma en la carta pastoral que al llarg d'aquests mesos ha estat molt ben acollit eclesialment i que la relació amb la societat basca ha estat de respecte.

El prelat recorda que l'Església catòlica ha estat convocada pel Papa, en la carta apostòlica *Tertio millennio adveniente*, a preparar-se de manera adient per aquesta cita. En aquesta convocatòria universal s'hi afegeixen diversos motius particulars del bisbat de Bilbao, com el setè centenari de la *Carta-Puebla*, per mitjà de la qual es va fundar la ciutat, així com els 50 anys de la coronació de la Mare de Déu de Begoña i de l'erecció del bisbat. «És una ocasió —remarca el bisbe— per aprofundir el sentit de l'Església local i per fomentar l'esperit eclesial.»

Davant del repte del 2000, cal

una nova evangelització que respongui a les necessitats concretes dels homes. Per això, «sense una renovada experiència de la fe, la secularització erosionarà la fonda tradició del nostre poble». Per dur a terme aquesta important missió, «necessitem una fe personalitzada i joiosa, una fe orant i contemplativa, una fe teològicament formada, una fe sense pors...»

Monsenyor Blázquez es fa ressò de la preocupació que hi ha a la diòcesi perquè no quedi buida la *veritas sacramenti*, sobretot pel que fa al baptisme, la primera comunió i el matrimoni. Per aconseguir-ho, «cal mirar de solucionar-ho en comunió. Serà potser oportú un discerniment que tingui en compte la situació històrico-cultural i tots els altres aspectes teològico-pastorals implicats».

Paper destacat dels seglars

El prelat destaca la corresponsabilitat de tots els cristians —preveres, religiosos/es i seglars— en la vida i en les tasques de les comunitats i parròquies, «una tasca que hem de continuar promovent». Un altre motiu de satisfacció són «les activitats que molts seglars duen a

terme amb dedicació i competència dins la nostra Església», i aconsella que, a causa de l'escassetat de sacerdots, «assumeixin serveis apostòlics, fins i tot amb dedicació completa o parcial del seu temps».

Pel que fa al punt «Les vocacions sacerdotals», un dels més amplis de tot el comunicat, monsenyor Blázquez indica que «aquesta necessitat, per bé que força generalitzada, afecta particularment el nostre bisbat», i per això recomana a les comunitats cristianes que preguin sovint per les vocacions, i que en ocasions especi-

als s'organitzin amb aquesta finalitat vetlles de pregària.

El bisbe castellà destaca la importància i el reconeixement que mereix la família: «Cal que fomentem l'ambient a favor de la fidelitat en el matrimoni» i —continua— «s'ha d'insistir en la missió irremplaçable dels pares en l'educació humana i cristiana dels fills.»

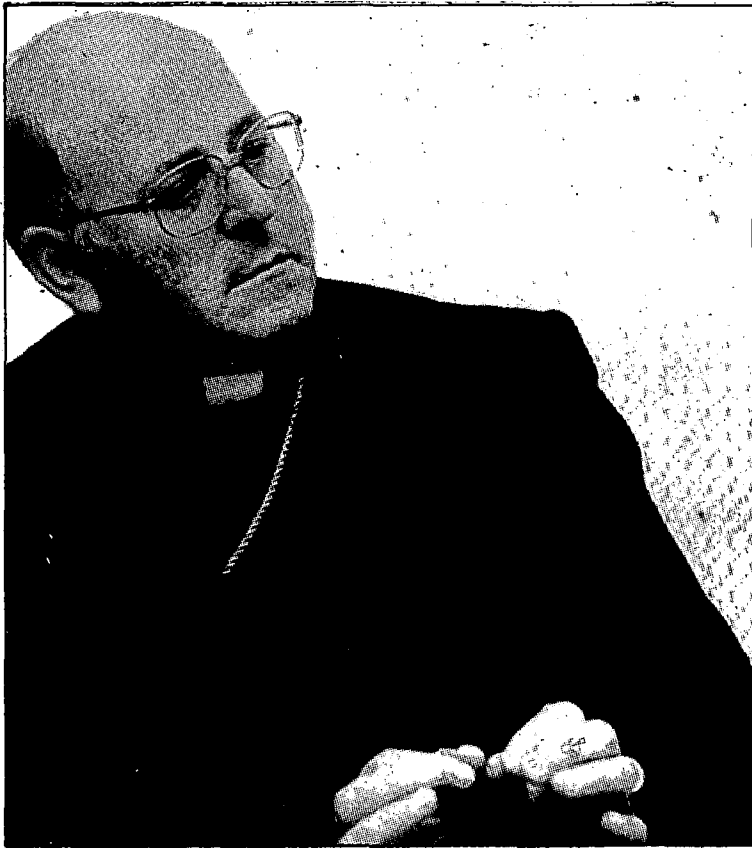
La violència, sempre injustificada

Mons. Blázquez afirma que la pastoral juvenil és un dels camps prioritaris de la seva feina, i dedica

un apartat a tractar de la pau. «Vèncer la violència i donar a llum una pau justa i estable és un objectiu amb el qual l'Església es troba profundament compromesa. M'ha encoratjat de manera particular, perquè és un signe d'esperança, el fet de comprovar com la pau, la cultura de la pau i el treball per la pau, ha guanyat el cap i el cor de molts joves.» El prelat guarda un record especial de la marxa per la pau al santuari d'Urkiola, el mes d'abril passat.

El bisbe de Bilbao condemna la violència: «Sigui quin sigui el pretext, la violència és un camí equivocat, engendra més violència, erosiona la convivència i destrueix persones, famílies i societat. La violència és una malaltia moral.» Al mateix temps, anima perquè «perseverem pacients en la recerca de la pau, construïm dia a dia la pau sobre els fonaments de la veritat i la reconciliació, de la justícia i el respecte dels drets i deures implícits...»

Monsenyor Blázquez acaba la carta destacant la gran quantitat d'activitats caritativo-socials en les quals és present l'Església del seu bisbat, com ara l'atenció a malalts terminals i afectats per la Sida, el Projecte Home, la destinació del 0,7% al desenvolupament del Tercer Món, els menjadors per a transeünts, «iniciatives tan sensibles com *Norabide*, per ajudar a trobar feina sobretot als joves», etc. Davant d'aquesta realitat positiva, convida a aprofundir les causes de la pobresa, i a estar amb els pobres seguint l'estil de Jesús.

Mons. Blázquez ha publicat una carta pastoral en la qual fa balanç del seu primer any al bisbat

Monsenyor Blázquez afirma que negociaria amb ETA

Amb motiu del primer aniversari del seu nomenament com a bisbe de Bilbao, en una conferència de premsa en la qual va fer balanç de l'any transcorregut, Ricardo Blázquez es va mostrar disposat a mediar amb ETA per assolir la fi de la violència. «No podem negar la nostra contribució a una cosa tan determinant per al benestar del nostre poble en tots els àmbits», va dir, en al·lusió a una eventual mediació. D'aquesta forma, es va mostrar en sintonia amb el bisbe de Sant Sebastià, José María Setién, pel que fa a la pacificació del País Basc.

Posteriorment, monsenyor Blázquez viatjà a Àvila, per pronunciar-hi una conferència sobre *Santa Teresa i la missió de l'Església*. En ser preguntat pel problema terrorista, es va mostrar partidari de l'apropament dels presos etarres a Euskadi, a fi que, d'acord amb la legislació penitenciària, puguin estar en presons pròximes als seus llocs d'origen. «És bo que

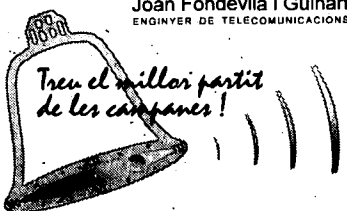
tampoc les famílies no pateixin la situació dels presos, de tots ells sense exclusió», va precisar.

Per la seva banda, el secretari de la Conferència episcopal, monsenyor José Sánchez, va expressar el seu respecte per les declaracions dels bisbes de Bilbao i Sant Sebastià, que «de manera permanent condemnem la violència, dient i denunciant públicament, amb tota l'Església i tot el poble assenyat, les accions terroristes». «Un aspecte que tots dos prelats ressalten —va destacar— és que no ens pertoca a nosaltres protagonitzar el diàleg polític, que per a això hi ha les institucions de l'Estat. Però podria haver-hi un moment que semblés convenient, útil o, fins i tot, necessària la mediació de l'Església, en una situació que conduís a la pau. Hi seriem amb molt de gust.» Monsenyor Sánchez va recordar que l'Església sempre està disposada «a col·laborar per la pau i la reconciliació dels nostres pobles».

SIGNUM®
INGENYERIA APLICADA A L'AUTOMATITZACIÓ DE CAMPANES

Instal·lem, fem el manteniment i reparam sistemes de comandament, campanes i rellotges perquè toquin quarts i hores, a missa, a difunts (home, dona), repics de festa, foc, ... manual o automàticament.

Joan Fondevila i Guinart
ENGINYER DE TELECOMUNICACIONS

Telefax (93) 589 48 75 Estapé 64, 2on-1a
08190 · Sant Cugat del Vallès

Barcelona

Presentació del llibre «Teresa de Lisieux, Manuscrits autobiogràfics»

«Santa Teresa va portar a l'Església l'aire fresc de l'Evangelí»

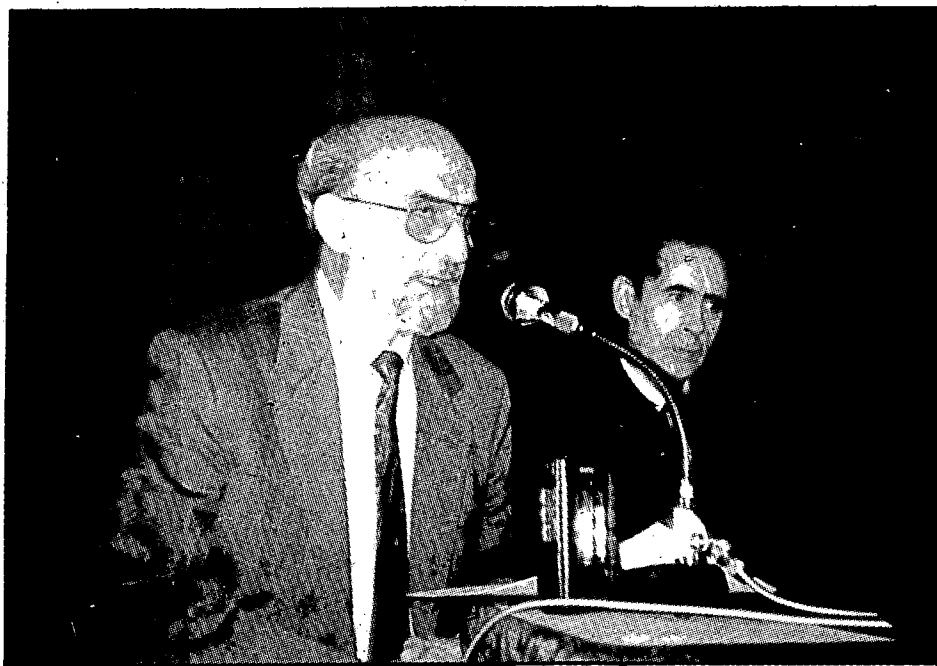
BARCELONA.—El dimarts, 22 d'octubre, es va presentar al convent dels Carmelites Descalços de Barcelona el llibre «Teresa de Lisieux, Manuscrits autobiogràfics» traduït per la bibliotecària terrassenca, Maria Coll, i editat a la col·lecció clàssics del Cristianisme d'Edicions Proa.

Marta Puyol

L'acte, que va congregar nombrosos públics, va començar amb un breu parlament a càrrec de Sebastià Janeras, director de la Col·lecció Clàssics del Cristianisme, que amb aquest llibre arriba al número seixanta-tres. Janeras va dir que aquesta col·lecció pretenia oferir la traducció catalana de textos dels principals autors i pensadors de la tradició cristiana.

Per aquest motiu, l'Editorial Proa publica textos variats que comprenen l'Església indivisa, la de tradició merament catòlica, l'ortodoxa o bé la de la Reforma. Entre aquestes publicacions de clàssics s'ha publicat el volum corresponent a santa Teresa de Lisieux, tot i que aquesta no és pròpiament una escriptora en un sentit ple i malgrat la curta durada de la seva vida, ja que els seus escrits i la seva figura ja han marcat algunes generacions.

Sebastià Janeras va assegurar, «els que hem llegit o ens han fet conèixer a Teresa de l'Infant Jesús podem considerar-la com un clàssic de l'espiritualitat cristiana, però per a molt joves és força o totalment desconeguda i potser aquest volum podrà ajudar a divulgar el seu pensament». Els manuscrits autobiogràfics anteriorment s'havien publicat en altres col·leccions sota el títol d'Història d'una ànima. Aquests manuscrits no constitueixen un text homogeni i són tres escrits diferents adreçats a persones diferents i redactats en anys diversos. El manuscrit A està adreçat a la seva germana Paulina, el B dedicat a la seva germana gran Maria i el C dirigit a Maria de Gonzaga.

Sebastià Janeras en la presentació del llibre sobre santa Teresa del Infant Jesús

Actualitat de Sta. Teresa

En l'acte va intervenir el pare carmelita Marià Rosanas que ha signat la introducció del llibre, que va afirmar, «actualment quan la humanitat està vivint la presència angiosa de Déu, l'Església de Jesús està sacsejada per un home nou que emergeix del postmodernisme desconfiat del valor de la raó i de les institucions humanes encara que aquestes portin l'estigma del diví. Quan la dignitat de l'home és desitjada, però també constantment trepitjada, arriba una nova alba per a l'Església i també per al món que és santa Teresa de l'Infant Jesús.»

Va afegir que al principi del segle XX i durant dècades els cristians despertaren a l'aurora d'aquesta jove carmelita que portava a l'Església l'aire fresc de l'Evangelí. Una nova Església que es cristallitzava en el Concili Vaticà II, on les intuïcions de santa Teresa de Lisieux tenien el seu esclat. Com per exemple, la revalorització de la cristologia que es fa en el Concili com el camí fonamental de la teologia basat en Crist, del qual Teresa de Jesús n'és una enamorada. Rosanas creu que analitzant la vida i els pensaments que ens ha llegat santa Teresa se'ns mostra una cristiana amb un llenguatge senzill i vital a l'abast de tots els creients, que ens convida al seguiment d'un Jesús amable i exigent. «A través de Teresa de l'Infant Jesús som convidats a viure empeltats amb

Crist i a viure el misteri pasqual de la mort-vida que és el misteri de l'egoisme a l'amor mitjançant el sofriment. Santa Teresa de Lisieux parla sovint del valor del sofriment que és fa per amor. La mateixa Teresa de Lisieux sap que estima de debò i que no s'equivoca quan hi ha sofriment entremig. Perquè estimar és voler el bé de l'altre. En canvi, quan l'amor a una persona et proporciona goig no saps molt bé si estimes a aquest o bé t'estimes a tu mateix, perquè et trobes bé amb aquesta relació i funciona segons les teves raons i sentiments». Per a Marià Rosanas, «el diagnòstic de Teresa és que ella sap que estima de debò quan sofreix i aleshores coneix que és amor verdader. Aquest afirmació dita d'aquesta manera tant senzilla és d'una gran profunditat i ens ha d'ajudar a veure com és el nostre amor i si sabem estimar».

L'estil de la seva pregària

Teresa creu en l'amor que Déu li té i confia en Ell perquè sap que l'està esperant, posa la seva mirada contemplativa damunt la vida que li descobreix i atia en l'entranya del seu cor obert a Déu la pregària que ha de servir per veure com Déu l'estima. Per aquest motiu, la pregària de Teresa és senzilla i és un clam a l'esguard de Déu, és la dimensió profunda d'oferir-se a Déu perquè treballi en ella. La pregària és per a Teresa de Lisieux la disposició de dir, «Senyor aquí

em tens. Fes de mi el que vulguis, jo vull això, però que vols Tu?». En l'opinió del pare carmelita, «perquè Déu ens treballi és ne-

cessària l'oració que porta a deixar que Déu pugui actuar en nosaltres».

Va cloure l'acte Joan Busquets, degà de la facultat de Teologia de Barcelona, recordant una anècdota que li va passar amb el doctor Jubany quan aquest era bisbe de Girona. «Narcís Jubany em va portar de secretari a un viatge a Holanda, Bèlgica i França, on ell tenia una intervenció en el Simposi de bisbes europeus. A París, hem va dir que li agradaria anar a Lisieux, i vaig descobrir que era un gran devot de santa Teresa de Jesús. Jubany no és un home que s'emocioni fàcilment però allà ho va fer. En aquest viatge em va fer descobrir santa Teresa de Jesús de la qual em va parlar extensament quan tornàvem cap a Catalunya.»

Curset d'aprofundiment litúrgic:

“PARTICIPAR I FER PARTICIPAR EN LA LITÚRGIA”

Director del curs: P. Daniel Codina (monjo benedictí)
amb la col·laboració de: M. Teresa Garrigosa (professora de cant)

Horaris:

Divendres 29: de 18 h. a 19.30 h. Tema i debat: “Símbols, gestos i expressivitat en la Litúrgia”
20 h. Sopar
de 21 h. a 22 h. Assaig de Cant Coral
Dissabte 30: de 9 h. a 13.30 h. Pràctica de Cant (educació de la veu). Pràctica de Direcció-Estudi de repertori. Pràctica de lectura (hi haurà una pausa pel cafè)
14 h. Dinar
16 h. Cants, Resum i cloenda

Preus:

Tot el curset amb pensió completa: 6.500 ptes.
Tot el curset (amb el sopar de divendres i el dinar de dissabte): 6.000 ptes.
Només les classes: 4.000 ptes.

Organitza: Escola d'Estudis Musicals “Montserrat Calduch”

C/ Cànovas del Castillo, 14. Tels. (93)675.11.94
908.31.14.03
08190 Sant Cugat del Vallès

Barcelona

Lliçó inaugural de l'Escola Universitària de Treball Social de l'ICESB

La mediació i resolució de conflictes, objectiu de la tasca social

BARCELONA.—Eduard Pérez Casado, ex-administrador de la Unió Europea per a Mostar (Bòsnia i Hercegovina), va pronunciar la lliçó inaugural sobre «El conflicte i la mediació» de l'Escola Universitària de Treball Social de l'ICESB, el 18 d'octubre passat. El tema d'aquesta lliçó enllaça amb el

curs de postgrau «Mediació i resolució de conflictes» que s'ofereix com a novetat en l'oferta de cursos de formació continuada de l'EUTS-ICESB per enguany. Aquest va ser el primer acte públic de l'Escola com a centre integrat a la Universitat Ramon Llull (URL).

Glòria Carrizosa

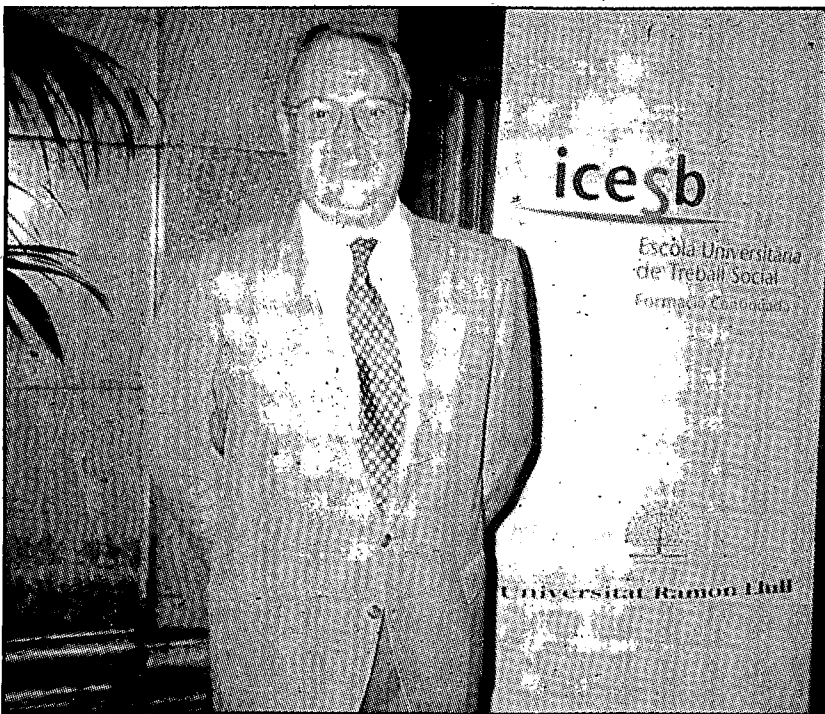
En l'acte va participar Ramon Prat, president de l'ICESB, Josep Gallifa, vice-rector de la URL i Josep Figarola, director dels cursos de formació continuada de l'Escola Universitària. Gallifa va destacar la importància creixent que tenen aquests cursos dins els plans d'estudi de la Ramon Llull, «una universitat d'inspiració cristiana que vol fer un servei a la societat i per tant ha d'estar molt atenta a les necessitats i

Social enguany posa èmfasi en els cursos de postgrau amb l'inici de sis cursos de tres mesos de durada: Mediació i Resolució de Conflictes, Formació de Consellers-Orientadors Personals, Gestió i Direcció de Serveis Socials, Intervenció Psicosocial en Processos de Malaltia Crònica; Intervenció Social Sistemàtica, i Anàlisi de Pòtencialitats i Disseny de Processos d'Inserció Laboral. A partir del mes de gener s'impartiran sis cursos més que completen la programació.

administrador de la Unió Europea per a Mostar durant sis mesos, i com a tal va participar en la preparació i l'execució dels comicis electorals del 30 de juny passat a Bòsnia i Hercegovina, va parlar en la lliçó inaugural de la mediació que «no vol dir resoldre un conflicte de forma immediata, però sí que obra les vies de diàleg i crea espais d'entesa».

Casado va dir que no hi ha fórmules màgiques per a la mediació, i que el mèrit no és mai d'una persona sinó de tot un equip. Com administrador de la Unió Europea i en virtut dels acords de Dayton calia sentar les bases per refer la convivència d'aquelles comunitats. La primera regla que ha de seguir un mediador és escoltar totes les parts, tots els agents socials sense excepció. «No em va repugnar estrènyer la mà d'alguna persona que havia assassinat», va afirmar explícitament el diplomàtic.

Després d'una guerra tan cruenta i dels tòpics que existeixen, «els serbis representen la maldat en grau suprem, els croats catòlics són els culpables en segon grau i les víctimes són els musulmans», no va ser fàcil per Casado ser imparcial i intentar entendre la diversitat d'una societat tan complexa. «Vaig veure que hi ha un munt de problemes a resoldre: les diferències entre l'Orient i l'Occident, el temor de la UE i dels Estats Units a l'existència d'un Estat islàmic fonamentalista en el cor d'Europa, la diversitat de llengües, l'Església catòlica fragmentada, les formes de vida al camp i a la ciutat, l'emigració a l'estranger, etc». El mediador va reconèixer que mai havia vist tanta abnegació, sacrifici i generositat de les seves gent, però malgrat els esforços de la comunitat internacional per establir vies de convivència, «penso que encara hi ha diferències molt greus entre serbis, croats i musulmans —va concloure el polític— per tant podria ser que el resultat del conflicte en el futur fos una neteja ètnica sense morts ni violència».

Pérez Casado va compartir la seva experiència com a mediador en el conflicte de Bòsnia i Hercegovina amb els alumnes de l'ICESB

demandes». Segons uns estudi sociològic, els empresaris cada vegada valoren més la formació de fons del llicenciat: la seva iniciativa, responsabilitat, capacitat de treball en equip, de liderar projectes, etc. Segons Gallifa si es vol aconseguir bons professionals, cal potenciar la seva formació humanística. «A la URL, a més d'ensenyar continguts i tècniques, es dona una gran importància a la formació integral de la persona.»

L'Escola Universitària de Treball

Segons Figarola, director d'aquests cursos, les diverses ofertes de postgrau i màsters «són una experiència molt enriquidora, un espai de trobada d'alumnes de diverses disciplines: professionals que treballen, altres que s'acaben de llicenciar, gent de tot Espanya i de diversos països, etc».

Escoltar totes les parts

A continuació, Ricard Pérez Casado, exalcalde de València que va ser

Primera trobada de «cossos de portants del Sant Crist»

MONTSERRAT.—La primera Trobada de «Cossos de Portants del Sant Crist» de tot Catalunya va tenir lloc el 29 de setembre passat al Santuari de Montserrat. S'hi van reunir uns quatre-cents portants i més d'un miler de persones, incloent-hi els seus acompanyants.

Els Cossos de Portants del Sant Crist és una tradició religiosa popular ben arrelada a Catalunya. Els seus orígens es remunten a l'edat mitjana amb els grups de persones i confraries que s'ocupaven de portar les imatges de culte els dies de processó. Aquests grups van anar prenent part en les responsabilitats de manteniment i restauració de les imatges, i van assegurar al mateix temps un aprofundiment de la seva fe per la formació que podien rebre dels àmbits eclesiàstics que els envoltaven. Malgrat els alts i baixos de la història, i els efectes de la secularització actual, encara es conserven uns quaranta-dos grups de Portants del Sant Crist oficialment constituïts. (C.C.)

Inauguració del curs de l'Escola de Pregària per a Joves

BARCELONA.—El cardenal-arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles ha alertat contra «els llops vestits d'ovella que es programen per encaminar cap a l'error» els joves de la diòcesi. «No hem de donar tota la culpa del que passa a la societat. A la nostra diòcesi hi ha astúcies que volen ficar l'error al vostre cor i al vostre cap», va dir. Davant d'aquestes amenaces, el cardenal va proposar «estar ben organitzats» pastoralment en els grups parroquials o els moviments per no anar sols i per poder «tenir capacitat de penetrar en els llocs més foscos i reflectir-hi la llum de Crist».

Mons. Carles va fer aquestes consideracions en l'inici de curs de la Escola de Pregària per a joves a la Catedral. La pregària es va dedicar a la reflexió sobre el baptisme i la condició de batejats. Els assistents van renovar les promeses baptismals, i van rebre una guia de pregària per al curs 96-97 elaborada per la Delegació de Joventut, organitzadora de l'Escola. El tema de curs durant aquest any serà *Jesucrist*. La pròxima pregària se celebrarà el dijous 14 de novembre al cor de la Catedral, encara que Mons. Carles va comentar, en to distès, que davant del gran creixement de l'assistència «potser haurem de buscar un lloc més ampli».

David Vidal

Conveni per a millorar la Pia Almoïna

BARCELONA.—El dimarts 1 d'octubre es va signar un conveni, entre la Caixa de Catalunya i l'arquebisbat de Barcelona, per a la instal·lació d'un ascensor panoràmic a l'interior de l'edifici de la Pia Almoïna, on hi ha actualment el Museu Diocesà.

El recorregut d'aquest ascensor serà ben singular, ja que els visitants podran gaudir d'un viatge que anirà del segle I aC fins al segle XVI. Es podran veure les restes de les muralles romanes, elements arquitectònics dels períodes romànic i gòtic, i, finalment, la magnífica galeria porticada renaixentista. (C.C.)

La missionera Maria Àngels Massip parla sobre la inculturació de la fe a l'Índia

Tortosa

«Els jesuïtes i nosaltres som els capdavaners en formació i missió inculturada»

TORTOSA.—L'Àngels, madura pels anys i per la fe viscuda a l'avantguarda de l'Església; ha estat de vacances a Tortosa. De jove exercí el magisteri, però ella tenia clar el seu ingrés a les religioses franciscanes missioneres de Maria.

Ara, durant tres mesos, ha fet l'experiència «incòmoda» de contrastar la fe de l'Europa occidental i la fe cristiana ben inculturada a l'Índia.

Viu al convent de Sant Thomas de Madràs, ciutat de més de cinc milions d'habitants. Lúcida de pensament i fàcil de paraula, contesta pels lectors de Catalunya Cristina.

J. Blanc i Bahima

—La teva Congregació en quants llocs treballa a més de l'Índia?

Treballa a 77 països dels cinc continents. Som 8.375 germanes de nacionalitats diferents i el nostre Institut s'organitza en 51 províncies que suposen 856 comunitats. Només a l'Índia som 1360 persones majoritàriament aborígenes.

—Qui i quan es va fundar la

vostra congregació?

La fundadora va ser Maria de la Passió, Helena de Chapotin, i el naixement de l'obra va ser a l'Índia el 6 de gener de 1877.

—El vostre ensenyament a col·legis, pel que fa a plans d'estudis és similar a l'oficial?

Rebem algun ajut econòmic del govern i en retem comptes. De fet seguim el pla d'estudis que dicta el govern.

Tenim també escoles privades per a alumnes, fills de pares em-

Durant la doxologia eucarística el poble ofereix les seves ofrenes

pleats del govern o bé gent que canvia molt de residència i aleshores no poden seguir els estudis més regionals en llengua vernàcula d'una sola regió, i es dona l'ensenyament en anglès. Aquestes escoles —«English medium»— no reben ajut econòmic però els alumnes han de superar una mena d'exa-

men «d'estat». Els exàmens de religió i ètica els controla una comissió diocesana.

—I la teva tasca quina és?

Jo dono classes d'educació en valors i utilitzo recursos audiovisuals. Els destinataris són alumnes de totes les religions. Alguna vegada separo els catòlics en recessos de cap de setmana. En cada col·legi el número d'alumnes oscil·la entre els 1.800 i els 2.200.

—Opino que la temàtica més interessant és la del títol: La fe inculturada. Parlem-ne.

La inculturació de l'Església catòlica a l'Índia ha seguit un procés lent, molt lent. Tothom reconeix que els pares jesuïtes i la nostra congregació hem estat els capdavaners, molt per damunt dels protestants.

La inculturació en la litúrgia ha progressat molt: Els rituals exteriors dels hindús els hem cristianitzat. Usem sempre el seu idioma, música, ritme, melodia, instruments musicals tradicionals. Els compositors continuen composant amb mentalitat hindú però amb inspiració teològica cristiana. Els materials audiovisuals, variadíssims, reflexen la cultura del poble.

Per exemple: la pregària repetitiva, tipus jaculatoria va canviant de ritme fins a pianíssimo. En canvi, a la missa ens associem més al que es fa a Europa.

La processó d'entrada i ofertori sempre és viscuda amb aire de dansa. En la doxologia final de la pregària eucarística o elevació tothom s'hi associa aixecant i oferint plats de flors i encens.

Hi ha mestres de dansa, experts en aquesta matèria tradicional. Són uns artistes. Després tota aquesta riquesa s'aplica al cant dels salms, Pare nostre, Magnificat...

En definitiva, el nostre apostolat no es limita al camp de l'ensenyament. També actuem en serveis socials, mèdics, pastorals i ecològics.

Jo diria que la inculturació és la manera de viure el nostre carisma vocacional dintre d'una missió universal. Això ens porta a una col·laboració activa amb d'altres germans de diferents cultures.

Inauguració de curs de l'Institut de Teologia

Entrega de 16 diplomes a la primera promoció

TORTOSA.—Recentment s'han obert per quarta vegada les portes l'Institut de Teologia, amb un acte que va començar amb la lectura de la memòria acadèmica pel director del centre, Mn. J. Lluís Arin.

D'aquesta lectura en podem destacar l'acord d'ampliar a tres els cursos d'estudis. Aquesta resolució ha aprofitat l'Institut de Teologia de Tortosa a d'altres centres similars de Catalunya. També cal destacar, la incorporació de dos professors nous: un llicenciat en Teologia dogmàtica, Mn. Emilio Igual, i una professora germana de la Consolació, Carme Martínez, llicenciada en Ciències Patristiques del Pontifici Institut Agustinià de Roma. Un altre fet remarcable és que aquest any ha sortit de l'Institut la primera promoció, que consta de 16 alumnes, que han superat els tres cursos.

A l'acte també es va fer constar que la validesa dels diplomes suposava el títol de la DEI i que s'estén només a Educació Infantil i Primària. Respecte a convalidacions més amples i segons la reunió del dia 4 de juny entre els directors dels nous Instituts Superiors de Ciències Religioses de Tarragona, Lleida i Girona, s'aprova facilitar la convalidació dels estudis fets al nostre Institut sempre que compleixin garanties de professors titulats, comparació de les hores lectives i d'altres requisits que pot facilitar la Secretaria del nostre Institut.

Probablement allò més interessant per als alumnes serà aquest paràgraf que citem literalment de la Memòria: «S'acordà també revisar el nostre programa d'estudis per acomodar-lo quan sigui possible al programa de l'Institut Superior de Ciències Religioses «Sant Fructuós» de Tarragona que ofereix estudis teològics superiors reconeguts eclesiàsticament i civilment.»

El sr. Bisbe aprova, aquests dos extrems:

a) «Pensant prioritàriament en els alumnes que segueixen els nostres estudis, oferir-los una formació teològica el més completa possible amb un programa realista que pugui efectivament interessar a una majoria suficient dels laics de la nostra diòcesi.»

b) «Pensant també en els alumnes que volen després convalidar els estudis fets aquí, procurar que totes les matèries impartides al nostre centre tinguin almenys 2/3 de les hores lectives exigides als Instituts Superiors de Ciències Religioses.»

En el transcurs de l'acte, el senyor Bisbe va llegir unes paraules tretes de la «Cristi Fideles laici» (números 57 a 64) en les quals Joan Pau II reconeix el dret dels laics a rebre una formació teològica i com l'Església l'ha de fer possible. S'acabà l'acte convidant a tothom a ser propagandistes de l'Institut, de tal manera que els propis alumnes, professors i rectors aportin nous estudiants.

J.B.B.

EDITORIAL REGINA, S.A.
EDICIONS D'INTERÈS:

MISSAL FERIA

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES

ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig

ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES - LES OBRES DE MISERICÒRDIA

TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS

Mallorca, 87-89. Tel: 322 17 11. Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

Urgell

El seminari d'Urgell inaugura el curs amb 14 seminaristes

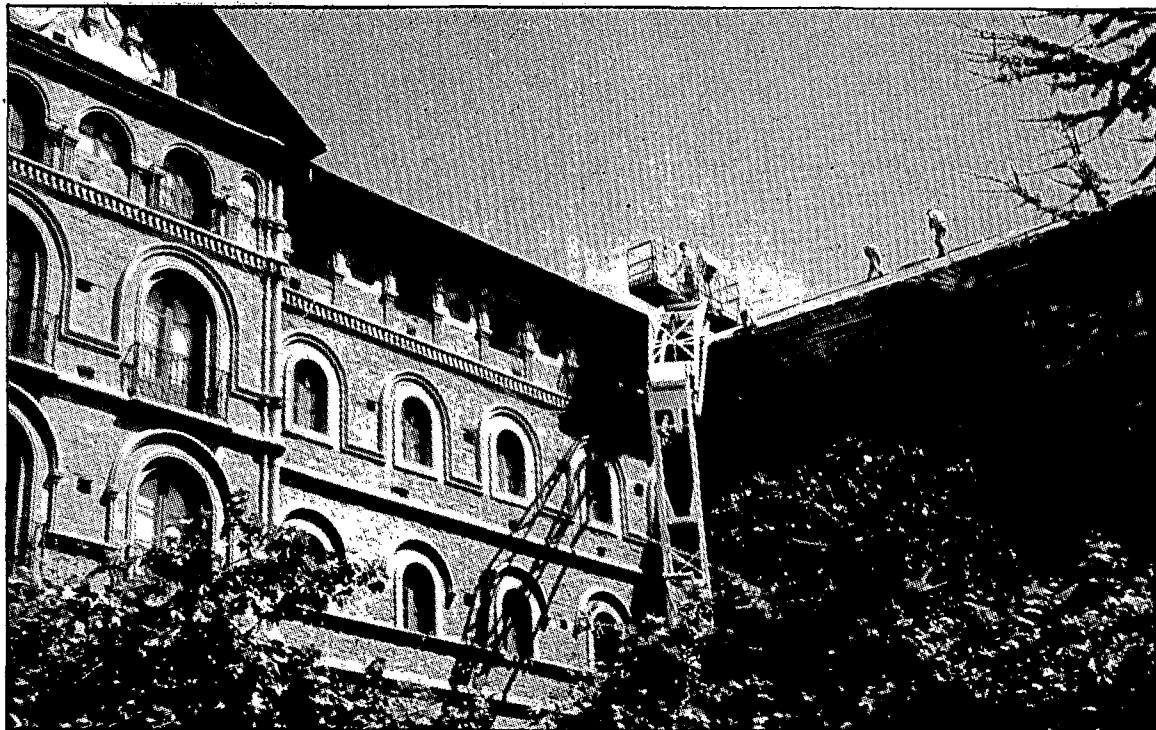
LA SEU D'URGELL.— El dia 18 de setembre, a la casa del bisbat, va tenir lloc la inauguració del curs acadèmic 1996-1997 del Seminari diocesà. Xavier Parés va presentar el document de la Conferència Episcopal Espanyola que regula la vida dels seminaris. Santi Vila va glossar la personalitat i el martiri de Josep Moles i Ramon Vilardell va pronunciar la lliçó inaugural.

Antoni Mirabet

Enguany, s'escau el 60è aniversari del martiri de Josep Moles i Torrens, rector del Seminari, assassinat a La Seu d'Urgell, amb el seu company Pere Travé i Cirici, el dia 25 d'agost del 1936. El ponent va enumerar algunes declaracions dels testimonis: «Era un exemple com a sacerdot, al llarg de la vida m'ha servit com a nord en l'afer quotidià de prevere», va declarar Antoni Saboya. Maria Salsas, en la seva declaració, va recordar la frase d'una miliciana: «Allà tenim un sacerdot que si jo tingués creences religioses diria que és un sant.»

«Aportació de l'Església a la Cultura Catalana» va ser el tema

de la lliçó inaugural pronunciada per Ramon Vilardell. El professor va resumir l'aportació històrica de l'Església a la formació de Catalunya i de la seva cultura. Primerament va presentar el testimoni de dues personalitats: l'abat Oliva i mossèn Jacint Verdaguer. En segon lloc, va recordar el treball dels monestirs i catedrals, centres de difusió de la cultura catalana, i la influència de Pau i Treva, institució a favor de la justícia i la convivència. En tercer lloc, Ramon Vilardell va esmentar el patrimoni documental: les Homilies d'Organyà, l'obra de Ramon Llull, Baldri Reixach, Costa i Llobera, Alcover, Joan B. Manyà, Carles Cardó i Lluís Carreras. «El naixement, la història i la cultura de

La diòcesi ha invertit 17 milions de pessetes en renovar el llosat del Seminari

Catalunya estan intensament impregnades de cristianisme», amb aquesta cita de Jaume Vicens Vives, Ramon Vilardell va cloure la lliçó.

Professors i alumnes es van presentar, entre els catorze aspirants

al sacerdoci quatre acabaven d'arribar de Bogotà per a ingressar al Seminari diocesà. Tres preveres són els responsables de la direcció del Seminari diocesà i catorze preveres integren el claustre de professors. Durant el curs 1996-1997

quatre seminaristes estudiaran al Seminari Interdiocesà de Barcelona i deu al Seminari diocesà de La Seu d'Urgell. D'aquest grup quatre faran l'etapa pastoral a La Pobla de Segur, Agramunt, Tremp i Viella.

Puigcerdà dedica l'orgue a Antoni Monsó

Un moment de l'acte d'homenatge

PUIGCERDÀ.— Tres singularitats van distingir Antoni Monsó: el sacerdoci, la música i el martiri. Les tres van reluir a l'homenatge que la parròquia de Puigcerdà va oferir al compositor musical dedicant-li l'orgue recentment estrenat.

Jordi Gasch, rector de la vila, va fer l'ofrena de l'orgue a la memòria d'Antoni Monsó, Agustí Brescó va glossar la personalitat del compositor i organista i Modest Moreno va interpretar obres de Cabezon, Calsanilles, Casanoves i Bach. El públic de la Cerdanya, que omplia el temple parroquial de Sant Domènec, agrair la iniciativa i aplaudir les interpretacions musicals. (A.M)

Profesió de tres novicis al castell del Remei

CASTELL DEL REMEI.— El dia 14 de setembre, tres joves van fer la primera professió religiosa a l'institut dels Germans Franciscans de la Creu Blanca, a la Llar Santa Anna del Castell del Remei.

Isidor Lezcano, superior general, i trenta germans de l'institut religiós van participar a l'eucaristia concelebrada per deu preveres de la zona, amb assistència de familiars i amics dels religiosos. Als vots de pobresa, castedat i obediència, els Germans Franciscans de la Creu Blanca hi afegeixen el de servei als pobres i necessitats.

Els Germans de la Creu Blanca van ser fundats el 1975, pel seu superior general, Isidor Lezcano, estan consagrats al servei dels malalts crònics i deficients psíquics i actualment l'institut té cent-vint religiosos. La comunitat de la Llar Santa Anna del Castell del Remei, a la comarca de l'Urgell, està formada per cinc religiosos i un nombre variable de novicis. Germans i interns ocupen un antic col·legi religiós. En les tasques de servei als quaranta interns els ajuden rotativament nou-centes persones voluntàries dels pobles veïns. L'Institut, amb trenta-dues cases a la Península i Canàries, acaba d'inaugurar un noviciat a Venezuela, país on hi té cinc cases. (A.M)

Publicat el Directori de Vocacions

LA SEU D'URGELL.— La Delegació diocesana de Vocacions del bisbat d'Urgell, ha publicat el Directori per a la Pastoral de Vocacions al Presbiteri. Es tracta d'un fulletó de 16 pàgines inspirat en l'encíclica *Pastores dabo Vobis*, de Joan Pau II, en la qual el Papa reclama que la pastoral vocacional sigui acollida amb «un nou, vigorós i més decidit compromís».

El Directori remarca que les vocacions són un do que cal suplicar, però la pregària ha d'anar acompanyada de la presentació del ministèri sacerdotal d'acord amb la fe i la vida de l'Església. «Les vocacions al sacerdoci són un do que hem de suplicar, esperar i preparar». La proposta vocacional ha de fer-se en la predicació i s'ha de conscienciar les famílies, els catequistes i els joves. El Directori considera els escolans un grup vocacional per raó de la seva proximitat al sacerdot i a les celebracions. Malgrat la gravetat de la crisi vocacional el document exhorta a «recuperar i mantenir sempre la nostra il·lusió i confiança en el futur de la nostra Església». (A.M)

Vic

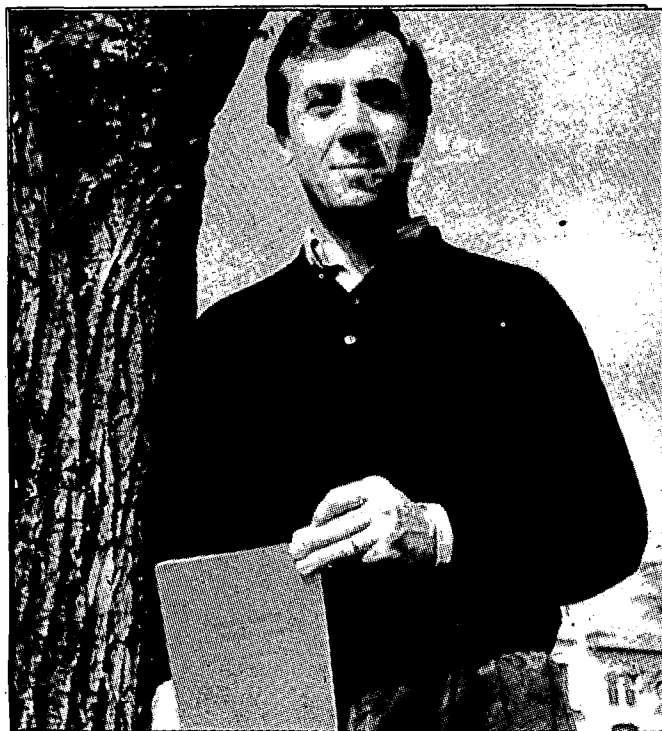
Presentació del llibre sobre el bisbat de l'historiador osonenc Valentí Girbau

VIC.— El bisbe de Vic, Josep M. Guix, va presidir la presentació del llibre «Església i societat a la Catalunya central. El bisbat de Vic a l'època del bisbe Veyan (1784-1815)». Es

tracta d'una edició íntegra de la tesi doctoral de l'historiador osonenc Valentí Girbau, que va rebre el premi Oms i de Prat 1994 de la Fundació Caixa de Manresa.

C.C.

El llibre, segons Valentí Girbau, analitza el dinamisme intern del bisbat de Vic entre finals del segle XVIII i principis del XIX i posa èmfasi en el dia a dia de la vida parroquial. També analitza la reacció i el paper fonamental de la jerarquia eclesiàstica i de la diòcesi en dos fest històrics importants: la guerra gran amb la lluita entre revolució i absolutisme (1793-1795) i la Guerra del Francès (1808-1814). El bisbe Veyan té el seu apartat en el llibre. Va ser trenta-cinc anys bisbe de Vic i era un home «il·lustrat i reformista i alhora partidari de l'absolutisme; considerava que l'Església havia d'anar del braç de l'Estat». Va posar en marxa la Biblioteca episcopal i va acabar les obres de la catedral. Va presentar el llibre el vice-degà de la facultat de Teologia de Catalunya, Joan Bada, l'historiador Maties Ramisa i Ignasi Bajona, en representació de la Caixa de Manresa.

L'historador osonenc Valentí Girbau i el seu llibre

Tarragona

El degà de teologia de Belo Horizonte visita les comarques tarragonines

TARRAGONA.— Joao Libanio, degà de la facultat de Teologia de Belo Horizonte (Brasil) va ser del 29 d'octubre al 3 de novembre a les comarques tarragonines, convidat per Justícia i Pau, el Comitè Oscar Romero i la GOAC. El dia 29 d'octubre va fer una conferència a la sala d'actes de la facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili, a la plaça del Pallol, de Tarragona. La conferència va dur el títol de «El reto del fenómeno de la

exclusión».

Els dies 2 i 3 de novembre participará en un seminari de cap de setmana a la casa d'exercicis de la Selva del Camp, sota l'enunciat de «Mística i Militància». El seminari que serà fet per Libanio començarà el dissabte 2 de novembre a les 18 hores i s'acabarà el diumenge 3 a la mateixa hora.

Joan Boronat

«El món del Císter», nou audiovisual de Santes Creus

SANTES CREUS.—Un al·lucinant afegit a la visita del Reial Monestir de Santes Creus és el muntatge audiovisual que pot ser contemplat al mateix monestir. Aquest muntatge audiovisual, que té una durada de vint minuts, pot ser escoltat en cinc idiomes diferents. Sota el títol «El món del

Císter», es tracta d'un instrument didàctic bàsic per conèixer la vida quotidiana dels monjos de l'època medieval fins als nostres dies. En definitiva, explica la vida monacal utilitzant sons de l'època i també recursos luminotècnics. A més a més, també es mostra en dues sales diferents el procés de construcció

dels monestirs i les tradicions de l'orde.

Aquesta innovació ve acompanyada de l'entrada en servei d'una botiga on es poden comprar tota mena d'articles i llibres referents al món del monestir i de la Ruta del Císter.

J.B.

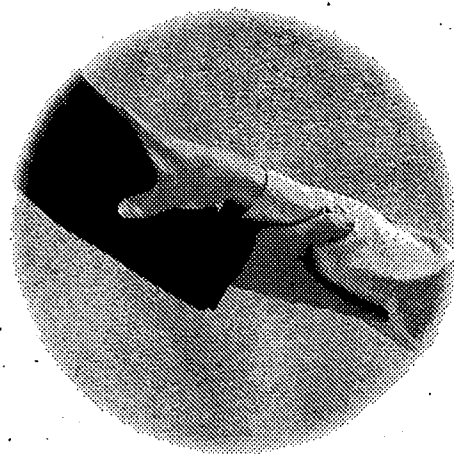
Jornades de formació per a matrimonis

VIC.— El Secretariat de Pastoral Familiar de la diòcesi de Vic organitza com en anys anteriors unes jornades de formació per a matrimonis, obertes no solament a aquells matrimonis que tenen cura de l'acolliment pre-matrimonial o que pensen tenir-ne en un futur, sinó també a aquells matrimonis a qui pugui interessar els temes que s'hi tracten. Aquestes jornades van començar el diumenge 27 d'octubre, i durant el curs n'hi haurà quatre, en què es tractaran diversos temes, i una de festiva, que servirà de comiat.

El temari de les quatre trobades és el següent: el dia 27 d'octubre va tractar sobre «Pedagogia de la fe en la família», a càrrec d'Andreu Trilla; l'1 de desembre tractarà de «Perspectives ètiques que presenta el món actual i la família», a càrrec de Mn. Gaspar Mora; el 26 de gener de 1997, «Antropologia sexual», a càrrec del P. Ramon M. Nogués; el 2 de març, «Actituds de la família en la postmodernitat», per Josep M. Esquirol, i dia 20 d'abril, jornada festiva.

Per a més informació i inscripcions, es pot trucar a Mn. Climent Roderigas (delegat diocesà), tel: 93-812 63 88. (C.C.)

SOM AL TEU COSTAT
QUAN HO NECESSITES.

FES COSTAT A L'ESGLÉSIA
QUAN HO NECESSITA.

"GERMANOR"

Campanya permanent per a l'autofinançament de l'Església.

Subscriu-t'hi
902 25 33 25

Fes costat a l'Església.

Solsona

A pesar de les guerres i les persecucions

L'orgue de Berga compleix cent anys

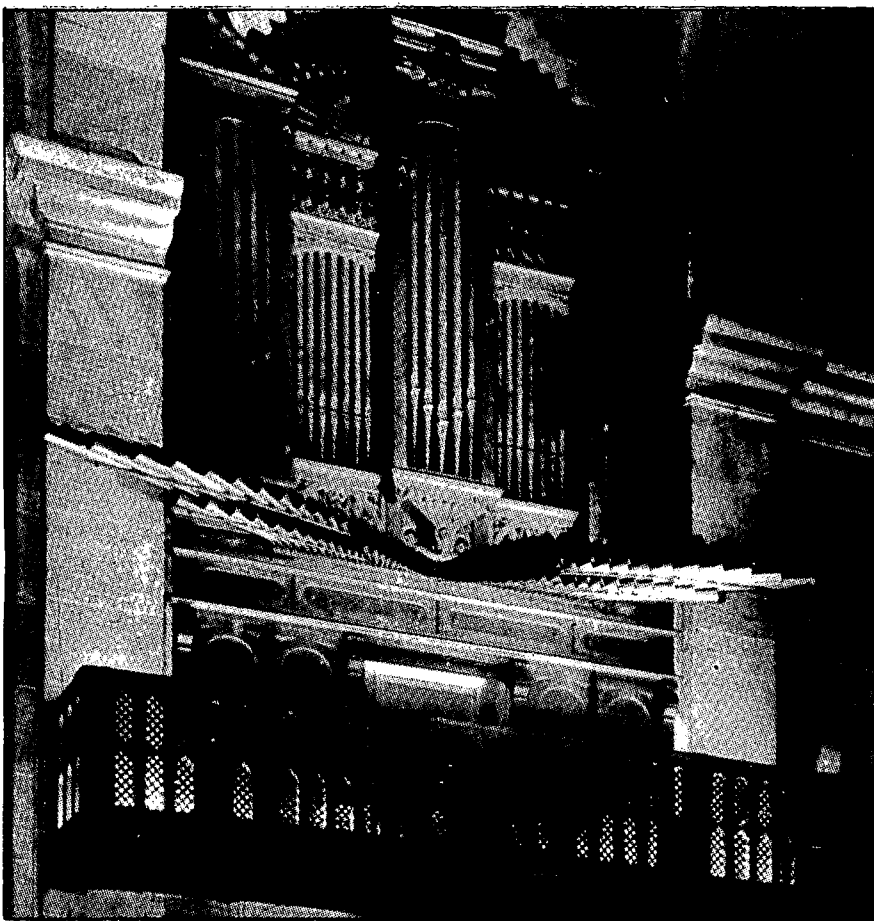
BERGA.—En una època de tants cataclismes humans, de tants canvis socials i religiosos, tenir un orgue que ha arribat a centenari en bon ús i que es pot permetre d'escampar les seves notes pacífiques, místiques i vibrants (amb trompeteria de

batalla i tot) per acompanyar el cant litúrgic i fer-hi concerts, és un luxe que mereixia una celebració adequada. I aquesta va tenir lloc a la parròquia de Santa Eulàlia de Berga, en el seu majestuós temple de la plaça de Sant Pere, el 22 de setembre.

Lluís Badia i Torras

El Centre d'Estudis Musicals del Berguedà, «L'Espill», va organitzar un concert de música d'orgue (dels segles XVII i XVIII principalment) a càrrec de l'organista Joan Casals i Clotet, titular de la basílica del Sant Esperit de Terrassa i professor de la facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, però, sobretot, un organista de tècnica depurada i de sentiments d'artista i religiosos, capaç de fer sentir als seus oients les delicadeses de l'Escola Montserratina (N. Casanovas, M. López i B. Brell), la solemnitat de les peces de Joan Bta. Cabanilles i els divertiments d'A. Mestres de l'Escola Catalana.

Certament, l'orgue que l'any 1896 va col·locar a l'església parroquial de Berga el mestre orguener Francesco Teppati, que l'havia construït a Barcelona, té unes condicions excepcionals que resalten, en mans d'un excel·lent organista com és Joan Casals. Com ho han estat els diversos titulars que aquell instrument ha tingut al llarg d'aquests cent anys i que no solament n'han tret bona música sinó que també n'han tingut cura amorosament: Mn. Joan Reig (1897-1906), Mn. Ramon Pujol (1906-1909), Mn. Miquel Mas (1909-1954), Mn. Josep Armengou (1954-1976) i el senyor Marià Miró, des de 1976 fins a l'actualitat.

L'orgue de Berga ha fet cent anys

Creiem (com ho feia Joan Casals en l'opuscle editat en ocasió de la restauració d'aquell orgue, l'any 1989) que cal regraciar els que van fer construir-lo (en substitució d'un d'anterior cremat durant la darrera guerra dels carlins) i els que n'han tingut cura, però sobretot els que, amb perill de les seves vides, el van salvar de la destrucció durant «les hores fosques i

perilloses» de la persecució iconoclasta de 1936-1939.

I agrair també a tot un col·lectiu, amb el rector Mn. Xavier Claramunt al davant, que va reunir diners i esforços per a la perfecta restauració de l'any 1989. Enhorabona als berguedans pels treballs i pels bons resultats aconseguits fins arribar al centenari del seu orgue i la seva feliç commemoració.

LLEIDA

Nova seu d'Intermón

LLEIDA.—Amb l'exposició «Artesania per canviar el món», Intermón ha fet la seva presentació a Lleida, fundació creada l'any 1956 i que des de fa 40 anys treballa per erradicar la pobresa de les poblacions del Tercer Món i proporcionar-los els mitjans perquè puguin assolir el seu propi desenvolupament. Presta també ajuts en situacions d'emergència i porta a terme una tasca de sensibilització de la nostra societat. Intermón té seus i comitès a 21 ciutats del Estat espanyol, la més recent a Lleida.

El comitè de Lleida té un coordinador, el Sr. Jordi

Albareda, diversos responsables de les diferents àrees d'actuació com Campanya, Educació o Formació, un secretari i un equip de suport format per 15 persones més.

Amb aquesta exposició d'artesanía de l'Índia, Àfrica i Amèrica Llatina es pretenia: aproximar Intermón al públic de Lleida, sensibilitzar els visitants envers el Tercer Món i mostrar l'artesanía realitzada pels països del sud, divulgant el concepte de comerç just.

Jaume Montaña

Carta Dominical

RICARD M. CARLES

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

El testimoni de fe d'un teòleg

Aquests dies d'inicis de novembre, la litúrgia de l'Església ens invita a revifar el misteri de la comunió dels sants i a recordar els nostres difunts i pregar per ells.

Fa uns dies, ha mort un dels teòlegs que admirava més: Juan Luis Ruiz de la Peña. La mort, l'home i Déu van ser les tres qüestions que van centrar més el seu treball teològic a l'ensenyament i en la publicació de deu llibres plens de saviesa i de rigor. Va continuar la seva activitat com a professor de la Universidad Pontificia de Salamanca fins poc abans de morir. I es va acomiadar lúcidament i confiada dels seus alumnes dient-los: «He explicat escatologia, el sentit i la veritat de les realitats darreres. He cregut allò que he dit. Ara em toca de viure-ho. M'hi poso, i que Déu m'hi ajudi.» Tal com comenta Olegario González de Cardedal, col·lega seu i gran teòleg: «Una darrera lliçó ben gloriosa i una veritat humil fins a la fi!»

L'escatologia no és un relat anticipat dels esdeveniments que hi haurà «més tard», sinó una mirada prèvia que adreça la persona a la consumació definitiva de la seva existència. Una mirada del tot necessària —ja que és una realitat inevitable, que no s'evita pas pel fet de no pensar-hi— per a la seva lliure decisió espiritual, que recolza en la seva situació històrica que, per una banda, és la vida pròpia i irrepetible i, per l'altra, la situació també històrica, salvífica, definida pel fet salvador del Crist.

El fi d'aquesta mirada és que l'home accepti el seu present com un present que amaga el futur definitiu i que es dona ja en aquest precís «ara i aquí» com a salvació, si s'accepta el present com una obra de Déu i hi actua la seva gràcia i la nostra llibertat. Una obra que és imprevisible en el temps i en la forma de realitzar-se.

Hem de viure, per tant, la nostra temporalitat, la nostra vida, com una realitat oberta a un futur encara pendent; pendent del més profund de l'ànima, on s'entrecreuen la gràcia de Déu i la nostra llibertat.

En la mesura que hom no s'esforça per ser, o no se sent capaç d'arribar a ser el que podria ser —allò que Déu havia somiat que podria ser la seva vida—, comprèn menys encara qui és ell mateix i tot home.

L'home continua essent un enigma com a home i com a persona, quan no és capaç ni està disposat a reconèixer el seu destí —inherent a la seva condició de persona— de ser imatge de Déu, ni la seva condició de creatura, inherent també al seu ésser.

No és capaç de ser el que podria ser i no comprèn qui és.

No ser allò que hom podria ser i no saber qui és un mateix és precisament el que caracteritza l'home com a pecador (Dalfert-Jüngel).

Els creients sabem que, malgrat la nostra condició pecadora, podrem arribar a la nostra fi, tot dient: «Vinc, Senyor, cansat; / quanta fatiga damunt les meves espatlles a la fi del dia! / Dóna'm la teva força i una carícia per a les meves penes. / Així, al vespre, / amb el cansament a sobre; / et lloo, Pare meu. / Vull tornar al capvespre essent amic teu. / Tornar "a casa" i estendre cap a tu les mans, / tot donant-te gràcies.»

Avisos i comunicats

BARCELONA

FUNDACIÓ MISSATGE HUMÀ I CRISTIÀ

Av. Diagonal, 460, 3r - 08006
Tel. 415 30 06 - Fax. 415 14 49

• **SANTA ESGLÉSIA CATE-DRAL BASÍLICA DE BARCELONA.**— El 2 de novembre, dissabte, commemoració dels Fideles Difunts. Se celebrarà l'Eucaristia a les 19 h, presidida pel cardenal-arquebisbe Mons. Ricard M. Carles. Abans, a les 18.30 h, tindrà lloc el cant de vespres. Tothom hi és convidat a participar en aquesta Eucaristia en sufragi dels fideles difunts.

• **EQUIPS DE MATRIMONIS DE LA MARE DE DÉU, DE CATALUNYA I MENORCA.**— Dia 3 de novembre, a les 19 h, celebració de l'Eucaristia, presidida pel cardenal-arquebisbe Mons. Ricard M. Carles, en sufragi del P. Henri Caffarel. Hi són convidats tots els amics i simpatitzants.

• **PARRÒQUIA DE SANT CARLES BORROMEO.**— C/ Sant Lluís, 89 - 08024 Barcelona, tel. 213 36 42. Dilluns 4 de novembre, a les 20 h, missa concelebrada presidida per Mons. Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona, en acció de gràcies pel 50 aniversari d'aquesta parròquia. Pregàries especials pels empleats de les entitats bancàries, pels membres de l'Institut Superior Empresarial S. Carlos i pels difunts d'aquestes institucions. Hi participarà la Coral Sant Carles.

• **PIA ASSOCIACIÓ DE SANT ENRIC.**— El dilluns 4 de novembre, a les 20 h, se celebrarà a l'església de Maria Auxiliadora (c/ Sepúlveda, 60) una missa en sufragi dels Enrics i Enriquetes difunts, i dels familiars que hagin mort durant l'any.

• **GRUPS CRISTIANS DEL TERCER MON, de les parròquies de la Sagrera, Sant Andreu i Sant Pacià.**— C/ Pont, 3 - 08030 Barcelona. Del 4 al 24 de novembre, exposició d'art amb el lema *Coloms solidaris*, i actes de solidaritat amb el Tercer Món. Els actes començaran a les 20.30 h, al Centre Cívic de Sant Andreu, c/ Gran de Sant Andreu, 111.

• **CURS DE VOLUNTARIAT CRISTIÀ AL SERVEI DEL**

MALALT.— Tots els dimarts de 19.15 h a 20.45 h, del 5 de novembre de 1996 a l'11 de març del 1997, organitzat per la Delegació diocesana de Pastoral de la Salut, c/ Rivadeneyra, 6, 9 planta - 08002 Barcelona. Per a informacions, matins de 9.30 h a 13 h, tel. 317 15 97.

• **PARRÒQUIA DE SANTA MARIA DEL PI.**— Amb motiu del 150è aniversari del naixement del bisbe de Vic, Dr. Josep Torras i Bages, la parròquia organitza tres conferències a cura dels senyors Antoni Pladevall i Albert Manent, sobre el tema: *Església i societat catalana (1875-1936)*. Tindran lloc els dimarts 5, 12 i 19 de novembre. Les conferències seran, de 19.45 h a 21 h, a la rectoria, c/ Cardenal Casañas, 16. Celebració del VI Centenari del «Plat del Pobre». Dia 8 de novembre, a les 19.30 h, conferència del Dr. Salvador Claramunt, catedràtic de la Universitat de Barcelona, sobre el tema: *Formació i evolució del bací dels pobres del Pi*.

• **XXI ANIVERSARI DEL TRASLLAT DE LES RESTES MORTALS DEL DR. PERE TARRÉS.**— El 6 de novembre, dimecres, a les 19.30 h, solemne celebració eucarística presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona i rector del Seminari, Mons. Joan-Enric Vives. Tothom hi és invitat, especialment els amics i devots del Dr. Tarrés.

• **DELEGACIÓ DIOCESANA DE PASTORAL DE JOVENTUT.**— El diumenge 10 de novembre tindrà lloc la III Trobada d'animadors de Pastoral de Joventut; enguany, a l'Escola dels Jesu-

ïtes de Sarrià. La jornada treballarà de cara als animadors de 18 a 22 anys *La relació educativa*, a càrrec de Carme Molis, vedruna; de cara als animadors a partir de 23 anys. *L'acompanyament personal als joves*, a càrrec de Josep Rambla, jesuïta. Cal fer la inscripció abans del 5 de novembre. Per a més informació, adreceu-vos a la Delegació de Joventut, tel. 301 12 77.

• **ORATORI DE SANT FELIP NERI DE BARCELONA.**— Dia 14 de novembre, a les 19.30 h, presentació del llibre *Recull Nadalenc*, del P. Lluís Antoni Sobreroca amb poemes de Josep Nadal i Canals, a càrrec de Lluís Martí i Bosch, president de la Federació Catalana de Voluntariat Social. L'acte tindrà lloc a l'església de l'Oratori.

• **PROJECTE DAVID.**— Taller pràctic de lectors, dirigit a tots els qui proclamen lectures o llegeixen textos diversos en celebracions cristianes: Eucaristia, celebracions de la Paraula, pregàries, catequesi, etc., a càrrec de Joan Francesc Cànovas, professor de la Universitat Pompeu Fabra. Serà el 16 de novembre, de 10 h a 14 h i de 16 h a 18 h. Preu de matrícula: 2.000 ptes. Lloc: c/ Rivadeneyra, 6, 3er pis. Inscripcions: tel. 412 24 24 (de dilluns a divendres, hores d'oficina).

• **GRUP DE VÍDUES I VÍDUS DE L'ESPERANÇA.**— Dies 16 i 17 de novembre, recés al Santuari del Miracle (Solsonès), dirigit pel P. Daniel Codina. Sortida el dia 16 al matí, i tornada el 17 a la tarda. Per a més informació, truqueu al tel. 93 / 666 11 30.

• **ULTREIA DIOCESANA DE BARCELONA.**— Diumenge, 17 de novembre, de 10.30 h a 14.30 h, al Col·legi dels GG. Maristes, c/ València, 370 - 08009 Barcelona.

Ponència: *Ser laics: una vocació*, per Joan Viñas, testimonis i Eucaristia. Organitzat pel Moviment de Cursats de Cristiandat, tel. 303 39 13. Tothom hi és convidat.

• **MISSIONERES GERMANES DE BETÀNIA.**— Diumenge, 17 de novembre, recés femení dirigit per Mn. Jordi Carrera, M.D. Tema: *Parlem de la santedat; estimem la santedat, treballem per la santedat*. En l'any del centenari de santa Teresa de l'Infant Jesús. Casa de Betània, c/ Bonavista, 37 - Cornellà, tel. 375 11 02.

• **GRUP MN. PERE TARRÉS de la Federació de Cristians de Catalunya.**— Cada dijous, a l'Oratori de Sant Felip Neri de Gràcia (c/ del Sol), de les 19.45 h a les 21 h, trobades per comentar i estudiar les conclusions del Concili Provincial Tarraconense i altres temes d'actualitat cristiana. Tothom hi és invitat.

• **CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA.**— Cada dilluns, de 19 h a 21 h, a les aules de la Catedral de Barcelona, tenen lloc les sessions destinades als animadors de cant litúrgic a les nostres esglésies (direcció de cant, repertori, etc). Les classes duraran fins el 19 de maig 1997. Per a informació i matrícula: Centre de Pastoral Litúrgica, c/ Rivadeneyra, 6, 7 planta - Barcelona, tel. 302 22 35, matins.

• **GRUP DE DISCERNIMENT VOCACIONAL PER A JOVES.**— La Delegació de Pastoral Vocacional ofereix als joves (nois i noies) un espai de trobada per tal d'anar discernint la crida de Déu.

Amb la col·laboració de diferents testimonis i amb moments de reflexió i intercanvi. Les trobades seran els divendres, de 19.30 h a 21 h i tindran periodicitat quinzenal. Lloc: Seminari Conciliar, c/ Diputació, 231. Més informació: tel. 379 15 20 (vespres).

TARRAGONA

• **CENTRE PARROQUIAL DE CULTURA.**— A Vimbodí, la Conca de Barberà. XXVII Concurs fotogràfic local i XXV estatal «Vila de Vimbodí». El termini d'admissió d'obres es tanca el 21 de desembre. El veredicté es farà públic el 22 de desembre. Les obres concursants quedaran exposades a la sala d'exposicions del Foment Parroquial del 29 de desembre de 1996 al 19 de gener de 1997. Per a més informació, adreçar-se al Foment Parroquial, c/ Anselm Clavé, 1 - 43430 Vimbodí (Tarragona-Conca de Barberà).

TORTOSA

• **III CONGRÉS INTERNACIONAL DEL MOVIMENT «Consolación para el Mundo».**— Dia 3 de novembre, a les 12 h, acte de cloenda a la Casa Mare de Sta. Maria Rosa Molas, a Jesús, Tortosa. Presidirà l'Eucaristia el Sr. Bisbe.

• **FUNDACIÓ MANYÀ.**— Divendres, 15 de novembre, a les 20.15 h, conferència del Dr. Francesc Nicolau sobre *Qüestions sobre l'origen del cosmos, de la vida i de l'home*. L'acte tindrà lloc al Patronat, c/ Mercaders, 1, Tortosa.

Compro segells,
monedes, postals i
objectes antics.
Tel. 357 83 94

Compro instruments
musicals vells o
trencats. tel. 357 83 94

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

NOMÉS 340 MISSIONERS REBEN CATALUNYA CRISTIANA A TOT EL MÓN. LA RESTA, ESPEREN UN PADRI.

☐ JUAN JOSÉ ARISTI
Franciscanos del Hospicio
CASILLA 481
COCHABAMBA - BOLIVIA 25.584 ptes.

☐ FELIP CARSI
CASA PARROQUIAL
WENEFRILO MELO, 141 - MONDUBIM
60762410 FORTALEZA CE (BRASIL) 25.584 ptes.

☐ MIGUEL MEDEL
CASA RURAL APDO. 51
DEP. ATLANTIDA
LA CEIBA (HONDURAS C.A.) 25.584 ptes.

☐ RAMONA MINGUELL GASULL
JOAQUÍN RUALES, 885
APDO. 625 - CHILLOGALLO
QUITO (ECUADOR) 25.584 ptes.

(Marqueu amb una "x" el missioner que desitgeu apadrinar)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P. Tel.

L'import el faré efectiu mitjançant: ☐ xec que adjunto ☐ gir postal

☐ Domiciliació segons la següent autorització:

Banc / Caixa Oficina

☐ ☐ ☐ ☐
Entitat

☐ ☐ ☐ ☐
Oficina

☐ ☐
DC

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
C/C o Llibreta

Senyor director, li prego que atengui, amb càrrec al meu compte / a la meua llibreta, els rebuts que li presentarà «CATALUNYA CRISTIANA»

Signatura:

CATALUNYA CRISTIANA c/ Puiggarí, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel.: 490 59 88 - Fax: 490 20 35

On és la diplomàcia?

Oriol Camps

Si s'hagués de rifar un premi al pitjor diplomàtic, segur que l'actual primer ministre d'Israel en tindria tots els números, després de l'incident amb el president de França, Jacques Chirac. Perquè si l'incident s'hagués produït amb qualsevol altre prohom de la política internacional, hauria tingut una certa explicació. Però amb Chirac, no en té cap.

Per què posar-li obstacles per parlar a ple carrer amb els palestins i precisament dins el recinte de la ciutat vella de Jerusalem? I per moltes explicacions que Netanyahu hagi donat, posteriorment, a Chirac, aquest no pot haver quedat tranquil, malgrat els somriures diplomàtics d'acceptació d'excuses.

¿No recorda el cap del govern israelià que, des de l'acabament de la Primera Guerra mundial fins al final de la Segona, França era la potència que exercia protectorat sobre Síria i el Líban? ¿I dit sigui de pas, que França no va pas deixar allí un mal record, i que allí la seva opinió sempre és degudament considerada? I com a mostra, que temptegi l'opinió entre els palestins sobre Chirac. El consideren poc menys que un heroi nacional...

Un enfadat Jacques Chirac s'enfronta amb un agent secret de la policia israeliana, que amb l'excusa de protegir-lo, no deixava que el president de França es comuniqués lliurement amb els palestins de la ciutat vella de Jerusalem

El govern d'Israel diu que es compliran els acords de pau establerts amb els palestins. Però no n'hi ha prou amb que ho digui una i altra vegada. Cal que ho faci realitat sense més ambigüitats, reconeixent els errors de la seva campanya electoral. No serà el primer en fer marxa enrere davant dels seus electors. Gairebé tots els polítics, de dreta o d'esquerra, o de centre, han hagut de rectificar els seus propòsits. I si no ho han fet s'han exposat a un dramàtic fracàs. Rectificar és de savis. Els obstinats no en saben.

Sobre l'Afganistan

La guerra civil no s'ha acabat. Continua i, segons sembla, continuarà durant molt de temps. I no precisament per causes interiors, perquè uns siguin islamistes d'extrema dreta i els altres siguin islamistes d'esquerra, perquè uns tanquin les dones a casa, i els altres els atorguin llibertat. És que, pocs ho han tingut en compte, l'Afganistan és una reserva energètica que molts ambicionen, des dels Estats Units a Rússia, passant per l'Índia i el Pakistan. Tothom voldria posar-hi mà. La invasió russa obeeix a aquesta reserva de petroli i gas natural que amaga a les entranyes, i els tentacles nord-americans sembla que treballen a favor de la facció que més els pot beneficiar, sense tenir en compte els factors religiosos. Per altra banda, el veí Iran no està pas quiet, i l'Índia vol assegurar-se el propi subministrament, igual que l'altre veí, el Pakistan. Tot plegat sembla confirmar que a l'Afganistan la guerra civil serà llarga.

El 5 de novembre a USA

Els candidats estan fent els últims esforços per captar l'electorat. Clinton, el demòcrata, sembla que té assegurada la reelecció. La seva joventut i la del seu company per a la vicepresidència Al Gore sembla que tenen guanyada la partida. I el candidat republicà, Dole, dona mostres, aquests dies de perdre una mica el nord. No està bé fer campanya a la desesperada emparant-se en la pura demagogia. I si bé el president Clinton durant el seu primer mandat en qüestions interiors no ha donat gaires motius per creure en la seva política; en afers exteriors, en canvi, ha obtingut uns bons resultats. Per altra banda, els republicans fan una mica de por en la qüestió racista. Molts dels seus votants encara no han assimilat el fet que als Estats Units d'Amèrica de Nord hi tenen cabuda totes les races del món, i que tothom pot ser un bon ciutadà, sigui quin sigui el color de la seva pell.

El nou president electe de Nicaragua, Arnoldo Alemán, i el vicepresident Enrique Bolanos, reten visita, durant la campanya electoral, al cardenal-arquebisbe de Managua, Mons. Miguel Obando

Els nicaragüencs aposten pel progrés i la democràcia

Miquel Àngel Codina

Malgrat que el candidat sandinista a la presidència de Nicaragua, l'excomandant guerriller Daniel Ortega, va al·legar anomalies en el recompte de vots i, conseqüentment, va desautoritzar l'escrutini oficial fet públic pel Consell Suprem Electoral, tots els observadors internacionals van legitimar la victòria del conservador Arnoldo Alemán en els comicis presidencials celebrats el 20 d'octubre passat. Aquestes eleccions nicaragüenques han estat caracteritzades per l'absència d'un partit centrista en una nació que encara està dividida pels paràmetres socials que dominaven en els temps de l'anomenada guerra freda i que va comportar la bipolarització de la campanya electoral a

l'entorn d'Arnoldo Alemán, president d'Aliança Lliberal i exalcalde de Managua, i Daniel Ortega, líder del Front Sandinista, que va encapçalar el Govern revolucionari a Nicaragua entre els anys 1979 i 1990.

Arnoldo Alemán no necessitarà una segona volta electoral per proclamar-se nou president de Nicaragua, càrrec en el qual succeirà Violeta Chamorro, després de sis anys en el poder amb un balanç molt digne. Alemán va instar el poble nicaragüenc a deixar enrere el passat, la violència i la guerra d'una banda, i mirar envers el futur, la llibertat i l'esperança de l'altra. «Aquest triomf —va dir davant de centenars de seguidors que l'aclamaven un cop que es van donar a conèixer els primers resultats— és el triomf de tots, el triomf de la democràcia.» El president electe, que té com

a prioritats vèncer la pobresa, millorar l'economia, crear llocs de treball i promoure la inversió estrangera, va fer una crida a la conciliació i a la formació d'una aliança nacional entre totes les formacions polítiques, inclosos els sandinistes.

Tranquil·litat és la paraula que es pot fer servir per qualificar la campanya electoral a Nicaragua. L'única controvèrsia la va protagonitzar el cardenal de Managua, Mons. Miguel Obando, per adoptar, en els tres dies de reflexió, una postura clarament a favor d'Arnoldo Alemán. El prelat va criticar la nova imatge moderada de Daniel Ortega i va recomanar als ciutadans «no deixar-se enganyar» i votar «per un candidat adient». El canvi radical del líder sandinista no ha estat suficient per guanyar-se la confiança de la majoria de l'electorat.

BARCELONA.— El dissabte passat 19 d'octubre va tenir lloc a la Fundació Joan Maragall la jornada sobre canvi climàtic i solidaritat organitzada per aquesta fundació, per Justícia i Pau i per l'Església Evangèlica Espanyola. L'objectiu d'aquesta trobada va ser debatre les causes i conseqüències del canvi climàtic que està patint la terra com a resultat de l'efecte hivernacle. Els

ponents van demanar més ètica en la qüestió medioambiental i van cloure l'acte amb una petició internacional als governs dels països industrialitzats demanant mesures per prevenir els perills del canvi climàtic. Aquesta petició s'emmarca dins la campanya que aquest any du a terme el Consell Mundial de les Esglésies.

Jornada sobre canvi climàtic i solidaritat a la Fundació Joan Maragall

Es demana més ètica en temes medioambientals

Miriam Díez i Bosch

Després de la presentació de Joan Gomis, president de Justícia i Pau, el meteoròleg Tomàs Molina va ser el primer expert que va participar en la trobada i va explicar als assistents que fins ara el mapa dels climes corresponia a grans trets al mapa de les grans religions, però que actualment això està canviant ja que el clima pateix canvis i les religions s'estenen fora dels seus àmbits clàssics. Molina va encetar la jornada parlant del canvi climàtic i tot seguit, el professor Ramon Vallejo va exposar la problemàtica de l'erosió i la desforestació en relació amb el canvi de clima. Amb el títol «Política energètica i canvi climàtic» Helena Fusté, vice-presidenta de Greenpeace Espanya, va iniciar la sessió de la tarda de la jornada que va anar seguida d'una taula rodona amb la participació de Jordi Miralles, president de la Fundació Terra, la biòloga i experta en educació ambiental Marina Mir i Enric Carrera, enginyer i antic president de la Lliga DEPA-NA. Enric Carrera va alertar sobre la «urgència d'incorporar l'ètica als principis medioambientals» i va dir que si el desenvolupament és sostenible quan satisfà les necessitats generals actuals sense estroncar les necessitats de les generacions futures, llavors és evident que «aquest desenvolupament implica un nou concepte de solidaritat amb la gent que vindrà. Podríem parlar doncs de solidaritat intergeneracional». Carrera va plantejar si realment la vida actual s'ajusta al patró de desenvolupament sostenible o no. El ponent va suggerir que el concepte d'amor al pròxim de les religions pot constituir una nova dimensió de respecte i ajudar en el canvi de valors necessari. «Cal aixecar la nostra ètica ambiental», va dir.

Educació medioambiental

Per la seva banda, Jordi Miralles, president de la Fundació Terra, va començar afirmant que «el canvi climàtic és una realitat» i va recordar que hi ha realitats com ara l'increment del diòxid de carboni que ho mostren. Miralles va dir que davant d'un repte ambiental hom pot assumir-lo o no, i va demanar que no s'abusi dels recursos naturals. Miralles va confessar la impotència per canviar les coses a nivell social però va apostar pel camí en solitari, amb petites accions individuals. Miralles va cloure la seva aportació manifestant que

«el canvi climàtic és un tema lligat al model d'ús de l'energia i passa necessàriament per l'austeritat».

Marina Miralles, professora de biologia dedicada a l'educació medioambiental, va reconèixer que en l'àmbit escolar «és difícil traduir el que es veu» i es va lamentar que «sembla que no avancem, que no passem a fer coses». Per la biòloga, el problema rau en què els defensors del medi ambient encara no han arribat a ser una massa crítica. Miralles va reclamar més diàleg i convicció perquè la situació actual «dema-

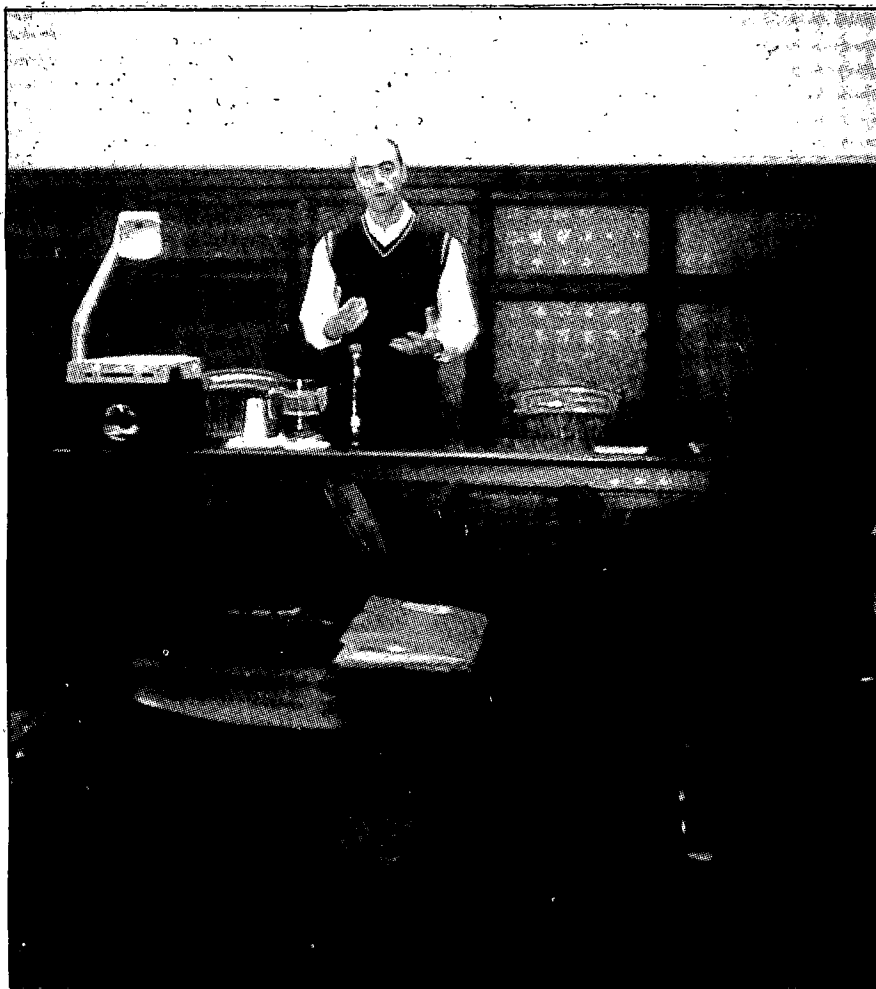
ponents «ens han deixat un cert regust de responsabilitat». La representant dels evangèlics en aquest acte va recordar que la campanya promoguda pel Consell Mundial de les Esglésies a favor d'evitar els canvis climàtics reclama tot el suport de governs i Esglésies i va demanar als cristians «solidaritat i just repartiment de les riqueses». Manolita Fuentes va proposar una reconciliació amb el proïsme i amb la natura.

Antoni Matabosch va puntualitzar que el canvi climàtic «és una qüestió greu que ens

industrialitzats prenguin les mesures adequades per evitar els canvis de clima que origina l'emissió de gasos a l'atmosfera. L'arquebisbat barceloní demana als catòlics, especialment als responsables de parròquies i d'altres entitats d'Església, que donin suport a aquesta campanya.

Per part d'entitats compromeses amb el medi ambient en l'actualitat s'està repartint el manifest anomenat «El canvi climàtic: cal actuar urgentment» que alerta sobre l'amenaça que el canvi climàtic pot tenir sobre el benestar de la creació. El manifest evidencia que els canvis en el clima provocaran una pujada del nivell del mar, tempestes més intenses, més inundacions, sequeres i malalties. Per tant, cal reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle i especialment del diòxid de carboni (CO₂). La petició està encarada a solidaritzar-se sobretot amb aquells que més probablement patiran el canvi climàtic, és a dir, les persones que neixeran d'aquí un temps. En conseqüència, es demana que es compleixi la promesa feta a la Cimera de la Terra de Rio de Janeiro per reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle per tal d'arribar l'any 2000 als nivells de 1990. També insten els governs a establir mesures polítiques fermes i sol·liciten un compromís internacional per aconseguir reduccions més grans de les emissions després de l'any 2000, principalment mitjançant energies renovables, eficiència en l'aprofitament d'energia i amb nous models de consum energètic, evitant un augment de la generació d'energia nuclear.

Finalment, els experts en medi ambient participants a la jornada de canvi climàtic i solidaritat van voler evitar caure en el pessimisme, però van reconèixer que l'entorn és molt poc favorable. Jordi Miralles va citar un informe anomenat *Factor Quatre* el·laborat per dues institucions, una d'alemanya i una de nordamericana, que és un recull d'exemples aplicables per reduir un 25% de la despesa energètica del món. Pel que fa a iniciatives positives, Enric Carrera va destacar la conscienciació actual i l'èxit de la cimera de Rio, que va aconseguir reunir un número molt elevat de caps d'Estat per tractar qüestions relacionades amb el medi ambient i el desenvolupament. En les conclusions de l'acte es va recordar que cal incrementar l'ètica en aquestes temàtiques i augmentar l'austeritat. Els participants es van mostrar convençuts que el problema es resoldrà en la mesura que tothom s'hi compromet.

Els participants van alertar sobre el perill del canvi climàtic

na un esforç urgent», va proclamar.

En el debat posterior es va plantejar el tema de les ecotaxes o impostos ecològics. Miquel Coll, moderador de la taula rodona va demanar que no es tingui por als impostos sobre matèries ambientals ja que les ecotaxes no són només, —segons Coll— «fòrmules de protecció del medi ambient».

La jornada dedicada al canvi climàtic i solidaritat es va cloure amb unes paraules de Manolita Fuentes, de l'Església Evangèlica i d'Antoni Matabosch, president de la Fundació Joan Maragall. Manolita Fuentes va admetre que hi ha molt camí a fer i va confessar que els comentaris dels

afecta a tots i malgrat les mesures necessàries governamentals també nosaltres hi podem fer moltes coses».

Compromís dels cristians

La petició que va cloure l'acte demana al govern espanyol que prengui les mesures necessàries per prevenir el perill que comporta el canvi climàtic. Aquesta iniciativa del Consell Mundial de les Esglésies destinada a tots els països industrialitzats està rebent un ampli suport. L'arquebisbat de Barcelona dona suport a aquesta campanya per tal que els governs dels països

La tradició continua encara que es fan amb menys sucre i més varietat de sabors

Panellets, els dolços de Tots Saints

El panellet, un dolç típic de Catalunya fet amb sucre i atmella que abans es feia a les cases i es venia en rifes pel carrer, continua sent una de les postres més característiques de la tardor. Les noves tendències els han fet menys dolços i fàcils de digerir, el de pinyons és el més conegut, però n'hi ha una gran varietat que tenen molt d'èxit com els de fruites naturals, xocolata, cafè, coco, marron glacé o codonyat.

Glòria Carrizosa

Rifes pel carrer

Segons el costumari català de J. Amades, els termes dia de Tots Saints o dels Morts ja s'utilitzaven el segle XIV. Aquesta festa tenia dos aspectes: alegre i lúdic al matí, i seriós a partir del migdia de Tots Saints ja que començava la Commemoració dels fidels difunts que durava fins l'endemà. Eren propis d'aquest dia dos menjars especials: les castanyes torrades, i uns pastissos fets de diverses formes i gustos que rebien el nom de panellets.

Fa un segle, es feien a casa i sinó la gent els comprava a les rifes pels carrers de la ciutat. Plats plens de panellets es posaven en taules molt ben parades, i la gent que en sortir de missa anava a seguir cafès, com per Setmana Santa anava a seguir monuments, se'n quedava unes dotzenes per les postres del sopar. A finals del segle XVIII era típica una fira de castanyes i panellets que es feia pels carrers del Call, de la Boqueria i de l'Hos-

pital, de Barcelona. S'havien arribat a muntar més de 200 parades atapeïdes d'aquests petits dolços.

La gent tenia el costum de portar els panellets a l'església en coves o cistells, els feien beneir i sel's menjaven dins mateix del temple com un acte litúrgic col·lectiu. També era típic que els padrins els regaleessin als seus fillols, com per Pasqua els donaven la mona.

Per fer-se una idea de la quantitat de panellets que es menjaven, l'any 1920 el Forn de Sant Jaume de Barcelona va comprar mil quilos de pinyons pelats per fer els pastissos. També se'n feien d'altres tipus, a Reus tenien fama els d'escorça de síndria, a Menorca en feien uns amb forma de difunt amortallat molt embafosos ja que estaven elaborats amb mel i mantega, i a Mallorca en lloc de panellets la gent menjava bunyols.

Segons la tradició, per Tots Saints

era el primer dia que paraven les castanyeres. Totes es posaven en fila vora del Portal de l'Àngel que era el camí obligat per anar al cementiri vell. A començaments de segle era molt més típic comprar castanyes que no pas ara, sobretot quan feia molt de fred venia de gust menjar-les calentetes. El costumari català descriu com eren les castanyeres d'aquell temps, molt diferents que les pòques d'avui dia. «Duien unes faldilles

de nata amb nous, ossos de sant, marron glacé, altres amb forma de rovelló, de castanya, etc. Els que tenen gran acceptació són els fets amb suc de fruita natural. «Hem suprimit les essències i això fa que siguin més gustosos i fàcils de digerir perquè no els fem tan dolços com abans», comenta Jordi Madern, que va aprendre l'ofici de pastisser treballant a l'obrador durant més de 15 anys.

Joan Baixas, fill de Francesc

fer a casa, encara que és una feina entretinguda que requereix tenir tots els ingredients a punt. La base sempre és la mateixa: atmella en pols que es barreja amb el sucre, una mica de llimona i clares d'ou per fer el massapà. Es dona forma a la massa en petites boles, se li afegeixen els pinyons, es pinten amb ou i es posen al forn vigilant que no es cugin massa. Un consell perquè sortin més bons: no afegir patata ni moniato per fer el massapà ja que llavors

baixa la seva qualitat.

Malgrat el seu preu, oscil·la entre 3.000 i 4.500 pts el kg, la gent segueix fidel a les tradicions i ja sigui per fer la castanyada, o el mateix dia de Tots Saints, compra un assortit de panellets per assaborir a les postres amb el cafè o amb una copa de vi ranci. «És bonic que conservem les tradicions en un món tan tecnificat i que es puguin transmetre als fills —comenta Joan Baixas— la majoria de dolços han sortit de les festes religioses: arbres de Santa Eulàlia, tortells

de Sant Antoni, la coca de Sant Joan...».

A can Foix intenten conservar els ingredients de sempre, però també introduir nous sabors desconeguts pel paladar. «Hem recu-

La rifa de panellets, segons la capçalera d'un romanç vuitcentista del Costumari català de J. Amades

de sargil amples i folgades, amb davantal de canem i llana. Al cap portaven una caputxa blanca de llana, molt llarga, que els arribava fins més avall de mitja faldilla. L'espessa fumera que sortia de la paella que feien servir de torradora els tenia la caputxa, a la qual donava un to especial. Als ulls populars prenia aspecte de mussol, d'aquí que la gent les anomenés mussolles».

Menys sucre

Es curiós recordar els orígens d'aquesta tradició pastissera tan arrelada a casa nostra, i és que avui dia malgrat altres ofertes més sofisticades, el panellet continua sent el rei dels dolços de la tardor. I sinó només cal observar els aparadors de les pastisseries pels volts de Tots Saints. El Foix de Sarrià, una de les més antigues —data del 1866— i amb més solera de Barcelona té un assortit variat que fa goig de veure. Jordi Madern Mas, propietari del local que va heretar del seu familiar, el poeta J.V Foix Mas, comenta els diversos sabors: de pinyons, el més característic, de cafè, de coco, de xocolata, de codonyat, de taronja, de llimona, de serves, d'aranyó,

d'Assís Baixas que va fundar la pastisseria que porta el seu nom el 1958 al carrer Calaf de Barcelona, confirma la tendència de no utilitzar tant sucre per evitar que els pastissos siguin embafosos.

Millor no afegir patata ni moniato per fer el panellet ja que llavors baixa la seva qualitat

«Abans posàvem 450 gr de sucre per un litre de nata, ara en canvi per la mateixa quantitat en posem 125 gr».

A can Foix des de fa uns anys fan panellets amb substituïts de sucre per als diabètics o «per a les senyores que tenen la dèria que no es volen engreixar —comenta el seu propietari que afegeix amb sinceritat— no són pas iguals, l'atmella amb edulcorants perd molt sabor».

Panellets fets a casa

Els pastissers reconeixen que no hi ha cap problema si es volen

perat el pastís de serves i el de saüc. La serve s'assembla a una pera petita molt aspra que quan venia el temps de la verema es collia i es posava en palla a reposar. Un cop pulida té un gust especial, actualment són difícils de trobar. I el saüc és un arbre que fa una flor blanca que es fa servir per fer infusions per a la tos i el refredat. Nosaltres aprofitem el seu fruit, com unes groselles negres. El resultat són uns pastissos amb pa de pessic amb crema de vainilla o de canyella molt agradables al paladar. Són postres originals que potencien les fruites de casa nostra».

FÓRUM SIGLO XXI

PRESENTA

XII CERTAMEN NACIONAL DE JOVES ORADORS

TEMA:

Societat de consum: Com ho vius?

Experiència personal sobre aquesta qüestió: llums i ombres; esperances i dificultats.

Premis:

- S'estableix com a 1r premi un viatge a Lima (Perú) per participar en el Certamen Internacional de Reiyyukai, a Amèrica, el febrer de 1997.
- S'estableix com a 2n premi la participació en el Certamen Internacional de Reiyyukai, a Europa, que se celebrarà a Barcelona el març de 1997.
- S'atorgaran accésits a la resta de finalistes.

Informació i presentació de treballs Fórum Siglo XXI del Reiyyukai

Rambla de Catalunya, 12, 4t 1a
Tel. 93 / 301.39.92 - 08007 Barcelona

El Fórum Siglo XXI-Reiyyukai és una institució d'origen japonès que té seu a 17 països en el món la finalitat del qual és fomentar la relació entre les persones i els pobles, perquè siguin més humanes i vertaderes.

Un gran escenari per a l'espectacle enèrgic de l'amor de Jesucrist a la humanitat

La façana de ponent de la Sagrada Família

Contemplo aquesta «corona d'espines» de la façana de ponent, tallada per Josep Maria Subirachs, com un gran escenari amb deu escenes que ens mostra, en pedra viva i en diàleg intens, l'espectacle enèrgic de l'amor de Jesucrist a la humanitat. Cal remarcar els detalls de cada personatge que són fruit d'una gestació que supera un realisme emfàtic i pompós per expressar una intimitat sàviament formulada en l'espai.

Calassanç Balagué

Escolapi

El Sant Sopar.— Jesús acaba la seva vida aïllat de tothom. Es troba sol. Aquí ho veiem representat per un Jesús a taula enfront dels seus apòstols, tots molt preocupats, sobretot Joan. Aquesta solitud es veu clarament en la porta de l'oració de Jesús a Getsemaní; els deixebles s'hi han adormit.

La traïció de Judes.— El Mestre està trist però serè. A Judes li costa arribar a fer-li el petó; fort rictus al rostre de desesperació. Pere sembla que vulgui defensar el Mestre. L'altra porta representa el judici d'Anàs i Caifàs. Jesús calla; guarda el seu «secret messiànic» quan no el volen escoltar. Serà el soldat qui en farà la confessió.

La flagel·lació.— Jesús plora pel seu poble: —Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Per què m'has abandonat? Pere té consciència que ha fallat; és el cap de la nova comunitat; plora de penediment, però el seu rostre és ple d'esperança: tot un exemple. Les tres dones representen les tres caigudes de Pere. Les repararà amb aquelles afirmacions també repetides tres vegades: «vós, Senyor, sabeu que us estimo.»

Jesús davant de Pilat.— Pilat l'ha vestit de rei i el declara rei, i així ho confessa Jesús. Però el seu regne no és com els d'aquest món: ha vingut a servir, no a ser servit. Nosaltres som protagonistes de la sentència. Pilat no sap què fer; se'n renta les mans. Ara comença el regnat nou, el ceptre serà la creu de la nova aliança: caigui sobre nosaltres la seva sang salvadora del

seu amor infinit.

Jesús camí del Calvari.— Ell ha pres damunt seu els nostres pecats. Tots hi hem posat les mans. Jesús ja no pot més. Ja no té figura d'home, tal com va dir Isaïes. Simó de Cirena —figura en moviment— i les dones ploren, estan per la feina. Maria sent en el seu ventre de mare que està engendrant la nova humanitat que ajudarà el Crist vivent en els que sofreixen.

La Verònica.— Figura simbòlica de la tendresa de la fe i de l'amor. Subirachs ret homenatge a l'arquitecte genial Gaudí; en un evangelista que pren nota del que passa; podria simbolitzar Lluç, deixeble de sant Pau, apòstol de la misericòrdia i bondat de Jesús, que consola les dones que sempre l'han seguit.

Longí.— Els soldats no han mogut les espases. El centurió Longí, representant del món pagà, serà el qui obrirà el costat de Jesús amb la llança, simbolitzat pel forat a la roca. Serà el primer de la humanitat salvada que confessarà la divinitat de Jesús.

Es van repartir els seus vestits.— Els soldats, els distrets del drama de la passió, segons les paraules del salm 21 que Jesús recitaria a la creu, fan quatre parts del mantell de Jesús, una per a cadascú; la túnica sense costura, teixida possiblement per la mare Maria, no la van esquinçar. Es

«Pilat l'ha vestit de rei i el declara rei, i així ho confessa Jesús. Però el seu regne no és com els d'aquest món: ha vingut a servir, no a ser servit. Nosaltres som protagonistes de la sentència»

«Jesús acaba la seva vida aïllat de tothom. Es troba sol. Aquí ho veiem representat per un Jesús a taula enfront dels seus apòstols, tots molt preocupats, sobretot Joan»

deien: «sortegem-la a veure a qui toca.»

La mort de Jesús.— Tot s'ha acomplert! Els vestits, entre els antics, indicaven la categoria i l'autoritat de la persona; el Rei dels jueus, el Salvador del món, ja només és un home nu: ja no té figura humana, cosit pel dolor físic i íntim. El seu cap cot, cap a

terra, ens grava l'últim acte d'obediència al seu Pare. Jesús està com avergonyit. Rep les burles dels sacerdots, dels doctors de la llei, del poble, dels altres crucificats amb ell... Ningú no accepta aquest alliberament de la creu. Tan sols la seva mare és valenta prop d'ell: «Stabat mater dolorosa!» Fins i tot el seu Pare l'ha abandonat. Pot ser que alguns es puguin esverar davant d'aquesta figura austera de l'amor crucificat?

L'enterrament.— Dos deixebles de Jesús, Josep d'Arimatea, notable senador, que va tenir el valor per demanar a Pilat el cos de Jesús, i Nicodem, deixeble d'amagat, de Jesús, tenen cura d'embsamar, provisionalment, el cos de Jesús amb les dones que l'han seguit i l'han servit en la seva vida. Els dos deixebles estan adolorits, acarant Jesús mort, significat amb l'espai buit al centre del tòrax. Maria contempla el misteri amb esperança, com el dia que va rebre el seu fill al seu ventre. Des d'ara, tot serà nou, significat amb el símbol de l'ou.

XXVII Trobada de Pessebristes de Catalunya

El 6 d'octubre passat es va celebrar a Barcelona la XXVII Trobada de Pessebristes de Catalunya en commemoració dels 136 anys de la fundació de l'Associació de Pessebristes de Barcelona (el 1860) i dels 75 anys de la seva refundació (el 1921). Hi van participar gairebé un miler de pessebristes procedents de 40 entitats de tot Catalunya.

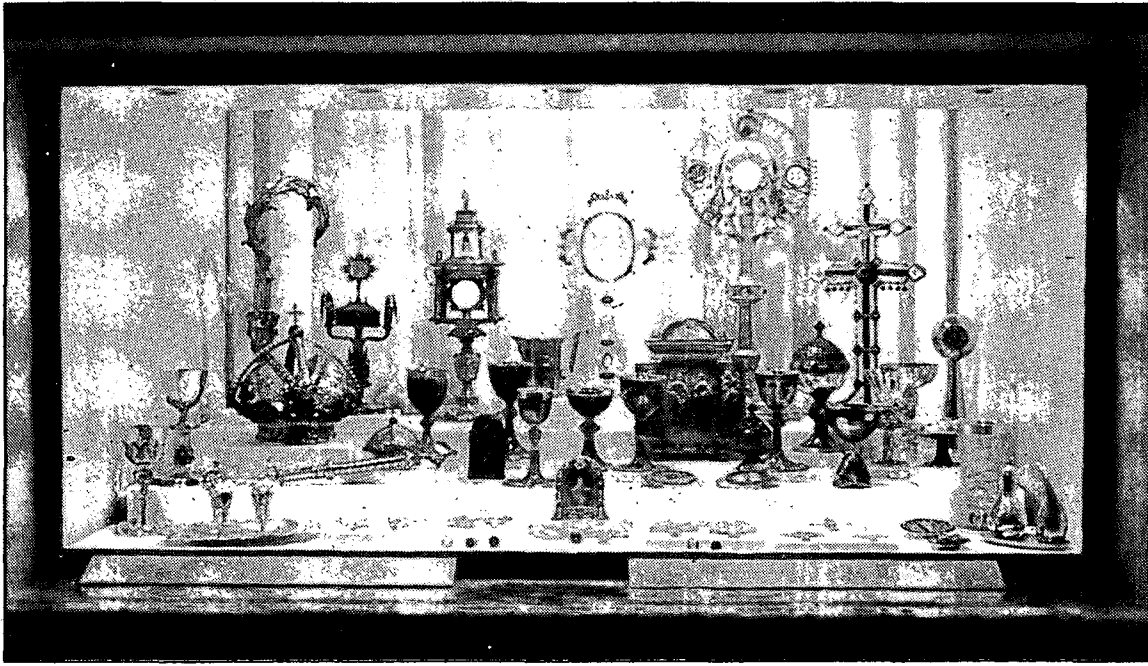
L'Associació de Pessebristes de Catalunya es caracteritza per tenir com a principal objectiu la promoció del pessebre artístic. És una entitat sense ànim de lucre, membre i soci fundador de la Federació Catalana de Pessebrisme i de la Federació Internacional de Pessebrisme («Universalis Foederatio Praesepististica»). També és soci de la Federación Española de Belenes. És

pionera en l'elaboració de diorames de guix pintat, tècnica molt utilitzada en els museus d'arreu del món i coneguda com a «Escola de Barcelona». Aquesta tècnica va ser iniciada el 1921 per Antoni Moliné, un dels socis de l'Associació, de la qual va ser president.

De la sèrie d'actes que van tenir lloc cal remarcar els següents: la visita al Palau de la Generalitat, la missa solemne concelebrada a la basílica de Santa Maria del Mar i el menjar de germanor a les instal·lacions de l'Antic Mercat del Born, que va comptar amb la presència del Dr. Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona.

C.C.

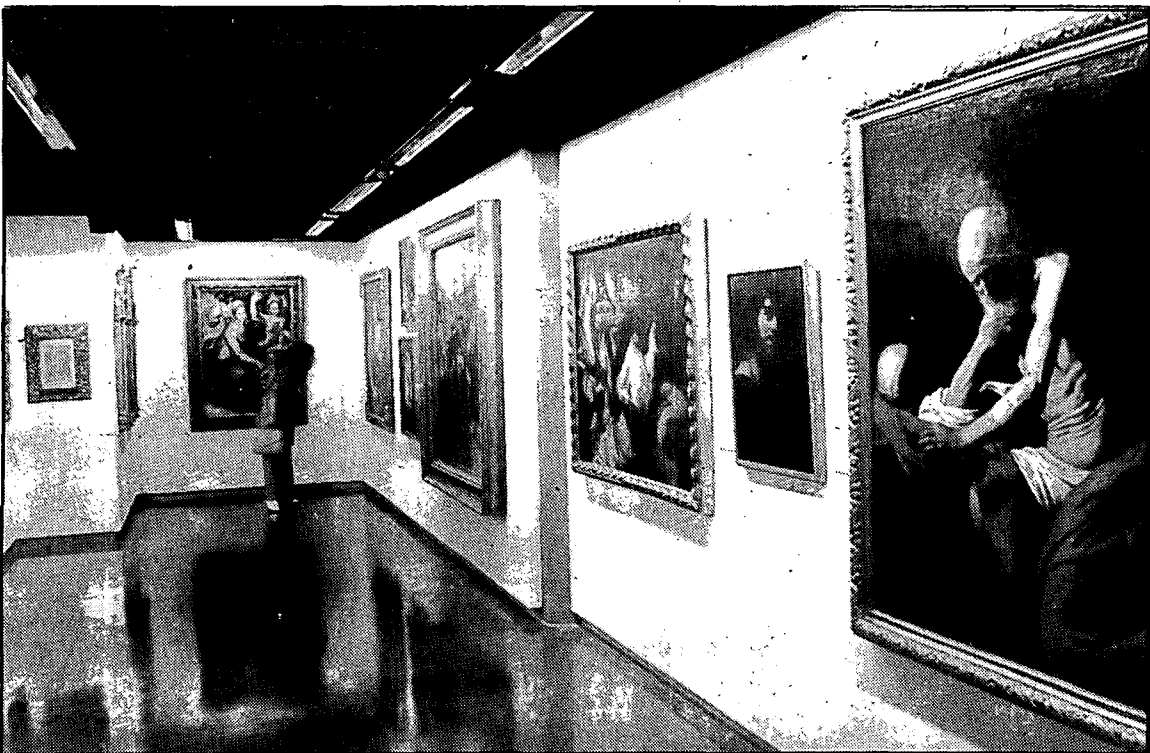
La unificació dels Museus de Montserrat

Visió del tresor o col·lecció d'orfèbreria religiosa, on destaca la corona i el ceptre amb els quals l'any 1881, fou coronada la Mare de Déu de Montserrat com a patrona de les diòcesis catalanes

Vista general de la secció de pintura antiga

Secció de pintura; en primer terme el Sant Jeroni de Caravaggio, una de les pintures més representatives de la col·lecció de pintura antiga de Montserrat

**Joan-Andreu Rocha,
o.s.b**

Monjo de Montserrat

La muntanya de Montserrat ofereix als seus visitants vessants ben variades: a més del Santuari de la Mare de Déu i el monestir benedictí, eix del desenvolupament històric i religiós del lloc, hi sobresurt la vessant cultural que reflecteix una història riquíssima lligada a la cultura i a la fe d'un poble.

Els museus de Montserrat han estat per molts anys una expressió d'aquesta dimensió cultural. Ara, a partir del 18 d'octubre, les diverses col·leccions que constitueixen el Museu de Montserrat es poden visitar unificades en un mateix edifici. L'accés es troba a mà dreta, just abans d'arribar a la plaça gran del monestir, amb una senyalització adaptada al conjunt arquitectònic del recinte.

Per portar a terme aquesta unificació es van traslladar les col·leccions de pintura antiga, orfèbreria i de l'Orient Bíblic de la part del museu que fins ara es trobava a l'ala ponent del claustre gòtic, fins els espais adjacents al museu d'art modern de sota les places. Les tres seccions del museu han estat instal·lades en dues plantes diferents, en un espai molt original obert als fonaments de la torre del monestir. Els espais de sota les places, projectats l'any 1929 per Josep Puig i Cadafalch, i sostinguts per una estructura de ferro, hostatjaven ja les col·leccions de pintura i escultura modernes i l'exposició *Nigra sum. Iconografia de Santa Maria de Montserrat*.

La història del Museu de Montserrat i les seves col·leccions

Malauradament el patrimoni artístic que Montserrat havia acumulat al llarg de set segles d'història es va perdre quasi íntegrament arran de la guerra Napoleònica, entre els anys 1811 i 1812. Les diferents col·leccions que avui constitueixen el Museu de Montserrat foren aplegades d'aquesta data d'ençà, i tenen orígens molt diversos.

Els materials arqueològics de l'Orient Bíblic van ser aplegats pel P. Bonaventura Ubach i Medir (1879-1960), amb la intenció d'il·lustrar el món de la Bíblia. En les diverses estades que féu a l'Orient Mitjà entre 1906 i 1951, va

adquirir una gran quantitat d'objectes originals de Mesopotàmia, Egipte, Terra Santa, Xipre i les cultures hel·lenístiques. El mateix interès de fomentar el coneixement de les Sagrades Escripcures el va portar també a recollir material etnogràfic de les terres bíbliques. El seu mestratge i entusiasme portà els monjos montserratins estudiosos de la Bíblia a l'edició de la Bíblia en català, amb traduccions fetes directament de les llengües originals, obra monumental iniciada l'any 1926.

Podem destacar de la col·lecció de peces de Mesopotàmia els segells cilíndrics, de diferents èpoques: sumeris, babilònics, assiris, neobabilònics i hittites (3400 a 600 aC), que són exhibits amb les seves empremtes. Destaquen també les tauletes d'escriptura cuneïforme, en llengües sumèria, acàdica i hittita (3000-200 aC) i els pesos en forma de pera, de dàtil i d'ànec (3000-2250 aC).

De la secció d'Egipte una peça en concret és sens dubte la més popular: la mòmia de Nubity, una noia de vint-i-cinc anys, momificada cap al segle tercer abans de Crist. També cal destacar el sarcòfag antropoide, d'època recent (s. VII-IV aC), el sarcòfag rectangular del primer període intermedi o principi de l'Imperi Mitjà (s. XXII-XX aC), com també els vasos canopis, les representacions de divinitats, els escarabeus, amulets, etc.

Les vitrines dedicades a Terra Santa contenen peces de ceràmica des del calcolític (4000 aC) fins als romans; hi destaquem la col·lecció de llànties que començant per les cananees arriba fins a l'època romana i abraça un període cronològic des del 2000 aC al segle VIII dC. D'alguna manera són les predecessores de les llànties votives que, ja restaurades, pengen a la Basílica als peus de santa Maria.

No podem deixar d'esmentar la col·lecció de ceràmica xipriota: és una de les més importants que existeixen a l'Estat espanyol i consta d'un nombre important de peces des del Bronze mitjà (2200-1500 aC) a l'època del Ferro tardà (750-540 aC).

L'actual col·lecció de pintures dels segles XIII al XVIII, té diversos orígens. El canonge Sebastià Yglésias, l'any 1829, va fer donació d'un important llegat de quadres en substitució dels que s'havien perdut en la

guerra del Francès. Les millors adquisicions d'escola italiana foren fetes per l'abat Antoni M. Marçet, fruit dels seus viatges a Roma entre els anys 1917 i 1920. Hi col·labora posteriorment el P. abat Aureli M. Escarré, el qual va procurar pel monestir obres de l'escola espanyola i catalana. L'antiga pinacoteca de Montserrat data de 1962, quan l'abat Gabriel M. Brassó va obrir al públic les sales que aplegaven les millors obres. Alguns dels artistes representats són: Berruguete, Morales, el Greco, Caravaggio, Luca Giordano, Tiepolo, etc.

Una altra col·lecció a destacar és la d'orfebreria religiosa, anomenada el «tresor», que conté algunes peces antigues que els monjos van poder salvar dels estralls de la guerra. Entre les més importants hi trobem el calze i les candel·les de l'emperador Ferran III d'Àustria, del 1621; la corona de la Mare de Déu, dissenyada per Francesc de P. Villar i obrada per l'orfebre Joan Sunyol, l'any 1881, amb motiu de la coronació de la Mare de Déu de Montserrat com a patrona de les diòcesis catalanes; també el ceptre, del mateix any i obra de l'orfebre Francesc Cabot, i la corona del infant-Jesús, obra també de l'orfebre Francesc Cabot, de l'any 1906 hi ocupen un lloc preferencial; la custòdia modernista de Lluís Masriera, de l'any 1903, i el conjunt de píxide, copó i creu d'altar de l'Institut de Cultura de la Dona, obra de l'orfebre Joan Mercadé de l'any 1922 són dignes de ser esmentats.

La secció de pintura i escultura modernes reuneix principalment obres de la col·lecció donada al monestir per Josep Sala i Ardiz. Per tal de presentar aquesta important donació l'any 1982 s'arranjà l'espai sota la plaça que avui constitueix el museu. Aquesta secció reuneix la millor mostra de pintura catalana des de mitjans del segle XIX a mitjans del segle XX, amb noms tan rellevants com ara Rusiñol, Casas, Nonell, Mir, Picasso i Dalí. Posteriorment la donació Busquets del l'any 1992 aportà una important representació de la pintura impressionista francesa (Monet, Sisley, Degas, Pissarro, Rouault i Poliakov), que completaren altres donacions, amb obres de Singer Sargent, Sorolla, Zuloaga i Julio Romero de Torres. L'obra d'en Sisley és l'única d'aquest pintor exhibida a l'Estat espanyol.

Potser una de les seccions més recents i que resulta més atractiva als visitants és l'exposició *Nigra sum. Iconografia de santa Maria de Montserrat*, amb la qual el Museu de Montserrat presenta una selecció de pintures, escultures, dibuixos, gravats i medalles, que

mostren com canvia la representació de la Mare de Déu de Montserrat al llarg dels segles, d'acord amb el gust artístic de cada època. És, sens dubte, una mostra riquíssima de l'evolució de la riquesa i popularitat de la devoció de la Mare de Déu de Montserrat arreu del món i al llarg dels segles.

Una nova senyalització i ampliació d'horaris

Junt amb les obres d'unificació dels museus s'ha renovat també l'espai exterior d'accés al Museu: unes baranes faciliten els descens i una nova senyalització fa més visible l'entrada. Al mateix temps, s'ha elaborat un nou programa de mà en diverses llengües que inclou un plànol de l'edifici, cosa que permetrà als visitants orientar-se i poder distribuir més bé el seu temps. Està prevista l'edició d'uns fulletons informatius sobre les diferents col·leccions i la publicació del catàleg de pintura i escultura modernes. L'horari d'entrada serà a partir d'ara més ampli, i el bitllet serà vàlid per a tot el dia.

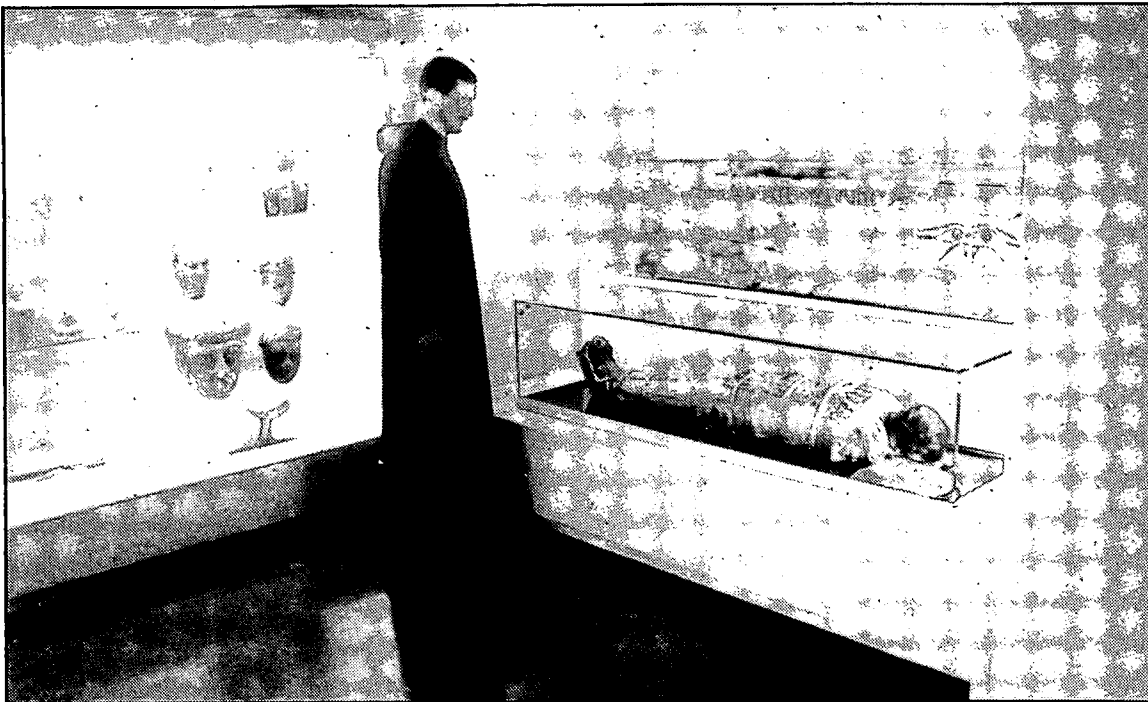
El nou vídeo i les visites programades

Tot aquest treball d'unificació va integrat a un programa global de visites programades a Montserrat per escoles i grups que a partir d'aquestes dades s'oferirà especialment a les escoles.

De cara a poder oferir als visitants del Santuari una visió global de Montserrat com a lloc de contacte amb la natura, centre de cultura, i, sobretot, centre religiós de pelegrinatge i pregària, es va elaborar un nou vídeo intitulat *Montserrat: Muntanya, Monjos i Pelegrins* que, amb una durada de catorze minuts, vol explicar els aspectes més destacats de la història i del conjunt montserratí. Les visites de grups concertades amb antelació permetran veure l'esmentat vídeo, fer una visita comentada al museu, visitar la Mare de Déu, pregar amb els monjos, sentir l'Escolania, passejar per la muntanya, tot dins d'una proposta que cerca ajudar el visitant a poder fruit millor de les diverses dimensions que ofereix un lloc com Montserrat.

Així, amb la unificació dels museus i la seva nova dinàmica, Montserrat proposa una manera integral d'apropar-se al Santuari i a la muntanya, amb una visita que permet participar de la dimensió religiosa, de la vessant cultural, i de la singularitat del parc natural, tot descobrint algunes facetes de Montserrat que potser fins ara no eren prou conegudes.

Fotografies per Johnny Rafel i Carreras

La secció de l'antic Egipte conté entre altres peces de gran interès, la mòmia egípcia d'una noia d'uns vint-i-cinc anys, del segle III aC

La col·lecció *Nigra sum*, un recull de la història de la representació plàstica de la imatge de la Mare de Déu de Montserrat, és una de les seccions del museu més visitades

Caixa Penedès ret homenatge a 24 empleats

El dijous 19 de setembre passat, Caixa Penedès va retre homenatge a 24 dels seus empleats que complien 25 anys de servei ininterromput a l'Entitat.

L'acte va tenir lloc en el marc de l'Auditori del Fòrum Berger, Balaguer de Vilafranca i va ser presidit pel Consell d'Administració de l'entitat i el seu President, Sr. Josep Parera i Ripoll.

Aquest homenatge va consistir en l'entrega de l'insígnia d'or de l'entitat a cadascun d'ells i també d'uns obsequis commemoratius.

Els empleats homenajats van ser: els senyors i senyores: Ma. Lluïsa Alborch, Anna-Isabel Arfís, Josep Baqués, Joaquim Bages, Maria-Estrella Blanc, Montserrat Bolet, Rosend Cabrera, Josep Capalvo, Josep Antón Cartagena, Santiago Clemente, Teresa Domènech, Joan Esteve, Joan Anton Font, Isabel García, Aurora González, Rosa González, Dolores González, Francesc-Xavier Martínez, Maria Teresa Palau, Josep M. Rovira, Lluís Serrano, Isidre Termes, Isidre Vivó, i Felisa Zafra, provinents del més ampli ventall de llocs de treball i responsabilitats, assistiren a l'acte, la majoria d'ells acompanyats de llurs cònjuges.

Aquest senzill i sincer homenatge ve a simbolitzar el treball callat i sincer de milers d'homes i dones que amb la seva dedicació constant han fet possible situar a Caixa Penedès, en el tercer lloc de les Caixes Catalanes, amb prop de 400 oficines situades arreu de Catalunya, Fraga i Madrid.

Els sentits parlaments del President de la Caixa, Sr. Parera i del representant del grup d'empleats, Sr. Xavier Martínez i Esquius palesaren aquest esperit d'agraïment mutu i d'esperança i d'il·lusió en el futur immediat.

L'acte d'homenatge acabà amb un sopar presidit per la Direcció General de l'entitat.

Ho va dir el cardenal Carles en la reunió de «Fe i cultura»

«Hem de defensar amb ardor la fe encarnada en les cultures»

BARCELONA.— Amb el tema «Ètica i cultura», l'11 d'octubre passat es va reprendre el cicle de conferències-col·loqui que el grup «Fe i cultura» organitza des de fa set anys al Col·legi Teresianes Ganduxer de Barcelona. Com és habitual, el cardenal Ricard Maria Carles va participar en la sessió en què van exposar les seves ponències Margarita Mauri, professora d'Ètica de la facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona (UB) i Eduardo Escartín, professor de la facultat de Geografia i Història de la UB.

Glòria Carrizosa

«Fe i cultura» està formada per un grup de cristians de diverses professions que tenen interès en tractar temes d'actualitat des de la perspectiva de la fe, aquestes sessions són per a ells un estímul per proclamar l'Evangeli en els seus ambients.

Inculturació i interculturalitat

El cardenal Carles va començar la sessió amb una pregària en què va plantejar de quina forma podem influir en les cultures actuals des de la fe. Va citar a Benet, Francesc d'Assís o Ignasi de Loiola, sants que en el seu temps, sempre d'acord amb l'Evangeli i les exigències del moment; també es van fer la mateixa pregunta. «Els sants han modelat la nostra civilització, predicant l'Evangeli, anant a l'encontre del necessitat, ells han estat una peça cabdal de la nostra cultura», va dir l'arquebisbe.

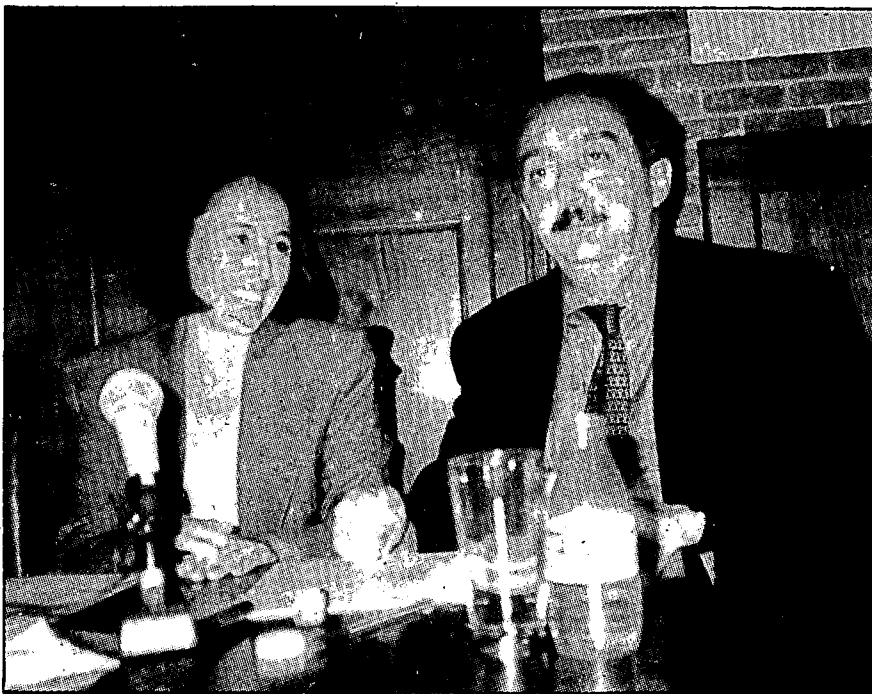
Però per al prelat, avui en dia cal parlar d'inculturació, encarnació de la fe en una cultura, i d'interculturalitat, contacte entre dos subjectes culturals que es posen en

relació al mateix nivell de realitat. «Un evangeli aigualit no serveix per res —va explicar Mons. Carles— si el nivell de la nostra cultura cristiana no està al mateix nivell d'ardor, si no la defensem amb el mateix entusiasme amb què es proclamen altres cultures, llavors no convencerem a ningú». Per això cal que «la fe estigui sempre encarnada en una persona, en una cultura, en un estil de vida».

L'arquebisbe de Barcelona va cloure la seva exposició animant els catòlics a ser coherents amb els seus principis i a viure d'acord amb el que defensem. «Hem d'intentar que no és desacralitzi més la societat i la cultura, per això cal que defensem les nostres diferències amb naturalitat i donem testimoni de la nostra fe.»

Valors, autoritat i tradició

La professora d'ètica, Margarita Mauri va parlar sobre l'ètica i la cultura a partir de tres conceptes: valors (entesos com el bé), autoritat i tradició. La seva reflexió va girar al voltant de l'obra «Tras la virtud», de l'es-

Els professors Margarita Mauri i Eduardo Escartín van reflexionar sobre l'ètica i la cultura al llarg de la història

criptor escocès MacIntyre.

Mauri va definir la tradició com «la discussió perllongada en el temps a través de la qual es discuteixen els acords fonamentals que són definits en relació a dues classes de conflictes: els crítics (enemics externs a la tradició) i els conflictes interns (debats d'interpretació a través dels quals s'expressen el significat i el fonament dels acords més importants).

Les diverses comunitats tenen consciència de pertànyer a una tradició per a l'assumpció dels acords fonamentals que la defineixen i que són: la investigació, que és l'element teòric a través del qual s'intenten superar els conflictes interns i donar resposta als problemes que van sorgint, i l'element pràctic, que és incorporar a la conducta aquests elements. Segons la professora, formar-se en una tradició proveeix a la persona de punts de referència necessaris per a la seva formació: la comprensió, la valoració, la crítica d'una altra cultura...

L'especialista en ètica va dir que perquè hi hagi una immersió en la tradició hi ha dos elements indispensables: els textos, i el mestre a qui l'alumne reconeix la credibilitat i l'autoritat de la interpretació. D'aquesta forma, poc a poc l'alumne anirà progressant en la comprensió dels textos i s'introduirà en la tradició.

Reflexió històrica sobre l'ètica

El professor d'història, Eduar-

do Escartín va reflexionar sobre les diverses influències culturals que han forjat l'Europa que coneixem. Hi ha més de 164 definicions de la paraula cultura, però segons el Concili Vaticà II hi ha uns fac-

«Cal una ètica de mínims per trobar punts de contacte amb altres cultures, però sense renunciar a la nostra tradició»

tors que la constitueixen: una llengua, uns costums, unes tècniques de treball, uns valors (unes normes de comportament d'un grup social).

Escartín es va referir a la cultura cristiana que «ha existit des dels primers segles del cristianisme tractant d'encarnar els seus valors en els diversos moments de la història». Hi ha diversos llegats que han portat a la concepció europea actual. Primer va ser l'herència grega que va establir la diferència socràtica entre el bé i el mal, o la idea platònica que la democràcia no pot ser un domini de la majoria, sinó que s'ha de sotmetre al criteri general. Després va arribar l'herència cristiana que «és una síntesi realitzada en Crist entre la fe d'Israel i l'esperit grec». A continuació, l'herència llatina i la de l'edat moderna, la més propera a nosaltres, que estableix la separació Església-Estat,

la llibertat de consciència, els drets humans...

«En la cultura actual no es pot oblidar el respecte a Déu i als valors de la fe cristiana», va dir el professor Escartín que pensa que el dret públic sempre ha de respectar els drets morals. «És possible un Estat no cristià, però no és possible un Estat ateu. Perquè Europa avanci —va concloure— cal superar els nacionalismes exacerbats i consolidar els valors democràtics.»

En el torn de preguntes, una persona va expressar la seva preocupació per la dificultat de la formació dels joves que es troben amb diferents codis de valors. La professora Mauri va respondre que la tradició s'acostuma

a adquirir per tres vies: la família, l'escola i l'Església. Totes són importants, però «la família és fonamental en l'educació moral. El que cadascú vol transmetre als seus fills és millor que no deixi que ho facin els altres». Mauri també va defensar l'existència d'una ètica de mínims sense renunciar a una de màxims. «L'ètica de mínims ens ajuda a tenir punts de contacte necessaris per establir el diàleg amb gent d'altres cultures, però no ens podem quedar amb els mínims sinó que hem de defensar la nostra pròpia tradició.»

«Fe i cultura» es tornarà a reunir el 13 de desembre en una sessió oberta per parlar sobre la formació del poble cristià. La trobada començarà a dos quarts de vuit del vespre a les Teresianes de Ganduxer amb una pregària a càrrec del cardenal Carles. Tothom hi és convidat.

Ajuda'ns a salvar una vida!

- Centres d'acolliment de mares amb problemes.
- Ensenyament de planificació familiar natural.
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

TELÈFONS DE LA VIDA
204 71 11 i 417 39 64

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA
BONAPLATA, 42, 1º, TEL. 204 71 11 08034 BARCELONA

COL-LABORA FENT-TE SOCI

☐ SÍ A LA VIDA, DESITJO REBRE EL BUTLLETÍ INFORMATIU PRO-VIDA

NOM.....

Adreça.....

Població.....

Província.....

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA- Bonaplata, 42, 1º, Tel. 204 71 11 08034 BARCELONA

Es vol recuperar aquest instrument i introduir-lo a comarques

Publicació d'un plan de l'Associació Catalana de l'Orgue

El pla de l'orgue a Catalunya és el document que l'Associació Catalana de l'Orgue ha preparat perquè aquest instrument continuï essent un punt de referència en la vida musical, cultural i diària dels pobles i ciutats de Catalunya. El pla vol recuperar la figura de l'orgue en les festes i vol que ocupi el lloc que

li pertoca en la societat actual. Aquest projecte també vol aconseguir que es restaurin tots els orgues antics que encara estan abandonats i vol estimular els estudiants d'aquest instrument a la pràctica interpretativa tant en la vessant litúrgica com en la de concerts.

Miriam Díez i Bosch

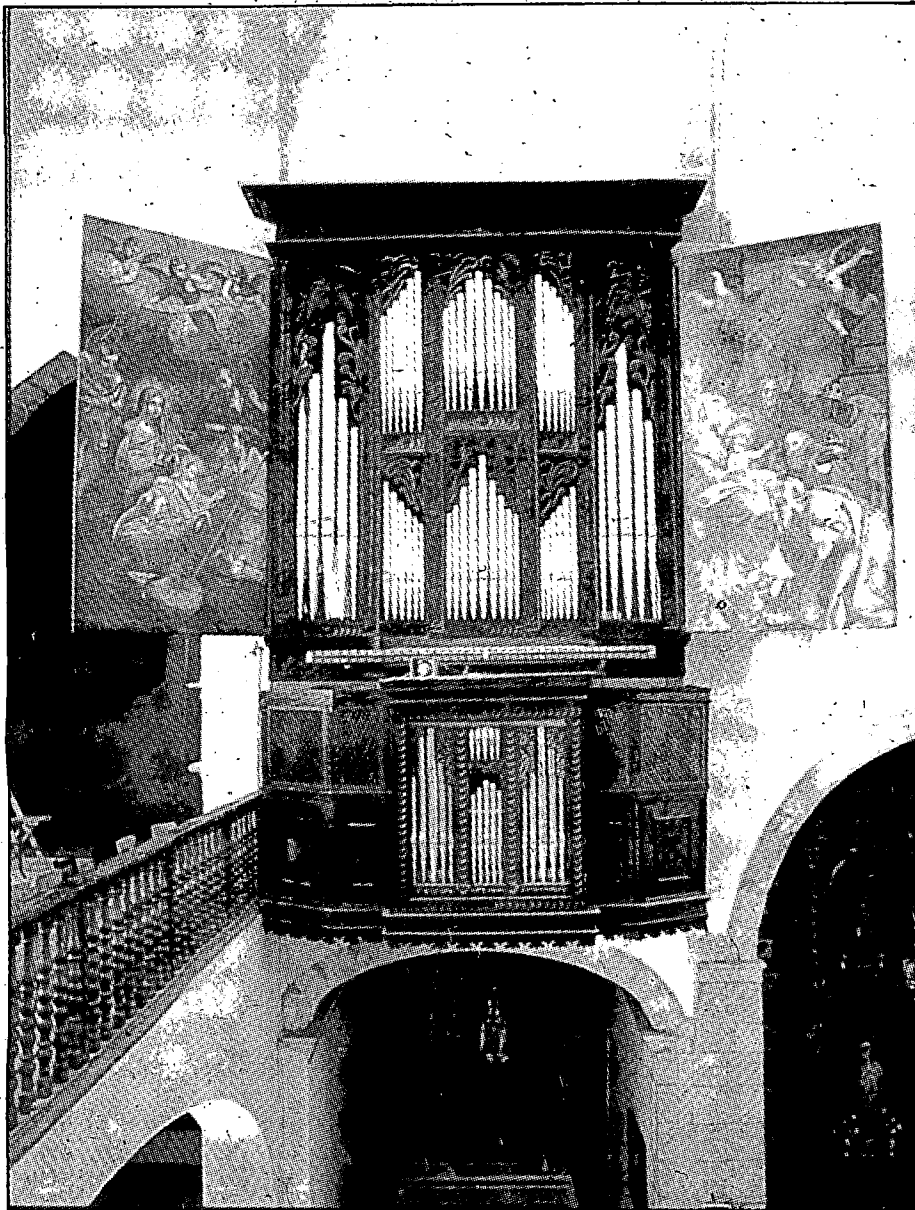
S'ha publicat el Pla de l'Orgue a Catalunya, un projecte que pretén retornar a la normalitat el nivell organístic que tenia aquest instrument en èpoques anteriors. El programa posa de manifest el paper social de l'orgue i el presenta com un fenomen cultural, ja sigui associat o no a la litúrgia. Els membres de l'Associació Catalana de l'Orgue consideren que la seva proposta no és utòpica sinó «una resposta a uns desitjos latents per part de qui aspira una Catalunya completa en tots els camps». Segons aquesta entitat, una de les activitats que es poden dur a terme amb l'orgue són les relacionades amb la litúrgia pel que fa referència a les cerimònies tradicionals, a les audicions sacres comentades o als recitals específics en els temps litúrgics com ara l'Advent, Nadal, la Quaresma i Pasqua. Els membres d'aquesta associació què defensa l'orgue reclamen una pedagogia orientada a valorar aquest instrument fomentant-ne l'ensenyament en escoles, conservatoris, seminaris i ordes religioses.

Pel que fa a l'organista, es vol recuperar la seva visió professional, remarcant les funcions litúrgiques, culturals, pedagògiques i coordinadores. El pla proposa que per accedir al càrrec d'organista s'organitzin oposicions i que el finançament es faci a càrrec de l'Església per a l'ús litúrgic i a càrrec de les entitats organitzadores quan es tracti d'usos culturals. Però no només es vol potenciar la figura de l'organista sinó també la de l'orguener, el qui construeix, restaura i manté l'orgue.

Restauracions urgents d'orgues catalans

Les prioritats en el camp de la restauració es concentren sobretot a Barcelona, en relació als orgues de l'església de Sant Just i Pastor, la de Sant Sever i la del Museu de la Música. Al Penedès hi ha l'orgue malmès de la parroquia de santa Maria. A les comarques gironines hi ha pendent la restauració de l'orgue de l'església de Sant Esteve de Banyoles; i a la Seu d'Urgell el de la catedral, com també el de la catedral de Solsona. Si el pla de l'orgue es complís en el termini previst de deu anys, cada comarca catalana disposaria d'un orgue com a mínim.

L'Associació Catalana de l'Orgue, àmbit que aglutina tots els elements que conformen el món de l'orgue, vol ser un punt de referència per als professionals i vol impulsar la unió i les activitats dels simpatitzants

Façana de l'orgue de l'església de Santa Maria de Cadaqués (Alt Empordà)

d'aquest instrument, no només donant-li suport, sinó també impulsant i fomentant la creació d'associacions locals d'Amics de l'Orgue. L'associació pretén així afavorir l'eclosió del major nombre possible d'organistes amateurs i possibilitar la creació d'un cens amb tots els orgues catalans i on consti el seu estat. A Catalunya hi ha aproximadament dos-cents quaranta orgues, però que sonin correctament n'hi ha només un deu per cent. L'organista Josep Maria Escalona ha elaborat un mapa dels orgues de Catalunya municipi a municipi on es pot observar que la majoria dels quals es concentren a la part litoral del Principat.

Beneficiaris del pla

Aquest projecte busca augmentar l'interès del públic envers l'orgue i considera que els beneficiaris en seran tota la societat, ja que els ciutadans de Catalunya tindran, si el projecte es fa realitat, la possibilitat d'es-

eficàcia».

Pel que fa al finançament d'aquestes activitats, està previst que les entitats que assumeixin els costos dels projectes siguin d'una banda la Generalitat, els consells comarcals, diputacions i ajuntaments i per l'altra les esglésies, ministeris o aportacions privades. L'Associació Catalana de l'Orgue creu que personalitats de la política, de l'economia, de la noblesa i de l'Església poden ser catalitzadores dels finançaments.

La manera de canalitzar els recursos seria, a proposta dels impulsors, crear un futur Consorci Català de l'Orgue.

L'orgue, el rei dels instruments

Mozart va, qualificar l'orgue com a «rei dels instruments» però avui ja no és l'amo de l'actual oferta musical. Això és conseqüència, segons els redactors del pla, «de l'allau de música que rebem per tots costats, l'augment progressiu de la laïcització de la societat i la destrucció de tants orgues en la passada guerra civil».

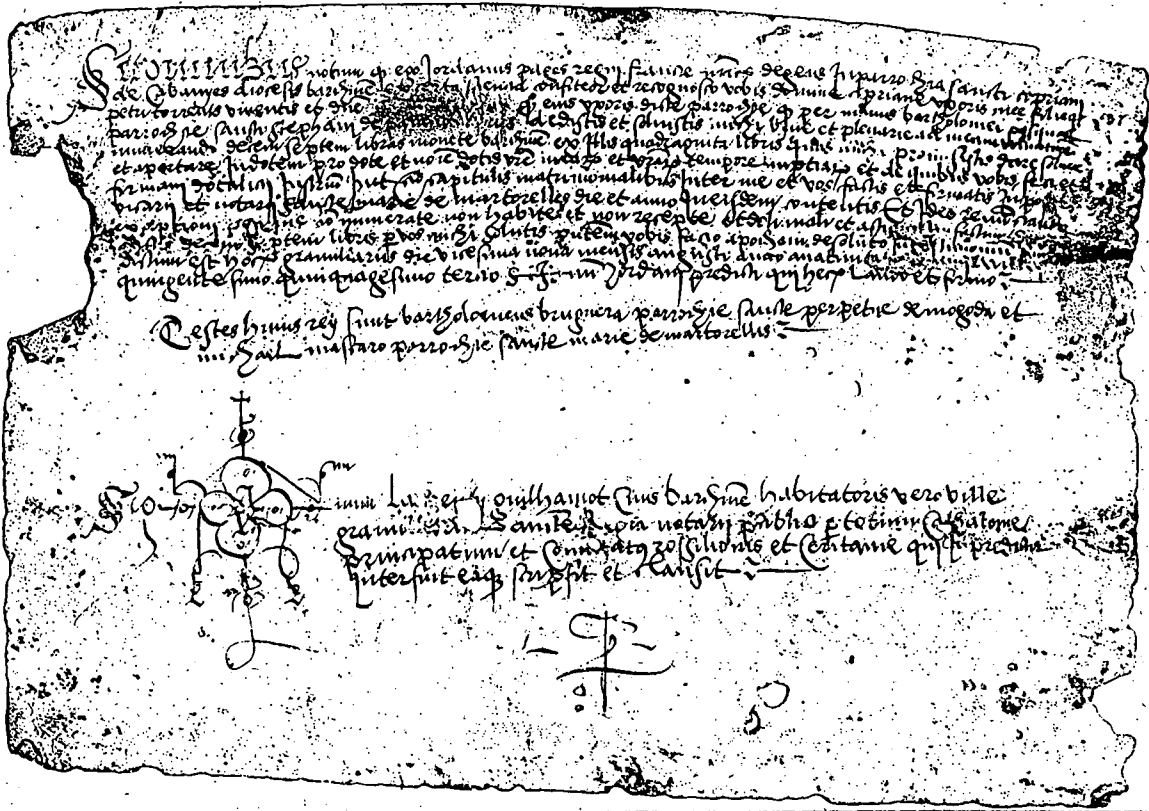
Aquest pla doncs, pretén crear un caliu musical permanent i presentar l'orgue com un fenomen cultural i com un instrument que, per la seva ubicació en edificis rellevants, aculli de múltiples iniciatives musicals. Amb el convenciment que «no són els grans esdeveniments musicals esporàdics els que creen un pòsit cultural, sinó aquells que amb molta més discreció però amb regularitat i qualitat estan en contacte constant amb un públic estable», els amics i simpatitzants d'aquest instrument volen que torni a «donar brillantor a les festes, festegi les noces i plori els difunts, perquè l'instrument per excel·lència que ha acompanyat els ritus de passatge de la vida humana ha estat l'orgue».

CATALUNYA CRISTIANA

UNA REALITAT QUE
NO TROBARÀS ALS
DIARIS

Organitzada pel Centre d'Estudis Santfostencs «Amics de Cabanyes»

Exposició d'objectes i documents antics a Sant Fost

Pergamí de l'any 1553, exposat a «Antiquus»

Recentment, s'ha pogut visitar al baptisteri de l'església parroquial de San Fost l'exposició «Antiquus», organitzada pel Centre d'Estudis Santfostencs «Amics de Cabanyes» amb la col·laboració de la parròquia i de diverses entitats i persones de la localitat.

CES «Amics de Cabanyes»

L'exposició va ser inaugurada el 28 de setembre, a les 9 del vespre, pel president d'«Amics de Cabanyes», Josep Lluís Batllori, i pel rector de Sant Fost, Mn. Daniel Monserdà, després de la missa solemne en honor del patró de la parròquia.

Exposició cultural

En aquesta mostra es van poder veure diverses peces ceràmiques procedents del poblat ibèric de les Maleses, monedes d'època medieval i moderna, pergamins i documents dels segles XV i XVI facilitats per Can Torrens, un inventari

d'arxiu de Montalegre de 1718, els dos únics llibres que es van salvar de l'arxiu parroquial, un calze d'argent amb la figura de sant Faust fet l'any 1852, un molí de mà de l'època iberoromana, l'ara de l'altar de Sant Fost, dues pedres de la Cartoixa i, finalment, una reproducció del frontal o antependi de Sant Cebrià de Cabanyes, del segle XIV, l'original del qual es conserva al Museu Episcopal de Vic.

Han estat un total de 400 persones les que han passat per exposició, la primera d'aquestes característiques que s'organitza a Sant Fost. El bon resultat i la satisfacció del públic han animat els organitzadors a continuar en la seva tasca cultural.

TROBADA D'EXPERIÈNCIA DE DÉU,

segons el mètode del P. Ignasi Larrañaga.

Impartida pel matrimoni Eudald i Montserrat

LLOC: Casa d'Espiritualitat Casal de Pau. ARBÚCIES (Girona)

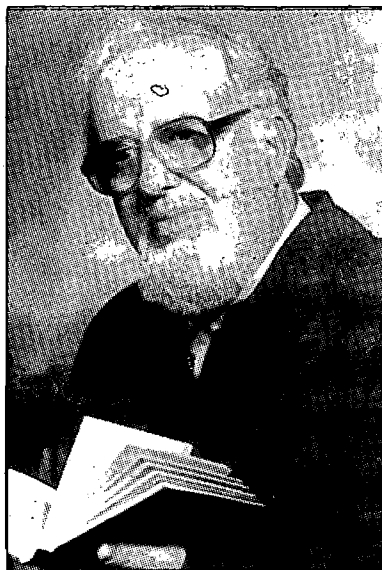
DIES: Novembre, 15, 16, 17, 22, 23 i 24

Tel. 212 21 95

762 42 60

MIRANT ENDARRERA

ESTEM AGRAÏTS EN VEURE COM DÉU S'HA MANIFESTAT EN LES MÉS DE SET-CENTES TROBADES D'EXPERIÈNCIA DE DÉU, DONADES EN VINT-I-CINC PAÏSOS, DURANT MÉS DE VINT ANYS. DÉU S'HA SERVIT DEL P. IGNASI LARRAÑAGA PERQUÈ UNA MULTITUD DE PERSONES, ENMIIG DE LES TASQUES DE CADA DIA, ACONSEGUEIXIN EL REGAL DE LA PACIFICACIÓ, DE LA PURIFICACIÓ I DE L'ADORACIÓ.

P. Ignasi Larrañaga, sacerdot caputxi

MIRANT ENDAVANT

ESTEM ESPERANÇATS EN VEURE COM AQUEST CORRENT EVANGELITZADOR CONTINUA VIU, A TRAVÉS DE SEGLARS QUE EL MATEIX IGNASI HA CREGUT QUE LA PODEN PROSSEGUIR DESPRÉS D'UNA ACURADA PREPARACIÓ.

AQUESTA VEGADA NO FEM UNA CONVIVÈNCIA EN EL SENTIT DE TROBAR-NOS ELS GERMANS PER PARLAR, SINÓ QUE FEM UNA EXPERIÈNCIA EN EL SENTIT DE TROBAR-NOS AMB DÉU PER INTIMAR

Convocatòria dels III Premis Josep Breu

El Memorial Josep Breu, juntament amb la revista *Foc Nou*, convoquen per al 1996 dos premis Josep Breu d'article i assaig sobre algun aspecte del Tercer i Quart Món i les respostes que hi donen les comunitats cristianes catalanes.

Josep Breu, nascut a Cerverà l'any 1929 i ordenat prevere a Barcelona el 1962, va morir a Medellín el 1987. Fet veu dels qui no en tenen, es va convertir en testimoni dels pobres del Tercer Món. Una llarga malaltia va permetre que ens lliurés la seva passió interior. Sense pensar en ell mateix, com endut per un vendaval, va desplegar una acció dominada per una única passió: fer sentir el clam dels pobres a la consciència de l'Església de Catalunya i les Illes.

Els III Premis Josep Breu han de complir, entre altres, les bases següents: L'extensió dels treballs serà de tres a set fulls holandesos a doble espai o equivalent. Hi podran concórrer textos inèdits o publicats, escrits en qualsevol de les llengües hispàniques. Els treballs caldrà que siguin enviats per quintuplicat a *Foc Nou*, c/ Calvet, 56 - 08021 Barcelona. Cal fer constar el nom, l'adreça i el telèfon de l'autor. Si és amb pseudònim s'haurà d'escriure el nom en un sobre a part.

Els premis estan dotats amb 100.000 pessetes cadascun. Un s'atorgarà a un d'escrit en català i l'altre en una de les llengües de l'Estat. El termini de recepció d'originals finalitzarà el 31 de desembre de 1996. La concessió dels dos premis es farà el mes de març de 1997. La revista no retornarà els originals presentats i es reserva el dret de publicar els treballs que cregui interessants, retribuint-los com una col·laboració i fent-ho avinent als seus autors abans de la publicació. Per a més informació, podeu trucar per telèfon al 93 / 200 51 45.

**Professor de la Facultat
Eclesiàstica de Filosofia
de Catalunya**

Signatura del titular del compte/lílibreta

Llibres

La filosofia al servei de la fe

Enrique Martínez

Breu, manejable i competent és la petita obra del professor Forment dedicada a sant Anselm, arquebisbe de Canterbury en el segle XI. Pertany a una interessant biblioteca filosòfica que ja té publicats trenta volums, i que inclou en el seu ampli ventall autors de les més diverses èpoques i tendències. Vint-i-un llibres més esperen una propera aparició, entre els quals cal destacar el de Dionisio Roca dedicat a Jaume Balmes. Són llibres molt assequibles, tant en la qüestió econòmica (400 ptes.) com des del punt de vista filosòfic: combinen adequadament les dades biogràfiques, l'explicació doctrinal i una selecció de textos bàsics. I tot això sense perdre el rigor que a vegades esvaeix la divulgació. En efecte, els filòsofs són estudiats per especialistes, cosa que converteix cada obra en una petita tesi.

Així succeeix amb l'exemplar que presentem. L'autor és el profes-

sor Forment, catedràtic de Metafísica de la Universitat de Barcelona. Porta diversos anys estudiant i explicant als seus alumnes els arguments de sant Anselm sobre l'existència de Déu; ara els ha sabut sintetitzar amb una gran claredat en aquesta obra. Comença amb una intel·ligent combinació històrica: s'acostuma a caracteritzar l'Alta Escolàstica (segle XI-XII) per l'enfrontament entre filòsofs i teòlegs; Forment demostra la falsedat simplista d'aquesta afirmació, perquè l'Església no va refusar la filosofia en si, sinó el seu ús en qüestions dogmàti-

ques al marge del ministeri.

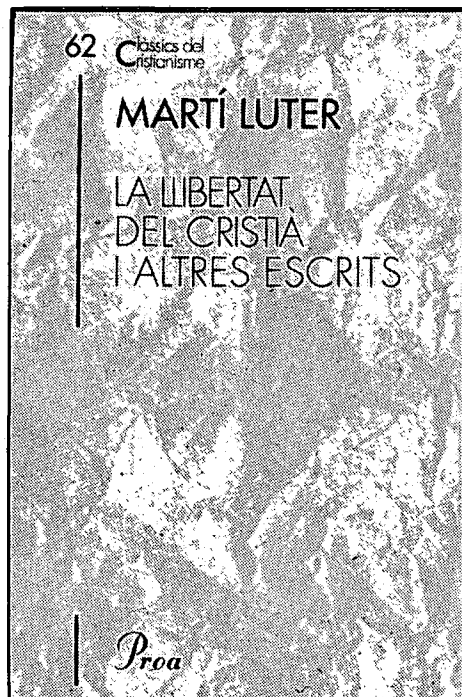
Un bon exemple de la utilització de la filosofia al servei de la fe es troba en sant Anselm. Els arguments racionals que proposa per demostrar l'existència de Déu segueixen la fe del creient: qui creu en Déu i l'estima de cor cerca conèixer-lo millor. Sant Anselm salva sempre la transcendència divina, fins i tot, en l'anomenat *argument ontològic*; són molt encertats els comentaris de l'autor pel que fa a les interpretacions racionalistes d'aquest argument i la veritable intenció del teòleg escolàstic. Així s'expressa el sant: «No intento, Senyor, penetrar la teva profunditat, perquè de cap manera no puc comparar amb ella la meua intel·ligència; desitjo, però, comprendre la teua veritat, malgrat que sigui imperfectament, aquesta veritat que el meu cor creu i estima.»

L'obra té una especial actualitat en els nostres dies. Una filosofia allunyada de la fe ha creat els seus propis paranys: és el que es coneix com *postmodernitat*; només cal observar la tendència perquè desaparegui del sistema educatiu. La mateixa teologia sembla haver abandonat el suport inestimable d'una sana i rigorosa filosofia. Sant Anselm apareix com a punt de referència de la cruïlla entre fe i raó, en especial per al creient que cerca comprendre la seva fe.

Eudaldo Forment,
San Anselmo.
Edicions del Orto,
Biblioteca Filosòfica,
Madrid 1995, 96 pàg.

Una figura clau de la història espiritual d'Europa

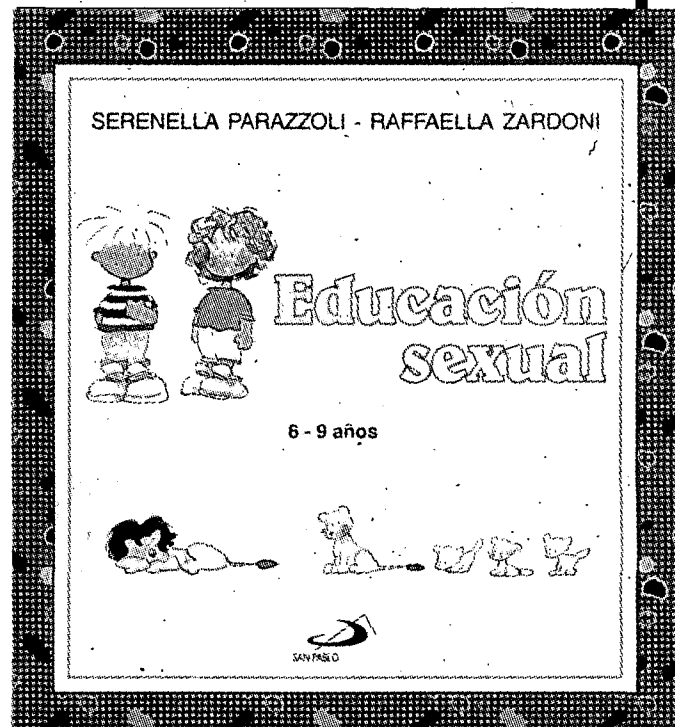
Martí Luter, *La llibertat del cristià i altres escrits.* Clàssics del Cristianisme, Barcelona 1996, 270 pàg.

Martí Luter (1483-1546) és una de les figures clau de la història espiritual d'Europa. Profundament religiós, apassionat per la recerca de la veritat evangèlica, va lluitar pel redreçament del cristianisme. Amb la seva rebel·lió doctrinal volia reformar profundament l'Església, no pas crear-ne una de nova.

Escriptor cristià extraordinàriament vigorós i fecund, la seva versió de la Bíblia va ser la base de la llengua alemanya unificada. En *La llibertat del cristià*, considerat el seu millor escrit i el de major difusió, Luter afirma, partint del Nou Testament, que el cristià és lliure de tothom, llevat de Déu i de la seva Paraula. En el *Comentari al Magníficat* fa ressaltar la força de la misericòrdia de Déu en Maria. *La captivitat babilònica de l'Església* és un escrit teològic, radical i demolidor, que desmunta el sistema sacramental de l'Església, si bé té pàgines de notable bellesa quan tracta del baptisme.

Després de segles de polèmica, els cristians de les diverses confessions i els lectors en general poden ara comprendre millor el veritable Luter, conèixer la seva teologia i valorar més justament la Reforma. (C.C.)

Serenella Parazzoli i Raffaella Zardoni,
Educación sexual. San Pablo, Madrid 1994, 48 pàg.

Educació sexual per als més petis

Aquest llibre, dirigit als nens i nenes de 6 a 9 anys, explica com neixen els nens, però també què significa ser homes i dones, nen i nena, petits i grans, mare i pare adults.

«T'aconsellem que primer el llegeixis amb la mare o el pare, o amb tots dos alhora, i després sol, amb calma. Si hi ha alguna cosa que no has entès bé, la mare o el pare, o tots dos, et poden ajudar a entendre-ho. També el teu professor podrà aclarir els teus dubtes i podras discutir-los amb els companys de classe», es llegeix en un dels paràgrafs en la introducció d'aquest llibre d'educació sexual. Tot seguit s'afirma això: «Aquest és un bon mètode per llegir tots els llibres, però, en aquest cas, és molt útil perquè la història d'un nen que neix és sempre una aventura diferent i un llibre no pot contar totes les històries de tots els nens, però totes les mares i tots els pares saben com ha nascut el seu fill i poden contemplar el llibre i explicar-te com has nascut tu.» (C.C.)

El fet d'enamorar-se

Pocs esdeveniments hi ha en la vida d'una persona tan decisius com el fet d'enamorar-se. A través d'aquestes pàgines ens aproximem als mil matisos i aspectes que acompanyen aquesta gran realitat. Ho farem per visitar les realitats de sempre, les coses de sempre, els sentiments de sempre... perquè en l'amor les coses de sempre són sempre noves.

Serà de la mà d'algunes històries i molts apunts de gent com nosaltres que se sent enamorada i que viu la seva història genuïna i única als albars del segle XXI. (C.C.)

Antonio Vázquez Vega,
Noviazgo para un tiempo nuevo. Edicions Palabra,
Col·lecció Hacer Familia,
Madrid 1996, 190 pàg.

Què busca Fernando G. Delgado?

Cristóbal Sàrrias

En la seva recent novel·la, l'últim Planeta s'entesta a portar-nos de la mà per l'interior d'un cor i una memòria adolescents, en busca del pare desconegut. Una història de tortuositats sentimentals, però sobretot d'interrogants infantils, que es dediquen a qüestionar persones i ambients, per veure si algú és capaç de desvetllar un misteri familiar.

G. Delgado, aquesta vegada, ha abandonat tot el que és insubstancial i gratuïtament escabrós d'algunes de les seves novel·les anteriors —Planeta 1995 inclòs— i potser s'ha volgut redimir amb una història aparentment innocent, però que tanmateix no ho és tant...

Dic aparentment innocent, perquè en realitat totes les pàgines porten una càrrega de profunditat que, si no és excessivament poderosa, sí que és prou important per aconseguir fer saltar pels aires tot allò que pot ser un ambient familiar envoltat de secretis-

mes inconfessables, o, com a mínim, inconfessats.

Perquè aquest pare absent buscat amb angoixa pel petit Carlitos, no és més que la resposta subconscient de la frase repetida per la figura central de l'àvia: *aquí falta un home*. Què ens ha volgut dir G. Delgado amb aquesta repetició insistent d'una manca? No sabria dir si aquesta obra és autobiogràfica perquè es tracta dels records personals del novel·lista, o perquè està escrita d'una manera que sembla que ens porta a caminar per les pàgines d'un record evanescent i anònim. El que sí que és cert és que avorreix molt, perquè cau en la trampa de voler imitar els dubtes i els contrasentits d'una ànima adolescent, però des d'un primer moment es veu que és un home de cap a peus qui ho està contant.

La família i el servei domèstic, que protegeixen l'adolescència i les obsessions d'aquest noi sense pare són figures reals, però entren i surten de l'escenari de la memòria sense gaire congruèn-

cia. Els protagonistes són evocats com el resultat d'unes cavil·lacions infantils, i són els graons d'una escala que no porta enlloc.

No es pot negar a García Delgado un interès especial per entrar a formar part de la nòmina d'autors que han tractat aquest tema, però no afegeix originalitat a les maneres d'expressar els problemes que sorgeixen. I, si per afegit es va una vegada més a la dècada dels seixanta, a una Espanya monolítica i d'una sol amo, entrem de ple en el camp minat dels llocs comuns. I a cada pas som a punt de saltar pels aires, desquarterats per les referències monocordes a les situacions històriques i polítiques.

No estabas en el cielo tindrà bona salut, llançada a l'àgora d'aparadors de grans magatzems, avalada pels colors atractius de la seva edició. No creiem que duri gaire; com a mínim així ho esperem. I potser això serveixi a l'autor per escriure tot cercant originalitat, i una més gran maduresa en l'estil.

El llibre de la setmana

Fernando G. Delgado No estabas en el cielo

La memoria íntima de un hijo

2ª EDICIÓN

PLANETA

Fernando G. Delgado, *No estabas en el cielo*. Planeta, Barcelona 1996, 306 pàg.

També hem llegit...

• Benjamín Prado, *Nunca le des la mano a un pistolero zurdo*. Plaza & Janés, Barcelona 1996, 154 pàg.: Tot el que el títol té d'extravagant i interminable feia témer el pitjor, però resulta una narració interessant per la seva capacitat d'indagació sobre personatges i ambients. És alguna cosa més que una novel·la de sèrie negra.

• Naguib Mahfuz, *Las noches de las mil y una noches*. Plaza & Janés, Barcelona 1996, 252 pàg.: Suggestent novel·la del Nobel egipci. Entrada en el món inaudit dels contes orientals. Amb fantasia i realisme seguim ritus, llegendes, paradisos maravillosos i inversemblants.

• Anjel Lertxundi, *Las últimas sombras (Otte Pette)*. Seix Barral, Barcelona 1996, 316 pàg.: Un bigarrat quadre de les èpoques medievals, amb els seus abusos de poder, les seves ambicions, la seva capacitat de destrucció i d'injustícia en tots els àmbits. ¿El novel·lista basc ens vol descriure un apòleg erudit sobre coses que van passar ahir, perquè entenguem els homes d'avui?

La sardana i la dansa

La Castanyada, festa sardanista

La castanyada no és considerada una festa sardanista encara, però potser es pugui valorar com a tal en el futur, pensant ja amb el bon nombre de ballades-castanyada que s'anuncien per aquest any, una informació que hem de considerar incompleta i arribada a nosaltres casualment.

La llista, fins ara, és la següent:

Mes d'octubre

dia 20 tarda Bescanó, cobla La Principal d'Olot.
dia 26 tarda, Cornellà de Llobregat, cobla Ciutat de Cornellà.
dia 26 tarda, la Llagosta, cobla la Flama de Farners.
dia 27 tarda, Aiguafreda, cobla Lluïsos.
dia 27 tarda, Esparreguera, cobla Premianenca.
dia 27 tarda, Olot, cobla La Principal d'Olot.
dia 27 tarda, Taradell, cobla Genisenca.
dia 31 tarda, La Garriga, cobla Contemporània.
dia 31 nit, Ripoll, concert-castanyada, cobla a concretar.

Mes de novembre

dia 1 tarda, La Bisbal d'Empordà, cobla Principal de Banyoles
dia 1 tarda, Castellterçol, cobla Vila de Blanes.
dia 1 tarda, Mollet del Vallès, cobla Jovenívola

dos i Jovenívola de Sabadell.
dia 2 tarda, Badalona, cobla La Nova Vallès.
dia 2 tarda, Manresa, cobla Jovenívola de Sabadell.
dia 3 tarda, Lliçà de Vall, cobla Genisenca.

Cinquantenaris

El celebra la colla sardanista «Roselles i espigues», de Lleida, amb actes que ha celebrat el dia 27 d'octubre i que van començar amb la misa del sardanista a la catedral, a les onze del matí. A les dotze, a la plaça de la Paheria, audició de sardanes per la cobla Juvenil de Bellpuig, i a dos quarts de tres de la tarda, al restaurant La Masia, dinar de germanor que va acabar amb un ball de parella.

El mestre Antoni Pérez i Simó, també ha celebrat un cinquantenari, el de la seva dedicació a la direcció de l'Orfeó Gracienc, amb un concert que es va fer al Palau de la Música Catalana, també el 27 de d'octubre a les 6 de la tarda, amb les actuacions de l'Orfeó Gracienc, de les seccions Infantil i Juvenil i d'antics cantaires, tots en una festa de reconeixement i agraïment a la tasca desenvolupada pel mestre al front de la veterana formació coral.

Josep Ventura

Chiara Lubich Premi UNESCO 1996 de l'Educació a la Pau

L'ATRACIU DEL TEMPS MODERN

Aquest és el gran atractiu del temps modern: posar en la mà del contemplatiu i compassiu amic de tot hom, l'home de la modernitat.

Més encara: posar en la mà del modern, per informar-lo amb el diàleg, com a l'home d'una nova era.

Més encara: posar en la mà del modern, per informar-lo amb el diàleg, com a l'home d'una nova era.

Perquè l'atracció del temps modern és de una altra natura, no és que de mateix temps i de mateix temps en que posar.

José i María.

El Temps de Chiara, fill d'un home: la Sena de la Saviesa, mare de casa.

CM

presenta el seu últim llibre:

esclats de llum

21 X 16 cm.
136 pàg.
amb fotografies a tot color
P.V.P.: 2.000 ptes. (IVA inclòs)

Paraules de llum i llum d'imatges captades de la vida. *Esclats de llum* que il·luminen la vida de l'home en el seu sentit més radical d'obertura a l'infinit i d'intim acolliment de l'Altre. A través d'aquestes pàgines harmònicament combinades amb suggerents imatges, és possible copsar alguna cosa de la profunda i riquíssima experiència que l'autora, Chiara Lubich, ha viscut i expressa.

El podeu trobar a:

Editorial "Ciutat nova"

c/ Escultor Llimona, 36, entll. 4a 08031 Barcelona Tel: 407 00 22 Fax: 420 56 57

o a les següents llibreries:

Claret, Formiga d'Or, Balmes, Herder, Garbí, PPC, Paulines, San Pablo

Cinema

Twister

Director: Jan De Bont. **Guió:** Michael Crichton i Anne-Marie Martin.
Intèrprets: Bill Paxton, Helen Hunt, Cary Elwes.
 114 min.

J.J. Martín
 (Aceprensa)

Un dels èxits de l'any. Conta les peripecies, a l'oest mitjà dels EUA, d'un equip especialitzat en els tornados. La lluita contra la natura tornarà a unir el cap del grup amb la seva esposa, de qui volia divorciar-se.

Jan De Bont confirma l'agilitat narrativa i el domini del gènere d'acció que ja mostrava a *Speed*. Aquesta vegada, però, ha hagut de lluitar amb un guió dèbil i reiteratiu, que només es salva una mica per l'esforç dels actors i per uns efectes especials molt vistosos.

Crònica televisiva

Un arma de doble tall

Miquel Àngel Codina

Aladí, el jove protagonista d'una de les històries més populars que configuren el relat de *Les mil i una nits*, fregava un xic la llàntia meravellosa per tal que sorgís el geni i demanar-li tot allò que desitjava. Una grata fantasia. Tanmateix, una cosa semblant succeeix avui dia amb la mainada.

Un cop que els infants surten de l'escola i arriben a casa, un dels seus primers moviments —abans, fins i tot, de rentar-se les mans, preparar el berenar o donar un cop d'ull a l'agenda escolar per organitzar els deures que han de portar fets l'endemà— és engegar la televisió. Aquesta llàntia meravellosa del nostre temps, tan poderosa i influent, els ofereix un ampli ventall de sorprenents imatges multicolors que els hipnotitza—els adults tampoc hi som immunes— amb el seu encanteri. Cal, per tant, capacitar els televidents, especialment els més joves, per a un correcte i crític ús d'aquest mitjà. Si no ho fem, si ens quedem indiferents, aquesta passivitat malmetrà la nostra llibertat personal. Així com el geni era l'esclau de la llàntia, nosaltres ens convertirem en els esclaus de la televisió. Cal, doncs, saber-la valorar i fer-ne bon ús.

Cada vegada són més nombroses les veus que s'aixequen arreu de l'Estat espanyol en defensa d'una programació televisiva que protegeixi els drets del menor. La televisió pot esdevenir un instrument pedagògicament vàlid però es converteix en una eina perniciosa quan emet programes, ja sigui pel seu contingut violent, sexista, racista o barroer, que poden afectar el desenvolupament psicològic dels infants.

La petita pantalla és, se'n dubte, una arma de doble tall. D'una banda, pot ajudar les persones a enfortir els lligams familiars, a promoure la solidaritat entre els seus membres i envers el proïsme, i a augmentar no tan sols la seva cultura general sinó també la religiosa, facilitant l'escolta de la Paraula de Déu. *Signes dels temps*, *Pueblo de Dios*, *Testimonio* o *Últimas preguntas* en són un bon exemple. D'altra banda, l'anomenada «caixa tonta» pot perjudicar la vida familiar si els pares la fan servir com una mena de mainadera electrònica alhora que desatenen la seva missió d'educadors dels fills i, sobre tot, si difon models negatius de comportament moral i social.

Veus d'Església

TELEVISIÓ

TV1

Dimarts 4.15 *Testimonio*.

TV2

Divendres 09.30 *La Missa*: Solemnitat de Tots Sants, amb la participació de l'Schola Cantorum de Barcelona (Barcelonès, arquebisbat de Barcelona), sota la direcció de Joan-Maria Aragonès (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

Diumenge 08.45 *Tiempo de creer*.

09.30 *Pueblo de Dios*.

10.00 *Últimas preguntas*.

10.30 *La Missa*: amb la participació de l'Orfeó Vicentí de Sant Vicenç dels Horts (Baix Llobregat, arquebisbat de Barcelona), sota la direcció de Joan Vinyes (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

11.20 *Esglésies de Catalunya*.

Dilluns 17.15 *Pueblo de Dios*.

TV3

Ds. 2/11 08.10 *Signes dels Temps*: estarà dedicat a «L'experiència pública d'un cristià en el món de la política» un diàleg a fons amb Joaquim M. Xicoy, expresident del Parlament català. En el programa també s'oferirà espais de música, actualitat cultural, costumari per Josefina Roma, actualitat, agenda i el

comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

Ds. 9/11 08.10 *Signes dels Temps*: 'estarà dedicat a «El finançament de l'Església». Un diàleg amb Josep M. Rojo, coordinador de la campanya *Germanor*, i la col·laboració dels alumnes de l'Institut Politècnic de F.P. Sant Ignasi.

El Moviment Cristià de Mestres i Professors. Una crida a afrontar els reptes de l'educació del 2000.

En el programa també oferirem espais d'actualitat, agenda, presentació de llibres i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín.

(Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv. 1/11 20.30 *Creure avui*: Tema d'avui: *La comunió dels sants*. Informatiu i agenda. (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

Dv. 8/11 20.30 *Creure avui*: Taula rodona: *La festa de Tots Sants*. (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

Diumenge 12.00-12.30 *Angelus*. (Directe)

Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general*. (Directe)

De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació*.

Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000*.

RÀDIO

FUNDACIÓ MISSATGE HUMÀ I CRISTIAN

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:
—de 02.00 fins a les 21.00 h Radiofórmula musical amb butlletins informatius cada quart d'hora.
—Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

De dilluns a divendres:

21.00 - 22.00 *Vet aquí que...* (conte)
En un dia com avui.
Punt i Coma.
22.00 - 23.00 *Nit d'Estels* (magazine d'Església i solidaritat)

Dilluns

23.00 *Joc Net.*
24.00 *Estima la vida.*
01.00 *Fila 7.*
Covà de Clàssics.

Divendres

23.00 *Panorama cultural.*
24.00 *Amb llum pròpia.*
00.00 *Covà de Jazz.*

Dimarts

23.00 *Anem per feina.*
24.00 *Versió original.*
Sons i ressons.
01.00 *El perquè de tot plegat.*

Dissabte

21.00 *Catequesi.*
Contemporània.
22.00 *Quart món.*
23.00 *Panorama de cinema.*
24.00 *La veu del campanar.*
01.00 *Novetats a cau d'orella.*

Dimecres

23.00 *Temps d'acció.*
24.00 *Agora.*
01.00 *De la lletra i de la música.*
Amb molt de gust.

Diumenge

09.00 *Tot sardana.*
18.45 *Eucaristia des de la Catedral.*
21.00 *Estels de colors.*
22.00 *Nòmades.*
23.00 *Temps de paraula.*
24.00 *Gran Clàssic.*
01.00 *A cel obert.*

Dijous

23.00 *En família.*
24.00 *Calaix de Sastre.*
01.00 *Dos quarts de nit.*
So de cine.

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

09.00 *Músiques místiques: Evening Service*, de Weelkes; *Abraham i Isaac*, de Stravinski; *Miserere mei, Deus, motet*, de Desprez; *Salve Regina*, RV 616, de Vivaldi; *Les Benaurances (Vuitena)*, de Franck; *Ofertori en Do M, op. 46, D. 136*, de Schubert.
11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

07.30 *Paraules de vida:* conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

21.00 *El espejo de la Iglesia.*

Diumenge

09.00 *Santa Missa.*
09.45 *Informatiu diocesà.*
10.00 *Iglesia es noticia:* informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.
22.00 *La linterna de la Iglesia.*

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Divendres

17.38 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 *Santa Missa.*

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home:* programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista amb: Concepció Poch i Avellán, professora d'Ensenyament Secundari, membre del Grup d'Investigació en Valors de la Universitat Ramon Llull; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4)

Diumenge

09.45 *Vida i esperit.*

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7)

Divendres

De 20.00 a 20.30h. *La punta:* (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins:* programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia:* entrevista de caràcter humanísticoreligiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

PROGRAMES PER A MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes. L'emeten: **Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Radio**, i també:

Alforja Ràdio (FM 104.3) diumenge 09.00h. **Calafell Ràdio** (FM 107.7) diumenge 09.20h. **Cadena Copé-Reus** (OM 1143) diumenge 10.30h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»). L'emeten:

Ràdio 5; Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també: **Calafell Ràdio** (FM 107.7) dissabte 12h. **Ràdio La Canonja** (FM 102.3) divendres 20h. **L'Esplugu FM Ràdio** (FM 107.4) dissabte. **Ràdio Falset** (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h. **Ràdio El Morell** (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h. **Ràdio Montblanc** (107.0) diumenge, a partir de les 11 h. **Ràdio Santa Coloma de Queralt** (FM 107.5) dissabte 13h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (FM 101.0) dissabte, a partir de les 20 h. **Ràdio La Vilella Alta** (FM 102.3) dissabte 12 h. i diumenge a les 13h.

EL MIRALL: **Cadena Copé-Reus** (OM 1143) dilluns 21h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *A la ribera del Jordà* (narracions de reflexió escrites per Mn. Miquel Àngel Ferrés amb la veu de Joan Canals), *L'estiu és jove* (comentaris estiuencs realitzats per Jordi Pujol i Campistol), *Un got d'aigua fresca* (homenatge a Mn. Josep Maria Pont, tot recopilant els millors comentaris que va realitzar per aquest programa durant els mesos d'estiu al llarg de dos anys), *El significat de l'Evangeli* (a càrrec de Mn. Salvador Gras i Mn. Rafel Felipe). Tots aquests nous apartats estaran fins a finals de setembre. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten:

Cope Costa Brava (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Nova Ràdio Lloret** (90.2 FM) diumenge 8.00h. **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte 20.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dissabte 10.00h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h*. **Ràdio Arenys de Munt** (107 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 9.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dissabte 14.00h. **Ràdio la Vall** (107.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.1 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 8.00h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.7 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Santa Coloma de Farners** (103.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) diumenge 10.00h. **Top Gironès-Cassà de La Selva** (92.8 FM) dissabte 19.30h. * (Inclòs dins el programa parroquial local).

EL CAFÈ INTERNACIONAL: no hi ha programa fins a l'octubre

LA COVA DEL COUNTRY: no hi ha programa fins a l'octubre.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai setmanal de 5 minuts de durada

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO SALUD (FM 89.1)

Dissabte

De 07.00 a 09.00h. *Rosari:* meditat per joves, entrevistes a catòlics en el món, concurs de Cultura religiosa, meditació mariana, herois del segle XX, etc.

Diumenge

De 07.00 a 09.00h. Presentació de l'Evangeli del dia i meditació, tema maria, etc.

RÀDIO SANTA COLOMA DE FARNERS (FM 103.6)

Dimecres

De 23.00 a 24.00h. *SOS pregària:* una hora de pregària des de casa vostra, units per una mateixa sintonia.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona).

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

20.40 *Rosari:* en llatí des del Vaticà.

22.10 *Noticario.*

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes:* informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira.

PUNT DE TROBADA: no hi ha programa fins a l'octubre.

TARDA DE TOTS: magazine d'**Onda Rambla Girona** (89.9 FM) que inclou cada dijous a les 16.30 una secció d'actualitat cristiana i de notícies de l'església de Girona.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: no hi ha programa fins a l'octubre.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten:

Catalunya Música (96.7 FM) Girona- (101.5 FM) Maresme: diumenge 11.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Ona Jove de Riudellots de la Selva** (104 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Shalom de Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 de Ràdio Nacional** (738 AM-93.3 FM) diumenge 8.15h. **Top Gironès de Cassà de la Selva** (92.8 FM) dissabte 20.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»). L'emeten: **Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars**, i també: **Ràdio Súrria** (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h. **Ràdio La Cala** (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h. **Ràdio Deltebre** (FM 107.6) dissabte de 9.00h. **Ràdio Flix** (FM 102) dissabte de 9.30h. **Ràdio Gandesa** (FM 107.9) dissabte de 13.00h. **Ràdio Infant** (l'Hospitalet FM 107.9) dissabte 10.00h. **Ràdio Joventut de Masdenverge** (FM 100.7) diumenge 10.00h. **Ràdio Mora d'Ebre** (FM 87.6) divendres 10.00h. **Ràdio Nueva Vinaròs** (FM 98.2) dissabte 22.30h. **Ràdio Onda Cero** (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h. **Ràdio els Ports** (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h. **Ràdio Ràpita** (FM 107.9) diumenge 12.00h. **Ràdio Ulldescona** (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans. L'emeten: **Ràdio Pirineu** (Puigcerdà, FM 89.8) diumenge 09.30h. **Ràdio Seu** (FM 107.2) diumenge 9.00h. **Ràdio Valira** (FM 98.1) dissabte 13.00h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

pàgina catequística per a nois i noies

AMICS DE DÉU

Sant Martí de Porres . 3 de novembre.

Fa molts anys, a la ciutat de Lima, la capital del Perú, la gent sentia una gran simpatia envers un fraret mulat, admirat per la seva senzillesa, la seva bondat i la profunditat de la seva vida espiritual. S'havia fet molt popular, però a ell li molestava aquesta popularitat i preferia passar desapercebut. El seu nom era Fra Martí de Porres, però com que s'ocupava en les feines de la neteja del convent es feia dir «Fra Escombra».

Havia nascut a Lima l'any 1579, i era fill d'un cavaller espanyol i d'una serventa negra. Quan era nen es va aplicar a conèixer l'ús dels medicaments, per la qual cosa va tenir sempre un gran interès en la cura dels malalts.

Va ingressar a l'orde dels frares de sant Domènec, on es dedicà a les feines de servei, mostrant així una gran humilitat. S'expliquen d'ell anècdotes

tan curioses com aquestes: els ratolins feien estralls al rebost del convent i ell, parlant-los amb suavitat, els va enviar a l'horta, on cada dia els portava menjar. Tots els pobres de la ciutat el coneixien, perquè després de comprar els ho repartia tot; després, a casa, tornava a trobar ple el cistell.

Sentia un gran amor al Crist crucificat, per això atenia amb tanta delicadesa i generositat els malalts i els pobres, en qui veia la presència del Mestre. Era molt devot del sagrament de l'Eucaristia. La seva vida va estar marcada per la pregària, el servei als germans i la penitència. Sant Martí de Porres ens ha ensenyat amb l'exemple que ens

cal ser generosos amb Déu, perquè ell ha estat molt més generós amb nosaltres.

Després d'una vida exemplar, el nostre sant va morir l'any 1639.

QUÈ ÉS L'EUCARISTIA?

El cant (2)

Vam dir ja que la música i el cant no són protagonistes dins la celebració de la missa, sinó servidors. I és cert! Però que ningú no es pensi que no són importants. Si algú deia això s'equivocaria de mig a mig!

Quan a la nostra pregària comunitària — i també quan resem sols! per què no? — hi fem entrar el cant, sembla que la mateixa oració sigui una altra cosa. Si estem alegres, tot cantant el nostre esperit s'eixampla, l'atenció es manté més centrada, el rostre se'ns enjoia i l'ànima i tot. També, si hem d'expressar dolor, ens fa bé cantar, com si fos un bàlsam que amoroseix la ferida i alhora fa companyia més de debò als qui sofreixen. És com submergir-se dins del gran mar del consol de Déu.

Així mateix, el cant ens asserena quan venim distrets i nerviosos del carrer; fa que el volum dels sorolls que portem al cor i al cap s'afuixi — o s'apagui del tot durant la celebració — i d'aquesta manera pugui ser escoltada la veu de Déu.

Quan ajuntem les nostres veus per cantar, també els nostres cors es troben més propers, més agermanats. I no oblidem que, quan cantem a missa, ens assemblem i ens unim als àngels i als sants que, a la presència de Déu, nit i dia entonen la cançó més bella que es pugui cantar, la del Amor infinit de Déu.

Mireu, doncs, si n'és d'important que preguem bo i cantant!

FEM CATEQUESI

L'Ascensió del Senyor

Després d'haver dit que Jesucrist va ressuscitar d'entre els morts, afirmem que «se'n pujà al cel, on-seu a la dreta de Déu Pare, Totpoderós». A aquest esdeveniment de Jesús ressuscitat, l'anomenem *Ascensió*. Al llibre dels Fets dels Apòstols (1, 9), llegim: «Quan hagué dit això, es va enlairar davant d'ells; un núvol se l'endugué i el deixaren de veure.» Amb aquestes paraules es vol indicar que havia passat el temps en que Jesús s'apareixia als seus deixebles. Jesús és ocult ara als ulls dels homes; però, pel seu Esperit i virtut, és a prop dels qui creuen en Ell.

Abans de retornar al Pare, Jesús va dir als deixebles: «Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i del Esperit Sant i ensenyant-los a guardar tot allò que us he manat. Jo sóc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món» (Mateu 28, 19-20).

Jesucrist és ara amb el Pare. El Pare l'ha glorificat i l'ha fet Senyor de totes les coses. Jesucrist viu i regna amb el Pare. Pujant al Pare, s'ha emportat amb Ell la nostra naturalesa humana,

que gaudirà també amb Ell un dia de la glòria del cel. Jesús va dir: «A casa del meu Pare hi ha lloc per a molts; si no n'hi hagués, ¿us podria dir que vaig a preparar-vos-hi estada? I, quan hauré anat a preparar-vos-la, tornaré i us prendré amb mi, perquè també vosaltres estigueu allà on jo estic» (Joan 14, 2-3).

Quan resem o cantem el Glòria a la missa, diem: «Perquè vós sou l'únic Sant, vós l'únic Senyor, vós l'únic Altíssim, Jesucrist, amb l'Esperit Sant, en la glòria de Déu Pare.»

PELS CAMINS DE LA BÍBLIA

El profeta Eliseu (2)

Un dia, Eliseu, el profeta, parlava de Déu a un centenar de persones que havien anat a escoltar-lo. Arribà un home. Duia un sac damunt l'espatlla. A dins hi havia vint panets d'ordi i de blat novell. Acabava de fer aquells pans amb els primers grans de la collita. Era pa tendre.

Eliseu digué a aquell home:

—«Tu has dut aquests pans per a Déu. Mira tota aquesta gent davant la casa. Han vingut per Déu. Dóna'ls els pans que has portat i que mengin.»

L'home va dir a Eliseu:

—«No n'hi haurà pas prou per a tothom.»

Eliseu li digué:

—«Estigues tranquil. Dóna'ls aquests pans tendres i que mengin. El Senyor ha dit: «Menjaran i encara en sobrarà.»

LLavors l'home donà els panets als que eren allí. Tothom va menjar, i hi hagué sobralles, com deia la Paraula de Déu. La Paraula de Déu és veritadera.

Eliseu feu molts miracles. Tothom l'admirava. Però un dia emmalaltí. Joàs, rei d'Israel va baixar a veure'l i plorant sobre la seva cara deia:

—«Pare meu, carro d'Israel i el seu conductor.»

Eliseu, l'home de Déu, va morir i el van enterrar. L'any següent, bandes de moabites van entrar al país.

Mentre uns enterraven un home, van veure una banda i van tirar l'home al sepulcre d'Eliseu i se'n van anar. Quan aquell home va tocar els ossos d'Eliseu, tornà a la vida i es posà dret. Eliseu va ressuscitar un mort, després de mort.

L'Oriol i la Laia

per Xesc

Petits anuncis

DIVERSOS

RESIDÈNCIA 3a edat amb jardí i terrasses. Hab. ind. i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar, assistència mèdico-sanitària, permanents o temporal. Tel. 450 39 30.

S'OFEREIX Sra. com a majordona d'un sacerdot. Àrea de Barcelona. Tel. 459 12 46.

ESTUDI moblat, c/ Putxet-Balmes. 42.000 ptes. Tel. 200 26 59.

RESIDÈNCIA i acollida diürna àvies. Excel·lent zona. Parc Collserola. Vacances, caps de setmana o permanent. Truqueu al 203 97 40, Isabel.

NOI 31 anys vol connectar amb nois i noies edat semblant per formar un petit grup de lleure. 237 90 14.

S'OFEREIX companyia a les nits a Sra. 3a edat, a canvi d'allotjament. Amigos del Hogar, tel. 436 96 51.

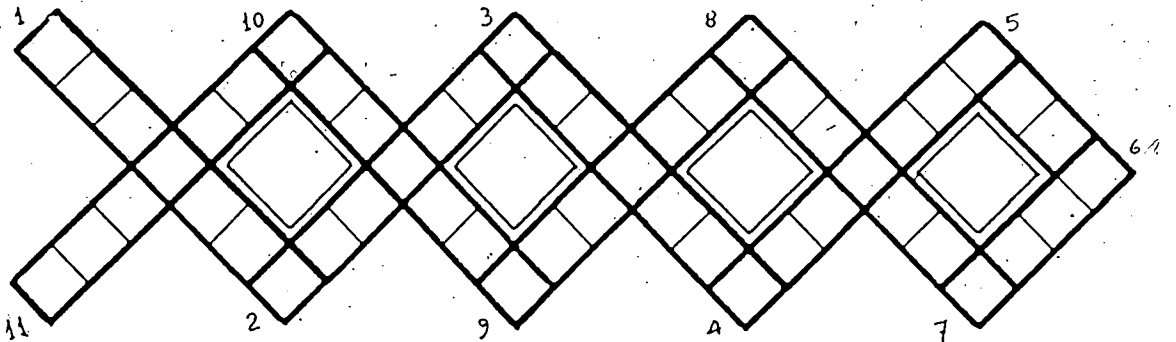
M'OFEREIXO per atendre gent gran, infants, disminuïts i per fer feines de casa. Interessats truqueu a Virginia, tel. 354 13 87.

ENCREUATS

Passatemps

per Rosa Collé

LA TRENA

Començar pel número u —a dalt— d'esquerra a dreta i arribant al 5-6 continuar de la mateixa manera ara de dreta a esquerra, segons les definicions.

1. Que està en edat de casar-se.
2. Construcció isolada i amb un sistema central i sovint circumdada d'una columnata.
3. Abundància.
4. Execució d'una sèrie d'obres musicals a càrrec d'un sol intèrpret.
5. Norma jurídica, de caràcter general i obligatori.
6. Ocell sagrat.
7. Novel·la famosa que ara fan al cine, de Víctor Català.
8. Sonar un objecte de metall, o vidre, en rebre un xoc.
9. Topar en una cosa un cos, després d'haver topat amb una altra.
10. Exvot consistent en una tauleta de fusta pintada.

Solució:

1. Casador.
2. Rotonda.
3. Abundor.
4. Rectal.
5. Llei.
6. Ibis.
7. Solitud.
8. Dringar.
9. Retopar.
10. Retauló.

ESCACS

per Jaume Mora

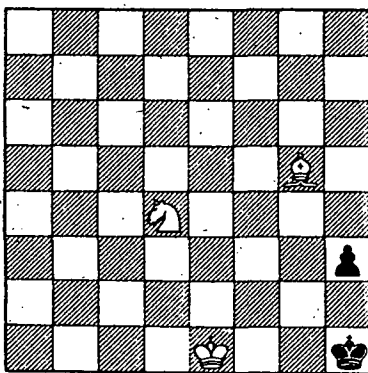

Diagrama 662

Blanques juguen

Atenció: el racó blanc no és bo per fer el mat d'alfil i cavall...

Solució al diagrama 661

1 PxP AxC, 2 PxP+ RIT, 3 AxC PxA, 4 T4A AxPCD, 5 TxA AxT, 6 D4C+ 1-0

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

COM ET TROBES?

FILATÈLIA

per Enric Graupera

ALFONS II, el Cast

Sèrie espanyola de l'any 1961 que commemora el XII Centenari de la fundació d'Oviedo.

Va ser rei d'Astúries i de Lleó. Nasqué a Oviedo el 759 i va morir a la mateixa ciutat el 842. Fill de Fruela I, el 791 va ser nomenat hereu del tron. Volia formar una lliga dels prínceps cristians a fi i efecte de lluitar contra els moros. En el seu temps es va descobrir el sepulcre de Santiago, a Iria Flàvia, i Alfons hi va fer construir un temple i establí la pelegrinació per a venerar l'apòstol.

POC
1050 Au

Solució al 892

Sí; A, com, pa; nyam.

Sí, acompanya'm.

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

**LA CONCA DEL LLOBREGAT
ÉS RICA EN CASTELLS. AVUI
PROPOSEM QUE BUSQUEU EL
NOM DE LES RESTES DE
6 D'ELLS.**

I U L E I L O I S A A C
C I O A S I R G L I C T
A S I T E A U V O U E G
Y U L L A L I T I L F E
N S O P T B C I L I A M
U Y E R E E L I O U R M
P A E S I O L L I O E A
M R H I A G E I O X R Y
A M A M I P T I A C T O
R I Z E T E S O I A L A
E G L O R I A E N I O L
L L U I S V C I A E V O

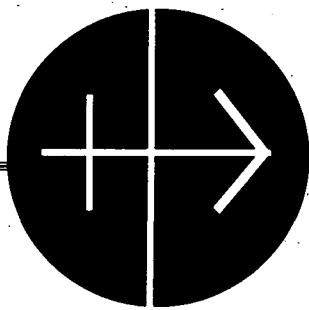
Lliller. Collbató. Espases (Esparguera).
Voltera (Sta. Maria de Vilalba). Cas-
telleturo (Molins de Rei). Erampunya.

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA

Podeu trobar-la, setmanalment, a:

Editorial Claret, S.A.	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Euro-Paper Llibreria	Major de Gràcia, 129	08012	Barcelona
Jordi Serrano Poy	Pl. Lesseps (enfrent n. 31)	08023	Barcelona
Kiosco Baldori Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi, LL
Kiosco Ferrer	República Argentina, 233	08023	Barcelona
La Formiga d'Or, S.L.	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
Llibreria Obradors	Ctra. de Berga, 59	08670	Navàs (BCN)
Llibreria Ramon Llull	La Palma, 9	25002	Lleida
Maria Cabayol Magrinyà	Nou, 3 (La Riera de Gaià)	43762	Tarragona
Punt Press	Pl. Corsini, 5	43001	Tarragona
Salvadora Camps Borja	Diputació, 354	08013	Barcelona
San Pablo Difusión	Via Laietana, 38	08003	Barcelona

Reserveu el vostre exemplar, ara!

Ajuda a l'Església Necessitada

INFORMACIÓ PER A TOT EL POBLE FIDEL I PERSONES INTERESSADES SOBRE
EL GRAN BENEFICI ESPIRITUAL
DE LES MISSES I, FINS I TOT, DE LES TANDES DE GREGORIANES.

BENVOLGUTS,

El dia 1 de novembre, l'Església celebra la festivitat de Tots Sants. Molts de nosaltres anirem al cementiri per tal d'honorar els nostres difunts. Una manera també molt bona d'honorar els nostres difunts és encarregant Misses per a la seva ànima, ja siguin intencions particulars, novenaris i fins i tot tandes de gregorianes: *Ha d'aplicar-se a una sola persona de la qual s'implora la definitiva purificació de la seva ànima.*

Nou estipendi de les misses

En virtut de les facultats del c. 952 § 1 del Codi de Dret Canònic, per acord dels bisbes de la Província Eclesiàstica Tarraconense i l'Arquebisbat de Barcelona, en la seva darrera reunió, s'estableix que a partir del dia 1 d'octubre de 1994, l'estipendi que s'ha d'oferir per a la celebració i l'aplicació de la missa serà de set-centes pessetes.

Tarragona, 27 de setembre de 1994

† Ramon Torrella i Cascante
president de la CET

† Lluís Martínez i Sistach
secretari de la CET

Desitjo encarregar:

- ☐ Misses "Ad. Int. Dantis" (intenció del donant)
- ☐ Novenaris
- ☐ Tandes de Gregorianes per a :

Nom: _____

Adreça: _____

C. Postal: _____ Població: _____

Província: _____

AJUDA A L'ESGLÉSIA NECESSITADA
Lluís Antúnez, 24, 2n 2a
08006 BARCELONA

Tel. (93) 2373763

Banc Central Hispà
Via Augusta, 6
08006 BARCELONA

c/c. 0049-1260-2110027312

Nosaltres farem arribar el vostre encàrrec a sacerdots que estan en una difícil situació i els manca el més imprescindible per poder viure amb dignitat.

Molt agraïts.

afinant

Zoom

La guerra de Bòsnia res no va respectar. Des de la gran Biblioteca Nacional de Sarajevo fins a la més petita església, els obusos i les bombes varen deixar la marca del seu pas. Com en aquest temple catòlic sense sostre, on els fidels han d'acudir per a les celebracions dominicals encara que sigui sota la pluja inclement, esperant que ben aviat es pugui emprendre la seva reconstrucció. Així sigui.

Una Església en estat de missió (1)

Llindar

Una veu profètica, humil i servidora

L'expressió *una Església en estat de missió* la van encunyar uns anys abans del Concili Vaticà II, els sacerdots Godin i Daniel, per significar quina era realment la situació pastoral a França. Una situació de descristianització. Al nostre país, Carles Comín va publicar el 1966, a la desapareguda editorial Nova Terra, un recull d'articles amb aquest títol: *Espanya, ¿país de misión?*, prologat pel pare José Maria de Llanos. Conserve encara un especial afecte per aquest llibre i el guardo gelosament a la meua biblioteca. Marcà d'alguna manera la nostra generació. Jo vaig ser un d'aquells joves seminaristes que aleshores el va devorar amb avidesa. El lector m'excusarà, si en parlar avui d'aquest tema, em serveixo d'algunes referències biogràfiques personals.

Aquells plantejaments pastorals i d'acció apostòlica expressats en llibres com el de Comín, no deixaren d'influir-me i, quan avui rellegeixo el seu llibre, encara subscric part de les seves intuïcions. Algunes de les seves anàlisis, en canvi, ja aleshores, em van semblar poc matisades, si no clarament errades, però sempre explicables per causa de les coordenades socials i polítiques de l'època. D'una banda, una Església massa vinculada al poder. Del'altra, el marxisme, que seduïa treballadors i universitaris, i de retruc alguns moviments apostòlics especialitzats. Les ideologies revolucionàries esdevenien la *clau* interpretativa de tota l'existència i feien forat entre els joves, presentant-se en tot moment com a *científiques*. El fenomen m'interessà, tant experiencialment com intel·lectualment. Des d'aquesta darrera vessant, amb un treball de llicenciatura en filosofia sobre el pensament de Herbert Marcuse, l'inspirador i l'ídol d'una part, la més sorollosa, de la joventut universitària d'aquells anys.

Influit per persones, entre ells alguns educadors sacerdots, que compartien, amb

més intensitat i convicció que jo mateix, aquells plantejaments, vaig realitzar durant més de mig any una experiència de treball obrer a Santa Coloma de Gramenet, en un taller de vidrieria, polint el vidre i fent miralls, al barri de Singuerlín. Fill de la classe *burguesa* me'n vaig sortir tan bé com vaig saber i poder fins que vaig caure malalt. La seva intenció més profunda —de la qual sempre n'he restat agraït i que

m'ha servit molt al llarg de vint-i-un anys de sacerdot— era que jo visqués a fons la vocació apostòlica de l'Església: fer Església enmig de l'ambient, no restar tancat a la sagristia. En definitiva, ells conformaren en nosaltres una mentalitat evangelitzadora. La nostra generació vam ser formats ja per sacerdots —molts malauradament es secularitzaren després— que ens van fer descobrir la dimensió essencialment *missionera* de l'Església, la qual havia de posar-se humilment, superant triomfalismes passats, en *estat de missió*.

Ja aleshores Carles Comín parlava d'una *crisi de rejuveniment* en la nostra Església: «Els problemes essencialment religiosos plantejats pel Concili, és a dir, la transformació de l'Església en una Església pobre, en *estat de missió*, portadora de llum i clarament de veu profètica, humil i servidora del Poble de Déu en marxa, suposa una profunda conversió eclesial i una seriosa entrega de tots els cristians», escrivia amb lucidesa. És clar que per a ell aquesta entrega passava pel que ell anomenava el *compromís històric dels cristians* i aquest conflua finalment en l'opció pel socialisme. Malgrat tot, ¿qui posarà en dubte la força profètica de les seves paraules?

Manuel Valls i Serra

Ara mateix

J. Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Polítiques progressistes?

La política, al servei d'uns valors? Els valors, utilitzats per la política com a simple pretext? Una mica de tot? Un partit mereix credibilitat perquè defensa efectivament uns valors? O, al revés, els valors ho són simplement perquè els defensa un determinat partit? Són preguntes compromeses, però necessàries. No és difícil respondre-hi en teoria. Ho és força més si les plantejem sobre la realitat de cada dia. Parlem-ne una mica.

Els partits que es reclamen de l'esquerra solen apropiarse el concepte de progressisme. Ho hem tornat a sentir a dir recentment, amb l'èmfasi de sempre, pels socialistes catalans en el seu congrés de l'Hospitalet, pels líders republicans de totes dues opcions, pels d'Iniciativa. No es tracta d'una apropiació qualsevol, atès que progressisme ve de progrés... ¿Només ells el volen i el promouen? Tot el que fan és progressista perquè ho fan ells? I no ho és el que fan els altres? Resistiria una anàlisi política seriosa aquesta hipòtesi? Per què, doncs, no guanyen totes les eleccions, si la voluntat de progrés és compartida per la immensa majoria dels ciutadans?

Potsèr hauríem d'arribar a escatir el grau de progrés real que contenen els diversos objectius programàtics, si volem entendre'ns. Valors com la llibertat, la justícia social, els drets humans... sortirien, indubtablement, ben

¿Només els partits d'esquerra volen i promouen el progrés? Tot el que fan és progressista perquè ho fan ells? I no ho és el que fan els altres? Resistiria una anàlisi política seriosa aquesta hipòtesi?

parats d'aquest examen. En canvi, a l'hora d'analitzar alguns aspectes de les relacions entre estat i persona i societat, la filosofia de la família, o la de l'educació... no li seria fàcil a l'esquerra demostrar que els seus postulats produeixen progrés.

Agradaria a molts —també a votants i, fins i tot, a alguns militants de partits d'esquerra— la desvinculació d'aquests dos blocs de qüestions, units més per raons històriques i doctrinàries que per una reflexió actual. Però, avui per avui, les coses no van en aquesta direcció.

Hi ha qui més aviat sembla emprendre el camí contrari. Llegeixo, en efecte, que al secretari de la joventut nacionalista de Catalunya també li agradaria de vincular al programa del seu partit alguns d'aquells posicionaments sobre família i avortament. Així, en parlar d'aquest, tot i algunes matisacions que sempre són d'agrair, es mostra partidari de «traslladar la llibertat de consciència dels polítics als ciutadans». Sens dubte no té en compte, captivat per l'aparença progressista d'aquest plantejament, que, en un estat de dret, quan està en joc l'interès vital d'una altra persona, les coses no es deixen a la consciència dels ciutadans. Per exemple, atemptar o no contra la seguretat, respectar o no els drets laborals, fins i tot portar o no portar els fills a l'escola... Hem de deixar-hi l'avortar o no avortar?

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Els àngels custodis

L'Església celebra, el 2 d'octubre, els sants Àngels de la Guarda. Val a dir que els àngels estan de moda. Hom els pot veure a les tapes dels discos o dels casets musicals i, fins i tot, hi ha una literatura esotèrica que en tracta a la seva manera.

Els àngels no són éssers inventats per a ornament dels pessèbres ni alats que pertanyen a la mitologia. Els àngels són servidors i missatgers de Déu. Al llarg de la història sagrada han dut les millors noves, la més gran de les quals ha estat la que Gabriel va portar a la Verge Maria en l'anunciació. Llavors, amb el seu consentiment, el Fill únic de Déu s'encarnà per nosaltres i per la nostra salvació.

Per entendre d'àngels cal copsar el passatge evangèlic de Mt 18,1-5.10: els deixebles, com delerosos de la vanitat del poder, pregunten a Jesús qui és el més important en el Regne del cel. Jesús crida un nen, el posa al mig, i els diu: «Si no us torneu com els nens, no entrareu pas al Regne del cel.» Els més importants, en la revelació cristiana, són els qui saben tenir la humilitat dels nens i dels senzills. Quin desafiament! Fins i tot els nens somien en ser grans! Què difícil és que un gran vulgui fer-se petit! Ja es veu que no

es tracta d'abocar la personalitat a l'infantilisme. S'ha de descobrir que hom esdevé veritablement adult si es fa humil, petit i senzill. I si tracta amb amor els senzills i els infants.

Encara Jesús adverteix de no menysprear els petits, perquè «els seus àngels veuen cara a cara el meu Pare en el cel.» Els petits estan sota la tutoria dels àngels custodis, que sempre es troben en la presència de Déu. Nosaltres sabem que hi ha un àngel per a cada infant. També per a cada home i cada dona. Sort en tenim! Ells ens emparen en els perills espirituals i —perquè no?— en els materials.

Fa bo de recordar una estampa que de petit jo contemplava a la capçalera de llit dels meus avis. En ella Rafel acompanyava Tobies en el seu viatge i l'ajudava en el moment que el peix del riu Tigris el volia agredir. Aquella imatge em feia sentir més segur, més ben acompanyat. I em plau aquella pregària que vaig aprendre de la mare i que tantes mares han ensenyat i ensenyen als seus filllets: «Àngel de la Guarda, dolça companyia, no em desempareu de nit ni de dia, no em deixeu sol que jo em perdria.»

Impromptu

Oriol Camps

Futbolfília

De totes les afeccions a l'esport-espectacle, la del futbol avantatja en molt la suma de totes les altres. És la més capitalista, ja que mobilitza grans quantitats de diners en la venda i adquisició de jugadors, que es compren i es venen escandalosament.

Ja no existeix aquell idealisme dels colors propis, i les significacions que, a més de les esportives, li eren atribuïdes. Durant la dictadura franquista el Barça representava Catalunya, i el Reial Madrid, el «espíritu nacional». Era l'única manera de manifestar-se impunement.

Però deixant a banda aquests aspectes sociopolítics, cal reconèixer que el futbol s'ha desorbitat de tal manera que pot córrer el risc de crear la contrapartida: la futbolfòbia. Com aquell a qui atipen de nata, perquè li agrada molt, i avorreix la nata per sempre més.

Però el més greu són els accidents que la futbolfília provoca. L'últim, el de Guatemala ha estat espantós. Però demostra que es va més enllà de la pura afecció, i que se serveix, només, l'egoisme personal. ¿Per què, si l'aforament del camp era per vint o trenta mil espectadors es vengueren entrades per quaranta o cinquanta mil? Tots tenien el dret d'entrar-hi! El més trist és que no s'aclarirà, i les víctimes, que Déu les empari!

Un altre punt, també important, és l'abús de futbol per part de la televisió. Hi ha dies que no hi ha més opció que tancar l'aparell o recórrer als vídeos particulars, si no ens volem submergir en les altres plagues televisives: la violència i el sexe.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

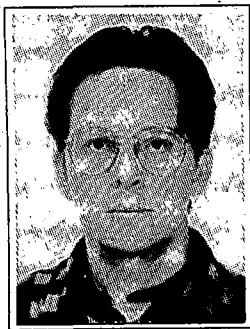
La tarda d'un bisbe

Des del Concili Vaticà II, com a col·laborador immediat del bisbe, apareix la nova figura dels vicaris episcopals. L'arquebisbe de Badajoz, Mons. Antonio Montero, ha escrit una carta als seus fidels en *Iglesia en camino* (15 de setembre, 1996) en la qual exposa el lloc i la funció que ocupen els vicaris episcopals en la seva extensa diòcesi. Entre altres coses diu:

—En les cúries diocesanes d'avui destaca la nova figura postconciliar dels vicaris episcopals. Alleugen i perllonguen l'actuació eclesial del bisbe en zones de la geografia diocesana i en sectors de la missió de l'Església. En la meua diòcesi, més que vicariats hi ha vicaris. Són sacerdots qualificats que acumulen —en els seus recorreguts viatges pastorals— desenes de milers de quilòmetres per any. Amb el bisbe, el vicari general i el secretari-canciller constitueixen el Consell Episcopal. Amb ells em reuneixo a casa meua la tarda de cada dilluns. Setze anys ininterromputs, que han donat de si més de sis-centes sessions de treball en equip per tirar endavant —en diàleg i

escolta recíproca— tots els assumptes de la diòcesi. Aporten a la taula del Consell els seus contactes vius i continuats amb preveres companys i amb les comunitats i persones que visiten. Sóc conscient que a vegades se'ns veu, al bisbe i al personal de l'arquebisbat, com a persones distants, un món apart, un estat de privilegi. No és així. Intentem ser un organisme viu de l'Església, germans de tots.

Fins aquí les paraules del bisbe de Badajoz. És probable —tot i que el Dr. Montero no ho diu— que les altres tardes de la setmana no són pas programades amb una becaïna després de dinar, un petit passeig per escampar la boira, dos hores de despatx, pregària, sopar i a dormir... Si poguéssim llegir l'agenda privada d'un bisbe ens fariem creus dels compromisos apuntats i acceptats. A vegades als bisbes els caldria el miracle de la bilocació. Sort en tenen dels vicaris episcopals que perllonguen la seva acció pastoral, del «germà cotxe» que els trasllada d'aquí cap allà i de molta disponibilitat i paciència no fàcils d'assolir.

**JOAN D'ARQUER
I TERRASA**
**Seminarista de la
Diòcesis de
Barcelona**

«No perdi mai l'esperança»

A finals d'agost passat es va celebrar al Palau de Congressos de la Fira de Barcelona, el XVI Congrés Internacional de la societat de Trasplantaments. Més de tres mil congressistes de seixanta països varen debatre la manera com aconseguir més donants i millorar el rebuig d'alguns trasplantaments i la qualitat de vida dels que n'han rebut. Aquest era l'objectiu principal del congrés i, en aquest sentit, es va considerar la possibilitat que a llarg termini es puguin fer xenotrasplantaments, això és trasplantaments d'animals a les persones humanes amb òrgans d'alguns primats i, especialment, porcs.

Ultra la consideració moral de l'Església, la notícia m'ha fet pensar novament en el meu pare que va morir el maig passat després d'un procés de metàstasi òssia. Havia vingut sovint per la redacció d'aquest setmanari per tal d'enllestir el butlletí informatiu de l'Associació d'Antics Alumnes del Col·legi dels Jesuïtes del carrer de Casp. Estimava tot allò que significava l'Església a Barcelona. Potser, per això, ens demanà que li llegíssim el Cant Espiritual de Joan Maragall: «amb quins altres sentits me'l fareu veure aquest cel blau damunt de les muntanyes, i el mar immens, i el sol que pertot brilla?». I preguntava en els darrers dies «com es veu la terra des del cel?».

Encara ara, amistats ben diverses ens parlen de l'esperança cristiana i humana. D'entre totes vull esmentar aquí a la coordinadora autonòmica de donació i de trasplantaments del departament de salut del govern de Navarra, la senyora Josefina Ripoll. Juntament amb el seu sentit condol ens ha enviat un fulletó adreçat a les persones que se'ls mor una persona estimada.

Després d'exposar el que hom pot sentir físicament i experimentar emocionalment, el text descriu com tractar els sentiments del dol i què fer per a notar-se alliberat, consolat i trobar el camí vers la recuperació. Aconsella dur immediatament una vida equilibrada a on hi tinguin cabuda el repòs, la distracció, el treball, la reflexió i la pregària. Ser pacient amb un mateix i repassar els bons records que són molt importants i també aquells que no ho són tant o gens. No combatre les llàgrimes ans permetre's de plorar perquè plorar allibera molt. Cercar suport tant a dins com a fora de la família però sense esperar que la família pugui donar resposta a totes les necessitats. I el text afegeix: «a molts se'ns ha educat per a ser independents. Ens costa demanar ajuda però tots la necessitem. Sol·liciti-la i accepti-la que se li ofereixi. Arribarà el temps en què la seva vida torni a fer via. Cerqui aleshores noves maneres i horitzonts. Proposis nous objectius en la vida, ajudi a d'altres persones que sofreixen experiències semblants a la seva. No perdi mai l'esperança».

També ens ha escrit el professor Joaquim Barraquer el qual en nom del Banc d'Ulls per al tractament de la ceguesa ens ha agraït la donació de les còrnies del meu pare. «En molts casos, la donació dels globus oculars constitueix l'única possibilitat de recuperació de la ceguesa. Aquest exemple de solidaritat humana mereix, doncs, la nostra gratitud amb l'esperança que ajudi a alliberar de falsos prejudicis la voluntat de donar en moltes persones.»

Els deixebles de Jesús no hem de perdre mai l'esperança. Contra aquest món individualista... un darrer gest generós. Contra aquest món utilitarista... un darrer mot de caritat. Contra aquest món situat a la fi del segle XX en el qual la ciència i la medicina seguiran avançant, l'aposta dels cristians ha de ser per la dona i l'home. I restar crítics davant certes contradiccions. Per exemple, que mentre s'avança per perllongar la qualitat i la quantitat de vida, augmenten el nombre de cesàries per por a perdre el nounat quan després de tres operacions aquest procés comença ja a ser perillós per la mare.

«Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics. A vosaltres us he dit amics». Per això, davant la possibilitat que un dia es facin xenotrasplantaments encara hi ha temps de donar vida humana a una altra vida humana. Algú altre que aprendrà, si Déu vol, que un altre va estimar fins al darrer alè. I així pot ser que també vagi arribant el Regne de Déu enmig nostre.

Església i escola

Ara fa vint anys

Francesc Riu

L'octubre de 1976, ara fa vint anys, els bisbes de Catalunya presentaren un document de treball que ha tingut molta rellevància per a la presència de l'Església en el camp escolar.

Eren temps difícils per circumstàncies molt diverses, i l'escola era en el punt de mira de sectors socials i polítics que esperaven que el canvi que havia de tenir lloc en el nostre país transformés profundament l'orientació de l'acció educativa escolar. Això exigiria un replantejament global del conjunt de les escoles existents en aquell moment, de manera particular de les escoles confessionals.

En efecte, hi havia gent que creia —i defensava amb vigor— que la nova societat secularitzada i pluralista requeriria escoles també pluralistes: ja havia passat l'època de les escoles de l'Església amb un projecte educatiu clarament definit. I diguem-ho també, en alguns ambients de la mateixa comunitat eclesial s'havia difós una manera de pensar que s'autoqualificava de «progressista» segons la qual les institucions escolars de l'Església eren més aviat un impediment a la seva acció evangelitzadora: calia «despullar-la» d'aquests impediments per augmentar l'eficàcia de la seva missió.

En aquelles circumstàncies, i com a resultat d'unes jornades de reflexió realitzades amb una àmplia participació de directius i educadors d'escoles de l'Església, en el mes d'octubre de 1976 els bisbes de Catalunya oferiren a les comunitats educatives, com a instrument de reflexió, el document de treball *L'escola cristiana que volem*.

En la presentació d'aquest document els nostres bisbes afirmaren: «En presentar-vos aquestes pàgines voldríem encoratjar-vos, a tots els qui d'una o altra manera treballem a les escoles cristianes i als pares que heu confiat els vostres fills a escoles amb un ideari educatiu d'inspiració cristiana, al treball en comú per aconseguir que aquestes institucions estiguin veritablement al servei del poble i assegurin la presència evangelitzadora de l'Església en el camp de la cultura».

Així, doncs, aquest document partia del supòsit que calia impulsar un procés de renovació de les escoles de l'Església perquè esdevinguessin un veritable instrument d'evangelització en la societat pluralista. Calia transformar profundament les escoles que teníem, que ja no eren les escoles que la societat i les nostres comunitats cristianes necessitaven i volien.

El treball d'estudi i aprofundiment del document *L'escola cristiana que volem* donà lloc, l'any següent, a la creació del Consell de l'Escola Cristiana i del seu Secretariat per part del Cardenal Jubany, i així s'inicià el camí que conduiria posteriorment a la creació i consolidació del col·lectiu de les escoles cristianes de Catalunya, que al llarg dels darrers vint anys ha mostrat de manera molt significativa la seva voluntat de renovació i de servei al país i a l'Església. En l'actualitat aquest col·lectiu està constituït per prop de cinc-centes escoles amb uns tres-cents mil alumnes, representant el setanta per cent de l'ensenyament d'iniciativa social a casa nostra.

Celebrem ara, doncs, el vintè aniversari d'un fet que ha influït profundament en la presència de l'Església en el camp de l'educació a Catalunya. N'hauré de prendre nota.

Respir

Miquel Estradé

Hi ha diferència!

No sé qui va ser que em va explicar la impressió que li féu un fet real que ell, o ella, havia viscut com una paràbola africana. Segur que per la seva aplicació a tothom i sempre, la persona que me la va fer conèixer no tindrà cap inconvenient que la copii. Em digué:

«En un corriol costerut i pedregós vaig trobar una nena, d'uns vuit anys escassos, que portava a coll-i-be un germanet seu d'uns tres anys més petit que ella. «Maca», li vaig dir, «ja el pots portar, aquest pes?». Ella se'm quedà mirant i em va respondre: «Jo no en duc pas cap de pes; jo porto el meu germà!». En sentir aquesta resposta m'hauria volgut fondre de vergonya. Les paraules d'aquella nena se'm quedaren gravades al cor i no les he oblidat mai. Quan la sofrença de tanta gent m'esclafa i em venen ganes de deixar estar el món com està, les paraules d'aquella nena, que no sé ni com es deia, em recorden que no en porto pas cap de pes: el que jo porto és... el meu germà!. Tots l'hauríem de portar!

Humor

EL VESTIT QUE PORTI
CUA, PERÒ NO TANTA COM...

JA L'ENTENC,
SENYORETA...

mb motiu del 70 aniversari de l'Escola de periodisme *El Debate*, (primera Escola en el seu gènere a Espanya), és una bona ocasió per reflexionar molt a fons sobre la comesa de la formació del periodista i en concret del periodista segle, que serveix l'Església i la societat amb el preciós servei de la seva professió. Aquest va ser l'ideal de l'Escola que encoratjà el seu fundador Àngel Herrera Oria, més tard bisbe i cardenal. El seu cardenalat va ser rebut pels periodistes del seu temps com un honor, que el papa Pau VI (fill de Giorgio Montini, també periodista a Brescia, Itàlia) retia a la professió.

Antoni Babra Blanco

Roma

Atenem-nos al relat de Nicolàs González i Isidoro Martín, *propagandistes* i periodistes formats a l'Escola de Periodisme de *El Debate*, compten com al caliu del Congrés Eucarístic Internacional celebrat a San Fernando el Grande de Madrid, la nit del 29 de juny del 1911, anant pels carrers de Madrid els senyors Urquijo, Epalza i Àngel Herrera Oria, membres de l'Acció Catòlica Nacional de Propagandistes (conversaven i donaven «ales» a idees i vivències que s'havien produït per aquells dies en el Congrés Eucarístic. Varen decidir actuar, d'alguna manera, contra la política anticlerical de Canalejas.

Així que l'any 1911 Àngel Herrera va iniciar la seva etapa de periodista (1911-1933), va prendre la direcció del periòdic *El Debate*, òrgan difusor dels «propagandistes». Era un periòdic que intentava dur el catolicisme espanyol per nous canals socials aportant fórmules per europeitzar una mica la vida eclesiàstica espanyola. El substantiu—deia Herrera—era «periòdic», l'adjectiu era «catòlic». En ell es pretén la garantia d'autèntica sinceritat informativa, enllaçant els fonaments del dret públic amb la teologia dogmàtica i moral. Tot sovint apareixien abundants textos socials. Per exemple: es demana que els latifundis se cedeixin als sindicats del camp perquè els treballin (1915); es sosté l'aforisme que la terra que sigui del qui la treballa (1919); es defensa la funció social de la propietat, el salari familiar, el retir obrer i la reforma agrària a Espanya.

Vegem una de les editorials de *El Debate* amb motiu del «Dia de la Premsa Catòlica» el 29 de juny del 1935. Destaquem les següents afirmacions: (Cada any que passa s'enrobusteix i afirma el pensament del Sant Pontífex Pius X: «Construïreu en va l'Església si no disposeu d'una premsa catòlica, viva i forta») I cada any també té més fermesa aquella altra idea profètica de Lleó XIII: «La premsa és l'obra cristiana per excel·lència. Arribarà un temps que serà l'únic mitjà de donar la veritat al poble.»

«El paper del periodista catòlic és divulgar—són paraules de Pius XI— els trets de la vida cristiana en les seves relacions amb la vida individual, domèstica, social i pública». És fa així dels periodistes preciosos portaveus per a l'Església, per a la seva jerarquia i per a les seves ensenyances», i es converteix a la Premsa catòlica—i aquesta és la seva significació més excelsa— en «missatgera de les disciplines de l'Església docent; d'aquesta Església que està encarregada d'instruir les nacions del món». Poques vegades s'ha expressat una idea més elevada de cap professió liberal. Ser periodista catòlic equival, segons aquest pensament del

Papa, a ser part activíssima en el propi magisteri apostòlic de l'Església, a representar, com el mateix Pius XI deia l'any 1929, «la pròpia veu del Pontífex.»

Però és l'any 1926 quan Àngel Herrera funda i dirigeix *La Escuela de Periodismo El Debate* ubicada al carrer Alfons XI de Madrid: la formació de bons professionals amb la identitat pròpia de *La Editorial Catòlica*. L'any 1930, a l'empara de *El Debate* té origen l'agència catòlica de notícies *Logos*.

I una pregunta més, ¿i el periòdic, quin paper juga en el progrés? Abans que res fuig de la demagògia que emmascara la veritat i la llibertat. Herrera Oria va aprendre la resposta de mans del geni de Pulitzer, professor de la Universitat de Columbia (Nova York).

És així que l'ètica ha de transmetre la veritat profunda de la persona humana per fer-la més lliure, més dedicada al bé dels altres. Inspirant-se en Pulitzer, Herrera assesta l'agulla de la balança entre progrés

70 aniversari de l'Escola de Periodisme de El Debate

«La llibertat d'expressió és la garantia del periodista»

PRIMERA ESCOLA DE PERIODISME A ESPANYA

En el si de *El Debate*, funcionava l'any 1926 el Cercle d'Estudis Balmes, on alguns propagandistes cultivaven el gènere periodístic. D'aquest reduït grup va sorgir la idea de la primera Escola de Periodisme a Espanya. El seu director fins l'any 1933 va ser Àngel Herrera. L'eix vertebrador dels cursos giraven entorn a la criteriologia, el reporterisme i la redacció.

Un aspecte controvertit per a la Premsa: ¿com va enfrontar Àngel Herrera el problema de la propaganda política? El va tractar com a factor de progrés polític, i diu l'any 1929 a *El Debate*:

«La propaganda política abunda en conseqüències beneficioses: orienta els Governos, educa el poble, contribueix a destruir perniciosos falsos i, a més a més, molts corrents socials que en règim de silenci xoquen amb l'autoritat, es troben uns amb els altres i mútuament es destrueixen sense que al govern li afecti. Per altra banda, la propaganda és l'ambient propi del progrés polític...» (*El Debate*, 20-7-1929).

real, d'una banda, i manipulació, de l'altra. L'agulla on regir-se resideix en el «bé públic». Un veritable criteri; el contrari és un periodisme demagògic. Ho diu el propi Herrera en la conferència del 1927 «Escoles de periodisme»:

«El periòdic ha de ser una institució que lluiti sempre pel progrés i la reforma; que mai no toleri la injustícia o corrupció; que combati sempre els demagogs de tots els partits; que no pertanyi a cap, oposat sempre als privilegis de classe i als explotadors del públic, amb simpatia sempre pels pobres, sempre dedicat al bé públic, no satisfet mai amb la simple impressió de notícies, sempre enèrgicament independent, mai temerós d'atacar la desraó de la pobresa rapaç i l'aristocràcia depredadora.»

Sorgeix el problema de situar el moment d'inflexió en que «la veritat no ens fa lliures», i es converteix en vergonyant manipulació. Això és quan el periòdic deixa de ser una institució que lluita pel bé públic; especifica Pulitzer i, en conseqüència, apareix l'espectre de la mentida pública. Herrera sosté les dues raons de Pulitzer, que són:

1r) Si diem que la mentida ofèn la dignitat de la persona humana, quan el destí natural de la veritat és fer-nos més lliures, llavors afirma Pulitzer que l'objecte del periodisme [L'Escola del Periodisme] «és fer millors periodistes, els quals facin millors periòdics que, a la vegada, facin millor al públic.»

2n) Si diem que la mentida pública, amb el suport del periòdic, adquireix dimensions d'una qüestió social, llavors el ètic del periòdic [L'Escola de Periodisme] «és donar ciència, no per la ciència mateixa, sino per emprar-la en servei del públic», afegeix Pulitzer.

Si en aquesta doble relació el poder polític, econòmic, ideològic, incurreix en la insinceritat, llavors la «veritat pública» és un perill per a la justícia, la pau i la definitiva contra l'autèntica veritat sobre l'home.

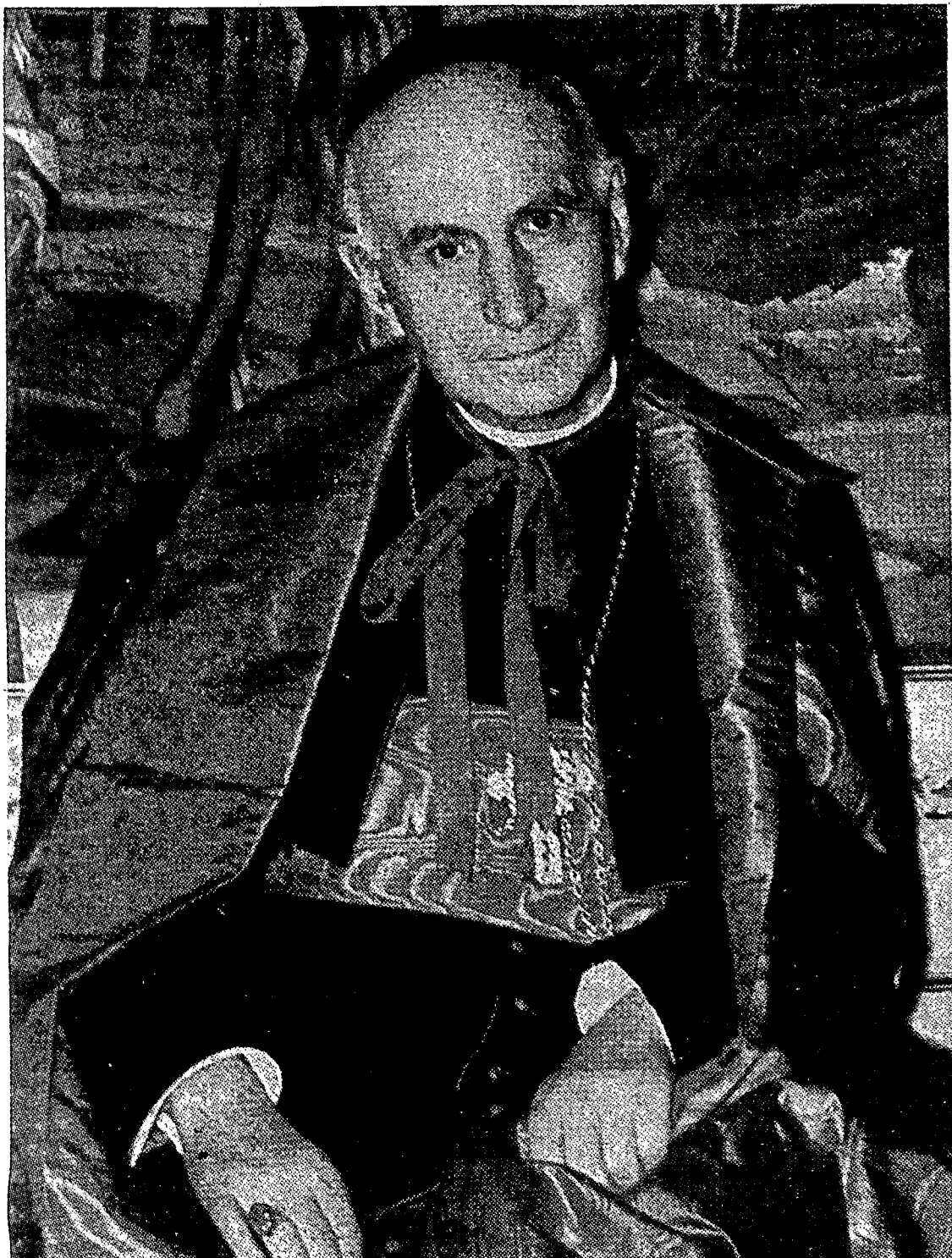
HERRERA ORIA, «MESTRE DE PERIODISME»

Obviament, concebre l'exercici de la professió de comunicador social en un mitjà catòlic requereix una preparació, una formació per al periodista. A més a més requereix una escola de Periodisme on els alumnes aprenguin a mirar la realitat amb ulls que honorin la veritat, siguin responsables amb la llibertat d'expressió i «serveixin al ciutadà a fi de fer millor al públic lector». Entès el periodisme com «el gran nexa dels països», perquè és la premsa «la representació genuïna, no de l'Estat, sinó dels pobles», ja que no existeix «un altre instrument més potent d'apropament espiritual» que la premsa—va dir Herrera en la conferència *Escuelas de Periodismo* (1927)—, obliga que el periodista que surt de l'Escola de *El Debate* hagi de servir l'Església, la nació, el poble i viure l'apostolat de la premsa amb rectitud. Amb això es compleix la missió profètica de «fer arribar les veritats i preceptes evangèlics als més possibles» (cf. *Communio et progressio*, 126).

En la conferència *Escoles de periodisme*, celebrada el 21 d'abril de 1927 a Madrid Àngel Herrera (amb 40 anys d'edat) repassava de manera comparada els diferents sistemes de formació de periodistes. Això era inusitat a l'Espanya d'aquells anys. Així ho va anunciar: «El tema que és objecte de la meua conferència, fins a ce punt és nou per al públic espanyol» [«ben entès que el coneixement del que s'entén per escoles de periodisme ha de dissipar els dubtes si n'hi haguessin.»]

Després de donar un repàs a aquestes escoles estrangeres, es va aturar a descriure el seu propi pla docent per a la formació del periodista a Espanya, en la realitat del 1927 (plena dictadura del general Primo de Rivera que va imposar la censura prèvia, tenint com a antecedent l'experiència de *El Debate*, es va mostrar creador, sagaç, autèntic mestre, per quan convidava l'alumne a la investigació i a la participació a classe. És cert que l'elaboració didàctica és l'ajut per comprendre, llavors, ¿com va pensar fer classes pràctiques? Ell mateix ho explica:

«Aquestes classes pràctiques les començaria jo amb lliçons que versarien sobre bre temes de gran actualitat. Duria les n

El cardenal Herrera va ser avantguardista en proposar una sòlida formació per als periodistes

discurs pronunciat a Madrid l'any 1933 amb motiu del cessament d'Ángel Herrera en la direcció d'aquest rotatiu, per passar a la Presidència de la Junta Central d'Acció Catòlica. Titula l'actitud de la Premsa com a «instrument d'unió i concòrdia». Encara l'any 1967-68, va titular la Premsa, per la seva gran funció social, com a «cooperativa d'idees i portaveu de la societat».

Dels textos citats s'extreuen algunes conseqüències per a una elevada qualificació ètica de l'ofici del comunicador social:

1) Un periodisme catòlic basat en «no polemitzar amb els catòlics» 2) La veracitat de la premsa d'opinió, malgrat la discrepància governativa. 3) La legitimitat de tot periòdic catòlic com a òrgan d'opinió, exigint l'objectivitat veraç en els fets com a garantia professional de la llibertat d'expressió. 4) La conseqüència de la veracitat és la llibertat per expressar-se. 5). La independència dels mitjans de difusió. «La llibertat de Premsa —exclama Herrera— consisteix que el periòdic no sigui de l'home que dona deu milions per ell, sinó del ciutadà que dona, al carrer, deu cèntims pel seu periòdic».

EL PAPER RELLEVANT DELS SEGLARS

Els seglars periodistes en l'Església compleixen amb Ángel Herrera i el seu equip de *El Debate*, un just avançament en el temps abans del Concili Vaticà II. El Concili va afirmar: «Correspon principalment als seglars penetrar d'esperit humà i cristià aquesta classe de mitjans a fi que responguin plenament a la gran esperança del gènere humà i als designis divins» (cf. *Inter mirifica*, 3).

Finalment fem notar que quan el cardenal König va pronunciar una conferència sobre «el Concili i l'opinió pública» a Assís, la tardor del 1965 especialment adreçada als periodistes del Concili, els va dir entre d'altres coses: «L'opinió pública en l'Església és sobretot l'opinió dels laics en l'Església. El laic catòlic parla en certa manera, hauríem de dir, sobretot, per boca del periodista catòlic. L'Església ha cridat al laic perquè prengui la seva part de responsabilitats. Per això ha de considerar i acceptar el periodista catòlic com el portaveu del laic catòlic en la seva justa llibertat i indispensable responsabilitat». *El Decret sobre els mitjans de comunicació social* va recollir la idea: «També els seglars que intervenen en l'ús dels esmentats mitjans, s'afanyen per donar testimoni de Crist, i fan, en primer terme, les seves pròpies tasques amb perícia i esperit apostòlic i donen a, més a més, per la seva part, amb els mitjans de la tècnica, de l'economia, de la cultura i de l'art, auxili directe a l'acció pastoral de l'Església» (cf. *Inter mirifica*, 13).

Ángel Herrera, seglar periodista i polític, va aportar trenta anys abans, substància teològica a aquestes ensenyances del Concili. Aquest estil de periodisme catòlic encara pot escriure precioses pàgines per al progrés de la consciència social i per a la glòria de la mateixa Església. Només manca que d'altres més acceptin el repte! Ara és el temps favorable! És el temps de la posada en marxa del nostre Concili Provincial Tarraconense.

ícties del Marroc i diria als deixebles: «Les notícies venen d'aquesta manera». Un alumne diria què és el que pretenem a Tànger i un altre exposaria què és l'Estatut, i es demostraria que la política que duu el govern actual no és la mateixa política que varen dur governs anteriors, i que unes vegades ha estat el desig de dur a l'Àfrica la propaganda religiosa, d'altres, el fet de defensar-nos dels pirates i d'altres, el fet de tenir el predomini de l'estret la qual cosa ens ha fet actuar sobre aquell territori.»

ACTITUD DE LA PREMSA DIRIGIDA PER HERRERA ORIA

«Mestre de periodisme» del 1911 al 1933, mons. Antonio Riberi, Nunci de sa Santedat a Espanya, qualificà Herrera Oria, tal com ho acabem d'apuntar, «mestre de periodisme»: «La veu de Mons. Herrera —digué— es va aixecar en el desert d'incomprensions com a veu profètica. Assenyalà la importància de les escoles de periodisme quan a Espanya ningú no es preocupava d'aquest afer. Va anticipar la necessitat de donar un nou règim jurídic a la llibertat de premsa, apuntant amb encert els esculls amb què ensopega aquesta llibertat, que no sols són l'escull d'una intervenció excessiva per part de l'Estat, sinó també el tremend escull de la coacció moral que sobre la llibertat dels homes de la premsa pot exercir el poder dels diners, quan és el poder del diner el que imposa la seva opinió

en les columnes d'un periòdic». I a continuació es feu ressò de les solucions proposades per aquell «mestre de periodisme»: «Aconseguí per al periodista la formació tècnica, cultural i de pensament que requereix l'extraordinària influència que el periodisme exerceix, no solament ja sobre l'opinió pública, sinó el que és més delicat

encara, sobre la pròpia consciència nacional i encara supranacional». «El periòdic fa certa teologia de la història», matisa Herrera. Aquesta va ser la solució proposada per Herrera a la mediocritat de mitjans i manca de professionalitat amb què es procedia llavors a Espanya. El segon text, és del propi Herrera, *El ideario de «El Debate*,

D. Angel Herrera Oria, director d'El Debate, i president de l'Associació Catòlica Nacional de Propagandistes

Cartes

◆ El tema del Sant Greal

Sr. Director:

Sorprén veure com al cine i a les novel·les es tracta tan el tema del Sant Greal, l'Arca de l'Aliança o l'Elixir de l'Eterna Joventut quan el contingut del Grial, l'interior de l'Arca i el mateix Elixir de la Immortalitat es troben en el sagrari de totes les esglésies catòliques (i algunes ortodoxes) del món. Seria bo ajudar a la gent a buscar aquest preciós contingut i a oblidar-se dels seus diversos continents.

J.M. SIMÓN CASTELLVÍ
Barcelona

◆ Evangelitzar a mitges

Sr. Director,

Tots estem d'acord que cal evangelitzar i així ho diem i repetim en reunions i escrits de tota mena.

Ara bé, l'experiència ens mostra que per aquesta evangelització s'empra massa sovint un evangeli mutilat.

Molt parlar del Cel i l'amor de Déu i molt amagar l'Infern i la justícia divina.

Al final se'ns presenta un Déu beneït i permissiu fet a la nostra mida particular, que sigui quina sigui la conducta dels humans, al final només està obligat a repartir premis.

Hem preguntat si no tindrà res a veure aquesta interpretació restrictiva, tan de moda, amb la manca d'eficàcia del nostre apostolat i fins de la fuga de fidels a altres confessions que recalquen i, fins i tot, des-

equilibren la balança cap al Sant Temor de Déu.

L'Evangeli sencer i sense embuts i els seus resums, que prou es contemplen en les oracions de sempre i que sortosament encara no s'han atrevit a censurar, més d'acord amb la totalitat del seu contingut!

JAUME MIRÓ i VIDAL
Lleida

◆ El celibat del sacerdot

Sr. Director:

En resposta a la carta del Sr. Guillem Prats i Verdura (C.C 29-VIII), sobre la qüestió de la publicació al nostre setmanari de la informació del Congrés dels Sacerdots Casats, que es va portar a terme al Brasil, vull comentar-li un punt concret. El fet dels «sacerdots casats», no hauria de ser motiu de polèmica, quan en la nostra església catòlica, apostòlica i romana, es permet i s'autoritza als sacerdots d'Orient a casar-se. Per tant, parlar sobre el tema, no hauria de ser motiu de donar-se de baixa de la subscripció de C.C.

Opino que si alguna vegada s'obtingués el dret dels sacerdots d'Occident a casar-se, s'hauria aconseguit un dret igualitari respecte als sacerdots d'Orient, amb el que entraria una alenada d'aire fresc a la nostra Església.

I per acabar, mereixeria la pena que meditàssim a fons uns pensaments de mossèn Jaume Reixach que diuen: «La pedra de toc per discernir l'aptitud o ineptitud per al sacerdoci no hauria ser el celibat, sinó la

vocació de servei, la vocació en l'ajuda espiritual, en fi, la vocació de l'amor cristià.»

MONTSERRAT SABÉ COLOM
Banyoles

◆ Regulació de la fertilitat

Sr. Director:

Els mitjans de comunicació (Avui, La Vanguardia, TV3, Canal 33) dels últims dies s'han fet ressò de l'aparició d'un nou aparell que determina els dies fèrtils i infèrtils del cicle de la dona. Si bé és encoratjador saber que la investigació en aquest camp continua en marxa activament, és important clarificar un parell de conceptes.

En primer lloc cal subratllar que els mètodes naturals de regulació de la fertilitat humana es basen en l'observació dels signes i símptomes que naturalment apareixen durant el cicle de la dona i que són indicatius de la seva fertilitat. En la majoria dels casos, la dona que ha fet un curs de preparació els pot reconèixer. També és cert que una petita proporció se senten més segures, si els pot confirmar amb un aparell com aquest o altres semblants, ja comercialitzats.

Un segon punt a esmentar és que aquest aparell —com tots els mètodes naturals— es pot utilitzar tant per aconseguir un embaràs com per evitar-lo; per tant anomenar-lo «màquina anticonceptiva» —com s'ha fet en algun mitjà de comunicació— és, com a mínim, una visió parcial de la realitat.

També sorprén que s'anuncii com un

instrument per evitar el «risc» d'embaràs. En un moment en el qual els fills són un bé escàs per la nostra societat, parlar de risc com si es tractés de Sida o hepatitis, es menysprea el meravellós do de la naturalesa que és la fertilitat humana.

L. FERNANDO TRULLÓLS
GIL-DELGADOSecretari de l'Associació Espanyola de
Professors de Planificació Familiar
Natural de Barcelona

◆ Televidents indiferents

Sr. Director:

Després de veure cada dia per la televisió morts i més morts a causa de les guerres i revoltes, es pot dir que ja ens hi hem acostumat.

També hem sorprén que els vianants dels carrers de Bòsnia i Sarajevo passin amb la mateixa indiferència amb què nosaltres passem de llarg al costat d'un gat atropellat per un cotxe.

Els autors que no lleigeixo, com Jean Baudrillard, es pregunten si encara hi ha algun fet que impressioni a la humanitat actual, i responen que no.

Els grans éxodes de gent amb les seves coses fugint dels bombardeigs o dels invasors, els veiem (prenent whisky) amb la mateixa indiferència amb la que veiem peixos dins d'una peixera.

PERE CAMPÀS BONAY
Monestir de l'Estany

Retalls

El Periódico (23-X-96)

Els nous senyorets

Cadascú és lliure d'organitzar-se la vida com vulgui —i consegüentment, de casar-se com vulgui, entre altres coses— mentre no es fiqui en els drets dels altres. Per exemple: que el vicepresident del Govern, senyor Álvarez Cascos, decidís casar-se i donar la màxima distinció a la cerimònia és assumpte seu i no hi ha res per objectar. Però que muntés el número que va muntar és una altra història perquè va mesclar el privat amb el públic i aquí estan en joc altres coses.

Segons les informacions, amb motiu de la boda es van realitzar a Còrdova nombroses obres públiques, a càrrec de l'Ajuntament, per millorar les zones urbanes per on havia de passar la comitiva nupcial. O sigui, que es va fer

servir diners públics per donar brillantor a un acte privat. I no serveix, l'argument de l'alcalde cordovès, membre del Partit Popular, que les obres ja estaven pressupostades.

Si ho estaven, se li ha de preguntar per què no es van portar a terme abans?, o sigui, per què es va fer esperar els veïns, per què es va permetre durant mesos o setmanes que els usuaris d'aquestes zones haguessin d'aguantar una situació de deteriorament que els perjudicava?, per què van haver d'esperar a què un membre del Govern es casés perquè millorés el seu entorn i, consegüentment, la seva pròpia qualitat de vida?

Per protegir els participants a la cerimònia i per evitar possibles interferències d'algun sector de la població, van ser enviats a Còrdova uns 300 membres de les forces de seguretat. Naturalment, les despeses d'aquest desplaçament han anat a càrrec de l'Estat; o sigui, dels impostos de tots.

Se'm dirà que tots els alts càr-

recs de l'Estat tenen els seus escortes i que els seus actes públics han d'estar sempre coberts pels serveis de seguretat. Això és cert, però una cosa són les escortes —que també estaven, sens dubte, a Còrdova—; i una altra, el tipus de cobertura que s'exigeix per actes massius dels alts càrrecs de l'Estat quan actuen com a tals, i una altra, molt diferent, quan aquests realitzen actes privats. Els ciutadans i les ciutadanes de tot l'Estat espanyol no tenen perquè pagar les despeses sumptuàries privades dels alts càrrecs de l'Estat, siguin quins siguin.

En tercer lloc, és obrir un lloc públic normalment tancat perquè s'hi pogués realitzar la cerimònia privada de l'enllaç. Una cosa és que els llocs públics puguin ser utilitzats en determinades situacions i cerimònies. I una altra totalment diferent és que un lloc públic es pugui cedir per a un acte privat, sigui d'un alt càrrec de l'Estat o de qualsevol persona.

Una de dues: o s'ha infringit totalment la norma o s'ha obert la veda per a tothom.

En aquest últim cas, ¿vol dir que a partir d'ara l'alcalde de Còrdova contestarà afirmativament totes les peticions d'ús privat dels Reales Alcàzars de tots els ciutadans i les ciutadanes d'aquest país que vulguin casar-s'hi o organitzar una celebració? I si no és així, ¿en nom de què els hi negarà amb aquest precedent?

També se'm dirà que tot això és fútil, que, en definitiva, es tractava d'un acte lúdic i que la gent, ja se sap, això li agrada, etcètera, etcètera. Però al meu entendre, aquesta pintoresca cerimònia té unes claus internes que van més enllà del xafardeig i de les pàgines del cor.

De fet, és la cerimònia típica dels senyorets que, pel fet d'ocupar un determinat nivell en la vida social, es creuen els amos de tot i consideren que el públic és una simple extensió dels seus privilegis temporals. Per això el públic

no és per a ells la dimensió fonamental d'una societat on els drets de cadascú són exactament iguals als drets dels altres, sinó el terreny que ells poden manejar a mansalva i gratuïtament perquè són precisament, uns privilegiats, per ser d'alt llinatge o pel càrrec que ocupen.

Aquesta és la vella Espanya castissa. Ingènuament creia que quasi ho havíem fet desaparèixer i que els senyorets d'abans ja no pintaven res, però veig que aquí hi ha uns altres senyorets disposats a reemplaçar els d'abans en nom de la comunicació de masses. En tot cas, està clar que per allà camina una nova fornada de gent convençuda que el fet d'ocupar un càrrec els dóna dret a instrumentalitzar el públic i a utilitzar-lo per als seus interessos privats. No sé si amb aquestes cerimònies guanyen o perden vots, però quina manera tan degradant, i en el fons tan humiliant de buscar-los!

■ Jordi Solé Tura
Diputà i dirigent del PSC

Les tombes dels sants

Pere Tena

Bisbe auxiliar de Barcelona

L'ambient dels primers dies de novembre ens porta vers el record dels nostres difunts. És un ambient entranyable, en el qual ens sentim immersos i agermanats àdhuc sense conèixer-nos. N'hi ha prou amb fer, aquests dies, una visita al cementiri, per copsar aquesta comunió entre les persones que, en gran nombre, són allí pregant, recordant, honorant la tomba dels que foren pròxims en vida, i que continuen ara objecte de la memòria i de l'amor.

No és sense sentit que la litúrgia ha unit, des de segles, la solemnitat de Tots Sants amb la Comemoració dels fidels difunts, si bé la primera l'ha precedida. I podem estar joiosos de la sintonia que mostraren els nostres avantpassats amb la vida litúrgica de l'Església, acostumant-se a visitar el cementiri i pregar pels difunts seguint el calendari litúrgic. Altres països, en canvi, observen aquestes pràctiques en altres dies, no pas sense significació, però no tan estrictament d'acord amb la litúrgia.

Les tombes estimades

Aquest gest que acabem de constatar té, en la tradició cristiana, una llarga experiència. Els fidels han mantingut, a través de la història, una fidelitat inalterable a aquesta pràctica de visitar les tombes estimades en

la fe. Començant per la tomba buida del Senyor, a Jerusalem, continuant per les tombes dels Apòstols Pere i Pau a Roma, i a l'època medieval el sepulcre de Santiago a Compostel·la. Juntament amb aquests tres grans centres tradicionals, tota una colla de llocs han esdevingut centre de pelegrinatge a causa d'una tomba venerada. Fem memòria, entre tants altres, de la tomba de sant Francesc, a Assís, i a la de santa Clara, a la mateixa ciutat. El gest continua essent el mateix que aquests dies experimentem, en els cementiris. I si volem una aproximació encara més directa, podríem pensar en la visita a les Catacumbes romanes, que és ni més ni menys que una visita a un cementiri, encara que en aquest cas pràcticament buit, però amb el record d'una presència de les primeres èpoques cristianes, i de la professió de la fe.

Quan visitem la tomba dels nostres familiars o amics, sorgeix en el nostre esperit el tracte que hem mantingut amb ells; és com si reféssim les converses tingudes, les mostres d'afecte que n'hem rebut o els hem ofert, els moments que hem passat junts i que han marcat la nostra existència. Quelcom d'això passa amb les tombes estimades en la fe. Una ciutat com Roma ofereix ocasions abundants per a aquesta experiència, començant, evidentment, per sant Pere i sant Pau. Una de les sensacions més desconcertants d'entrada, en aquest aspecte, és que algú, davant de la tomba de sant Pere, preguntant què és «allò». I

no es tracta pas de monjos budistes, sinó de persones batejades...

No cal ara accentuar aquest punt. Més val recordar les vegades que nosaltres mateixos hem visitat un d'aquests llocs. ¿No és cert que, a la tomba de sant Pere, ens hem sentit en comunió amb la seva fe? I a la tomba de sant Pau, ¿no hem experimentat la nostra petitesa davant del predicador de l'Evangeli, i li hem demanat poder imitar el seu coratge? I quan hem baixat les escales de la basílica de Sant Francesc, deixant enrere aquell prodigi artístic per arribar a la cripta despullada on el sepulcre del sant ho és tot, ¿no hem sentit tal vegada la urgència i la benaurança de la pobresa i de la simplicitat evangèlica?

Sota l'altar

Amb molta freqüència les tombes dels sants estan situades sota un altar, sigui formant un cos amb ell, sigui en un recinte accessible sota l'altar. Són les criptes que coneixem a Sant Pere de Roma, a Assís, a la catedral de Barcelona amb el sepulcre de santa Eulàlia, i a tants altres llocs. A l'interior de la celebració de la dedicació d'un altar està previst un ritu de deposició de relíquies de sants sota l'altar; però això només quan aquesta relíquia té una importància notable.

Aquest fet prové de diversos motius. Sant Gregori el Gran, per exemple, fou el primer

que va sentir la devoció de celebrar l'Eucaristia sobre la tomba de sant Pere i no simplement davant; la seva iniciativa es manté encara avui. Però hi ha altres motius, sobretot quan es tracta de tombes de màrtirs. Sant Ambrós ho explicava així, bellament: «Que les víctimes triomfants restin situades allà on el Crist s'ofereix com a víctima. Sobre l'altar, aquell que ha sofert per tots; sota, aquells que han estat rescatats per la seva passió». I la litúrgia de la dedicació de l'altar canta una antifona esplèndida: «Sota l'altar de Déu heu rebut el vostre lloc d'estada, sant de Déu! Intercediu per nosaltres...».

Aquesta unió local entre l'altar i la tomba d'un sant és profundament educativa i pedagògica per entrar en la comprensió d'allò que els sants representen per a la nostra vida cristiana. Un dels textos clàssics de la solemnitat de Tots Sants afirma que «Crist és corona de tots els sants». En altres termes: la santedat dels sants és participació de la de Crist, imitació i compliment del seu Evangeli, i —especialment en els màrtirs— realització personal de la Pasqua del Senyor. Un text de la memòria dels sants Cosme i Damià, màrtirs, diu: «Senyor, en celebrar la mort preciosa dels sants, us oferim aquest sacrifici que és font i origen de tot martiri». Quan un sant és venerat juntament amb l'altar és gairebé impossible dissociar-lo del misteri de Crist; i això és molt important per a una veneració justa dels sants.

(Article publicat el 31-10-91)

Lectures bíbliques

Diumenge XXXI de durant l'any

Lectura primera

Ml 1:14b-2:2b,8-10

Heu abandonat el camí dret i, en veure com jutjàveu, molts s'han allunyat

Lectura de la profecia de Malaquies

Jo sóc el rei dels reis, diu el Senyor de l'univers, i tots els pobles reverencien el meu nom. I ara, sacerdots, us adverteixo que si no feu cas de mi, si no esteu atents a honorar el meu nom us trauré el poder de beneir. Vosaltres heu abandonat el camí dret i, en veure com jutjàveu, molts s'han allunyat. Heu violat l'aliança que jo havia fet amb Leví, diu el Senyor de l'univers. Per això, jo faré que tot el poble perdi l'estima i el respecte que us tenia, tal com vosaltres ho heu fet amb mi, per no haver seguit els meus camins i haver jutjat amb parcialitat.

¿No tenim tots un mateix pare? ¿No ens ha creat el mateix Déu? ¿Per què som deslleials els uns amb els altres i violem així l'aliança dels nostres pares?

Salm responsorial

130: 1, 2, 3

El meu cor no és ambiciós, Senyor,
no són altius els meus ulls;
visc sense pretensions de grandeses,
o de coses massa altes per a mi.

R. *Guardeu-me en pau als vostres braços, Senyor.*

Em mantinc en una pau tranquil·la,

com un nen a la falda de la mare,
tot esperant els vostres dons. **R.**

Israel espera en el Senyor
ara i per tots els segles. **R.**

Lectura segona

1Te 2:7b-9.13

*No solament us volíem fer participar
de la Bona Nova de Déu,
sinó que us hauríem donat fins i tot
les nostres pròpies vides.*

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Germans, entre vosaltres ens férem amables com les mares quan acaronen els seus fills. Així, amb el desig de guanyar-vos, no solament us volíem fer participar de la Bona Nova de Déu, sinó que us hauríem donat fins i tot les nostres pròpies vides, de tant que us vam fer estimar. Ja recordeu, germans, com era el nostre esforç i el nostre cansament: per no ser una càrrega a ningú, treballàvem nit i dia, mentre us anunciàvem la Bona Nova de Déu. I ara no deixem mai de donar gràcies a Déu, recordant que, quan rebéreu de nosaltres la paraula de Déu, l'acol·líreu com allò que és de veritat: no paraula d'homes, sinó paraula de Déu, que treballa eficaçment en vosaltres, els que heu cregut.

Al·leluia

Mt 23:9a,10b

De Pare, només en tenim un, que és el del cel;
de Guia, només en tenim un, que és el Crist.

Evangeli

Mt 23:1-12

Diuen i no fan

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús digué a la gent i als deixebles: «Els mestres de la Llei i els fariseus us parlen des de la càtedra de Moisès: compliu i observeu tot el que us manen, però no feu com ells, perquè diuen i no fan. Preparen farcells pesadíssims i els carreguen a les espatlles dels altres, però ells no volen ni moure'ls amb el dit. En tot obren per fer-se veure de la gent. Per això es fan ben grosses les filactèries, i les borles, ben llargues; els agrada d'ocupar els primers llocs a taula i els primers seients a les sinagogues, i que la gent els saludi a les places i els doni el nom de "rabi", o sigui "mestre". Però vosaltres no us heu de fer dir mestres, perquè, de mestre, només en teneu un, i tots vosaltres sou germans; ni heu de donar a ningú el nom de "pare" aquí a la terra, perquè, de pare, només en teneu un, que és el del cel; ni us heu de fer dir "guies", perquè, de guia, només en teneu un que és el Crist. El més important de vosaltres ha de ser servidor vostre. Tothom qui s'enaltirà serà humiliat, però tothom qui s'humiliarà serà enaltit.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial II)

Temps de durant l'any (Salteri: setmana 3)

NOVEMBRE

3. Diumenge XXXI de durant l'any. Verd. Lectures: Malaquies 1:14b-2b:8-10/ Salm 130/ 1 Tessalonicencs 2:7b-9.13 / Mateu 23:1-12

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ermengol, b.; Martí de Porres, domin.; Hubert, b.; els Innombrables màrtirs de Saragossa; Santes, Venefrida, vg. mr.; Silvia, mare; Beat Pere Almató, domin. mar.

4. Dilluns. Sant Carles Borromeu, cardenal arquebisbe (MO) Blanc. Lectures: Filipencs, 2:1-4/ Salm 130/ Lluc 14:12-14

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Fèlix de Valois, fdr.; Vidal i Agrícola, mrs.; Nicandre, b. mr.; Emèric, princ.; Santa Modesta, vg.

5. Dimarts. Fèria. Verd. Lectures: Filipencs 2:5-11 / Salm 21/ Lluc 14:15-24. SOLSONA: Blanc. Aniv. ord. episc. bisbe Antoni Deig.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants Zacaries, prof. i Isabel, pares de Sant Joan Bta.; Galació i la seva esposa Epistema, mrs.; Santa Bertila, abdsa.

6. Dimecres. Fèria. Verd. Lectures: Filipencs 2:12-18 / Salm 26 / Lluc 14:25-33. BARCELONA: Sant Sever, bisbe, mr. (MO). Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Lleonard, anac.; Vinoc, ab.

7. Dijous. Fèria. Verd. Lectures: Filipencs 3:3-8a / Salm 104/ Lluc 15:1-10. LLEIDA: Beat Francesc Palau i Quer (MLI). Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ernest, Engelbert i Herculà, bs. mrs.; Amarant, mr.; Florenci, b.; Santa Carina, mr.

8. Divendres. Fèria. Verd. Lectures: Filipencs 3:17-4 / Salm 121/ Lluc 16:1-8

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sever, Severià, Carpòfor i Victori, mrs. coronats; Deodat I, p.; Godofred, b.

Festa Major: a Santa Coloma de Queralt.

9. Dissabte. Dedicació de la Basílica del Laterà, Roma (F). Lectures: Ezequiel 47:1-2.8-9.12 (o bé: 1 Corintis 3:9c-11.16-17) / Salm 45 / Joan 2:13-22

ALTRES CELEBRACIONS: Festa del Sant Crist de Balaguer. Sants, Teodor, sold. mr.; Orestes, mr.; Ursi i Agripí, bs.; Santa Eustòlia, vg.

Festa Major: a Balaguer i Beget.

Un petit tractat de pastoral

(1Te 2:7b-9.13)

Josep M. Aragonès

Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

El coratge de predicar

El capítol 2 de la primera carta als tessalonicencs ve a ser una mena de carta constitucional del treball apostòlic.

S'hi troben els trets essencials per a un tractat de pastoral. És altament recomanable fer-ne una lectura completa i reflexiva i no sols per part dels preveres i diaques —que massa sovint encara avui són vistos com els *professionals exclusius* de la pastoral—, sinó per part de tots els cristians i sobretot d'aquells que, d'una manera o altra, participen en el servei pastoral i que gràcies a Déu —és un signe dels temps?— cada dia són més i més conscients que és tasca d'Església el que fan.

L'entrada missionera de sant Pau a Tessalònica no fou gens fàcil (cf. Ac 17:1-10a). El mateix Apòstol ho recorda als tessalonicencs: «El nostre Déu ens va donar valentia per anunciar-vos el seu evangeli enmig de grans dificultats» (v. 2b). Va necessitar tot el coratge que li venia de la seva vocació—el seu coratge personal apuntalat en «el nostre Déu»— per predicar-hi l'evangeli «enmig de grans dificultats». I és que una de les característiques del bon pastor és la de ser una persona coratjosa. Dels covards, diuen, no s'ha escrit mai res. I podem afegir: no han fet mai res de bo. L'acció pastoral —llavors i ara— exigeix coratge, puix cal fer-la, «no pas mirant de complaure els homes, sinó de complaure Déu, que examina els nostres cors» (v. 4b). S'ha parlat del *coratge de creure*. Hem de parlar també del *coratge de predicar*, de testimoniar amb el nostre capteniment i amb la paraula clara i compromesa la veritat de la Bona Nova de Jesús, que sempre és alliberadora. No es tracta de cercar l'èxit per l'èxit, ni d'aconseguir honors i privilegis, imposar l'autoritat, i, menys encara, d'enriquir-se. Es tracta simplement d'anunciar l'evangeli en actitud humil i sincera de servei a la paraula de Déu i als homes.

«Germans, entre vosaltres ens férem amables com les mares quan acaronen els seus fills» (v. 7b). Potser no l'hem assenyalada mai aquesta qualitat pastoral, o almenys no l'hem subratllada mai amb gaire convicció. Potser perquè en això de l'evangelització i de l'acció pastoral —que exigeix coratge—, ens hem convençut sempre que únicament els homes hi tenen quelcom a fer. I ens equivoquem del tot. Déu

La Bíblia a l'abast

és un pare i una mare alhora. El seu amor paternal té tota la tendresa de l'amor de mare, per això sap acaronar. I qui ens ho diu és justament un home coratjós, fort, dur més d'una vegada, però que quan es troba en la tasca pastoral sent que se li commouen les entranyes maternals: sant Pau! Quan el pastor se sent mare, no solament ofereix la Bona Nova de Déu com una bella teoria, sinó que s'hi dona tot ell, ja que l'Evangeli ha calat tan a fons en la seva vida, que n'ha fet una edició encarnada i entranyable. «Així amb el desig de guanyar-vos, no solament us volíem fer participar de la Bona Nova de Déu, sinó que us hauríem donat fins i tot les nostres pròpies vides, de tant que us vau fer estimar» (v. 8). Tots, homes i dones creients som cridats a evangelitzar, a portar la Bona Nova de la salvació al nostre món.

Una pastoral autofinançada

Sant Pau vol ser un predicador lliure. L'única dependència que admet és sense ambigüitats la de Jesús —l'Evangeli és de Jesús i no de Pau— i de la que li pervé de l'autèntic amor a la comunitat que és la destinatària de la Bona Nova. Per això no vol ser una càrrega per a ningú ni dependre de res més que de la seva tasca apostòlica. A 1Co 9 dirà que els predicadors de l'Evangeli tenen dret a viure del seu ministeri. Però afegirà que, podent fer-ho, ell no ho fa. Almenys de manera habitual. De totes formes, per a l'Apòstol queda molt clar que sols hi ha dues fonts de finançament de la tasca pastoral: la que prové de la comunitat —viure de l'Evangeli suposa tenir l'evangeli, i això és propi de la comunitat eclesial— o la que el pastor es procura amb el treball de les seves mans com un artesà o obrer qualsevol. «Ja recordeu, germans, com era el nostre esforç i el nostre cansament: per no ser una càrrega a ningú, treballàvem nit i dia, mentre us anunciàvem la Bona Nova de Déu» (v. 9). L'autofinançament de l'Església resulta, doncs, que no és cap invent ni cap teoria moderna de gent utòpica. La primitiva església ho tenia molt clar, per necessitat evidentment —eren un grapat de gent que depenien únicament del do de Déu, que se'ls lliurava gratuïtament— però també per convicció doctrinal una església lliure, que anunciava amb llibertat l'Evangeli, oposada moltes vegades a les instàncies de la societat i del món, havia de viure dels seus propis recursos. Un bon tema de meditació que se'ns brinda a tots, precisament quan estem a punt de celebrar la Diada anual de Germanor per avançar cap a l'autofinançament de la nostra Església. La nostra resposta a aquest requeriment, ¿serà la que l'Apòstol recorda al v. 13 de la perícopa que avui proclamem? «I ara no deixem mai de donar gràcies a Déu, recordant que, quan rebéreu de nosaltres la paraula de Déu, l'acollíreu com allò que és de veritat: no paraula d'homes, sinó paraula de Déu, que treballa eficaçment en vosaltres, els que heu cregut.»

A Terra Santa

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

Sempre havia dit que a Terra Santa calia venir-hi dues vegades. Avui rectifico: cal venir-hi almenys tres. La primera per observar, sorprendre's i pregar una mica. La segona, després d'haver llegit més la Bíblia amb fruïció, per contemplar, pregar molt i compenetrar-se millor amb els misteris històrics de la nostra fe. Aquesta segona vegada cal entrar en contacte amb els cristians del lloc, especialment els consagrats i consagrades al Senyor, que el serveixen en els pobres i en els pelegrins o que lliuren la seva existència a la pura contemplació. És norma que regeix des del pelegrinatge d'Etèria, allà pel segle IV.

Terra Santa per a un cristià és com un cinquè evangeli i fins alguns gosen dir que és una mena de vuitè sagrament.

Del germà Rafael Dorado n'he parlat en altres ocasions, però no deixaré de fer-ho avui. Sortosament no és l'únic frare bo, però com que des del 1981 és amic meu, és amb qui més em relaciono. Els altres són semblants a ell. Acull pelegrins, prepara la litúrgia i dona explicacions històriques i religioses. En el seu cas, ho fa amb categoria, ha treballat en les

excavacions i té un gust estètic exquisit. Els que van amb un guia jueu «molt respectuós amb la fe cristiana», com sento dir moltes vegades, i passen de llarg a prop seu, no saben el molt que es perden. Les seves explicacions duren una hora: basílica de l'Anunciació, de la Sagrada Família i el petit però interessantíssim museu (aquest a vegades l'explica l'Eduard, un jove, també amic, cristià, culte i servicial com el que més). Qui hagi donat classes sap la fatiga que se sent quan ha de donar explicacions diverses vegades al dia. Al germà Rafael li dic que la vida que porta només es pot aguantar si s'està convençut que l'atenció als pelegrins és una autèntica tasca cristiana, i m'ho confirma. Però cal afegir, que per a dur-la a terme durant 25 anys cal ser molt sant, això no li ho dic a ell, però ho confio en secret als lectors.

El pare Constantin també és un vell amic. Em porta a Akko, a un col·legi on dona classe de religió. Em permet estar a prop seu. Explica a alumnes d'uns quinze anys la formació dels textos evangèlics a partir de la predicació apostòlica. Després, amb un grup d'una associació anomenada quelcom semblant a «franciscanets» fa una catequesi. Gaudeixo constatant l'atenció i interès que posen el jovenets i jovenetes. Què més voldria jo a les classes d'aquí!

Retrats bíblics intencionats

El col·legi d'Akko és dirigit pel P. Quirze i compta amb professors seglars, però el que em meravella és la col·laboració generosa d'Eva, una atractiva i discreta jove italiana, filla d'una oficial de l'ONU, que així fa un servei cristià. Cuina, neteja, adorna, etc. ¿Podríem imaginar entre nosaltres una noia que s'ofereix per a un treball com aquest? Els nostres col·legis confessionals, ¿tenen atractiu i autenticitat cristiana perquè algú s'hi lliuri a una tasca semblant?

Després anem a Canà, on assistim a les noces d'argent d'un matrimoni. Allí concelebrem amb el rector del lloc, el rector greco-catòlic, la comunitat a la qual pertanyen, el pare Constantin com amic de la família, i jo. Després em conviden amb els altres preveres a sopar a casa seva. Tots parlen àrab, però Norma, una infermera que sap francès, es posa al meu costat i m'ofereix companyia. Podria estar amb la gent jove com ella, però se'm dedica. Sense coqueteria, per pura amabilitat, vencent les dificultats que suposa expressar-se amb una llengua que per cap dels dos és comuna. Mai no oblidaré aquesta experiència viscuda a Canà.

A Terra Santa cal venir-hi almenys tres vegades. ¿A qui se li acut anar només un any a esquiar? ¿Qui va només una vegada durant la seva vida a una platja?